

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ÇOCUKLARIN SUÇA SÜRÜKLENMESİNE YOL AÇAN
NEDENLERİN TÜM BOYUTLARIYLA İNCELENEREK
KORUYUCU VE ÖNLEYİCİ MEKANİZMALAR
GELİŞTİRİLMESİ İLE ÇOCUKLARIN TOPLUMSAL YAŞAMA
ETKİN KATILIMLARININ SAĞLANMASI İÇİN YAPILMASI
GEREKENLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/1912, 3375, 3376, 3377, 3378, 3379)
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ve ANKARA SİTELER MESEM
ÇALIŞMA ZİYARETİ TUTANAKLARI

-----0-----

26 Mart 2026 Perşembe

-----0-----

KONU

- Millî Eğitim Bakanlığının Bilgilendirme Sunumu
- MESEM Tanıtım Sunumu

26 Mart 2026 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 09.41

BAŞKAN: Müşerref Pervin Tuba DURGUT (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa KÖSE (Antalya)

SÖZCÜ: Ümmügülşen ÖZTÜRK (İstanbul)

KÂTİP: Naci ŞANLITÜRK (Ordu)

----- 0 -----

(Millî Eğitim Bakanlığının Bilgilendirme Sunumu)

(Başkent Öğretmenevi)

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Bakanım, Bakanlığımızın değerli bürokratları, Kıymetli Komisyon üyelerimiz, kıymetli katılımcılar, uzman arkadaşlar; Komisyonumuzun toplantı olarak 19'uncu ama saha ziyareti olarak zannederim 4'üncü saha ziyaretinde Millî Eğitim Bakanlığımızdayız.

Öncelikle, bizleri bugün ağırladığınız için Sayın Bakanımıza teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Bilindiği üzere, Komisyonumuz, çocukların suça sürüklenmesine yol açan nedenlerin tüm boyutlarıyla incelenmesi, koruyucu ve önleyici mekanizmaların geliştirilmesi ve çocuklarımızın toplumsal yaşama güçlü ve sağlıklı biçimde katılmalarının sağlanması amacıyla kurulmuştur. Kuruluşumuzun ardından bugüne kadar gerçekleştirdiğimiz toplantılar, saha ziyaretleri ve farklı kurumlarımızdan aldığımız sunumlarla konuyu çok boyutlu biçimde ele almaya çalışıyoruz. Komisyon çalışmalarımızı yürütürken temel yaklaşımımız şudur: Bir çocuğun suça sürüklenmesi çoğu zaman tek bir nedenin sonucu değildir; bu durum, bireysel, ailevi, sosyal ve kurumsal birçok faktörün birbirini etkilediği karmaşık bir sürecin sonucudur. Bu çerçevede, eğitim sistemi, çocuklarımızla en yoğun ve en erken temasın kurulduğu alan olması sebebiyle son derece kritik bir rol üstlenmektedir. Okullar, yalnızca bilgi verilen mekânlar değil, aynı zamanda çocukların sosyal gelişimlerinin desteklediği, risklerin erken fark edilebildiği ve gerekli destek mekanizmalarının devreye alınabildiği en önemli kurumsal temas noktalarından biridir.

Bugünkü toplantımızda, özellikle okul temelli risk taraması ve erken uyarı mekanizmalarının güçlendirilmesi, devamsızlık, okul terki, akran zorbalığı veya şiddet eğilimi gibi göstergelerin erken tespit edilmesi, rehberlik hizmetlerinin ve psikososyal destek kapasitesinin geliştirilmesi, kurumlar arası veri paylaşımının ve entegre politika üretiminin güçlendirilmesi, okul güvenliği ve önleyici sosyal politikaların geliştirilmesi gibi başlıkları Bakanlığımızın çalışmalarıyla birlikte değerlendirmek bizim için son derece kıymetli olacaktır.

Komisyonumuzun amacı, herhangi bir kurumu değerlendirmek değil elbette, bundan ziyade tüm kurumlarımızın birikimini ve tecrübesini bir araya getirerek çocuklarımız için daha güçlü bir koruyucu sistem inşa edilmesine katkı sunmaktır. Bu nedenle, bugün Bakanlığımızın sahadaki uygulamalarını, verilerini ve önerilerini dinlemek bizim için son derece kıymetlidir.

Sayın Bakanım, çocuklarımızın suça sürüklenmeden önce fark edilmesi, desteklenmesi ve topluma güçlü bireyler olarak kazandırılması için eğitim sisteminin taşıdığı sorumluluğun bilincindeyiz. Bu noktada, Millî Eğitim Bakanlığımızın yürüttüğü çalışmaları sizden dinleyeceğiz birazdan. Nazik ev sahipliğiniz ve değerli katkılarınız için bir kez daha teşekkür ediyoruz.

Toplantımızın çocuklarımızın geleceği adına hayırlı sonuçlar doğurmasını temenni ediyorum.

Herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, buyurun lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli Başkanım, milletvekili arkadaşlarımız; hepiniz hoş geldiniz.

Öncelikle, ben teşekkür ediyorum sizlere ve Sayın Başkanımıza. Yürütme erkinin yerine getirdiği çalışmalarla ilgili olarak steril bir ortamda çalışmalarımızı, yaptıklarımızı yasama organının değerli temsilcilerine aktarma imkânı bizim için çok değerli. Sayın Başkanımızla bu konuyu istişare ettiğimizde, Başkanımız bizden bu konuda görüşlerimize başvurmak istediğini söylediğinde ben tek başıma Komisyona gelip bu konuları anlatmanın hem yetersiz kalacağını hem de çalışma arkadaşlarıma karşı bir nezaketsizlik olacağını düşündüğüm için Başkanımıza, bu konuda çalışma yapan bütün birimlerimizin çalışmalarını kısa da olsa siz değerli milletvekillerimizle paylaşması için böyle bir toplantıyı daha sağlıklı bulduğumu kendisine ifade ettim. O da sağ olsun, bunu makul karşıladı ve bugün bu toplantı organize edilmiş oldu. Ben, öncelikle bize bu imkânı tanıdığınız için, burada bulunduğunuz için hepinize teşekkür ediyorum.

Başkanımız açış konuşmasında ifade etti, Millî Eğitim Bakanlığı aslında Türkiye'de yürüyen bütün çalışmalar açısından anahtar rol oynayan bakanlıklardan bir tanesi. Her sektörün, ekonomiden savunma sanayisine, sağlıktan gençlik spora kadar her alanda yapılan şeylerin mutlaka eğitim öğretim süreçleriyle ilişkisini kurmak veya süreci oradan takip etmenin sağlıklı sonuçlar doğuracağını hepimiz kabul ediyoruz. Biz de Millî Eğitim Bakanlığı olarak bu bilinçle hareket etmeye çaba sarf ediyoruz.

Ben öncelikle şunu ifade edeyim: Mümkün olduğunca kısa ve kompakt bir biçimde yaptıklarımızı anlatabilmek adına Bakanlığımızda bu konuda yani Komisyonumuzun ilgi alanıyla ilgili olarak çalıştığını düşündüğümüz ve yaptıklarını burada anlatmasının doğru olduğunu düşündüğümüz birim amirlerimizi davet ettim. Çok hızlıca da ben davet ettiğimiz arkadaşları tanıtayım: Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürümüz Mustafa Otrar Bey, hemen yanında Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürümüz Salih Bey var, onun yanında Din Öğretimi Genel Müdürümüz Ahmet Bey var, Fethi Bey Teftiş Kurulu Başkanımız, Ömer Faruk Bey Bakan Yardımcımız, öbür tarafta Temel Eğitim Genel Müdürümüz Ebubekir Bey var. Tabii, belki Bakanlığımızın

öğütlenme biçimini bilmeyenler açısından şunu söyleyeyim: "Temel Eğitim" dediğimiz şey, ilkokul ve ortaokullarımızın bağlı bulunduğu Genel Müdürlüğümüz. Ebubekir Bey'in hemen yanında Strateji Başkanımız Ercan Bey var, onun yanında mesleki ve teknik eğitim ile din öğretimi dışındaki ortaöğretim kurumlarımızı yani liselerimizi temsilen Ortaöğretim Genel Müdürümüz Halil İbrahim Bey var yani fen lisesi, sosyal bilimler lisesi, güzel sanatlar liseleri, spor liseleri, Anadolu liselerinin bağlı bulunduğu Genel Müdürlüğümüz. Hemen yanında Hukuk Hizmetleri Genel Müdürümüz Emir Hasan Bey, onun yanında Bilgi İşlem Genel Müdürümüz Ersin Bey, hemen yanında Destek Hizmetleri Genel Müdürümüz Ömür Bey, onun yanında da Talim ve Terbiye Kurulu Başkanımız Cihad Bey var. Celile Hanım Bakan Yardımcımız, onu da söyleyeyim. Talim ve Terbiye Kurulu, tabii burada kritik kurumlardan bir tanesi çünkü bütün öğretim programlarının nihai anlamda onaylandığı ve uygulanmak üzere ilgili genel müdürlüklere tevdi edildiği bir birim orası, o açıdan çok önemli.

Bahsettiğim genel müdürlüklerimizin hepsi Komisyonumuzun çalışma alanıyla ilgili olarak çok değerli etkinlikleri var, onları yerine getiriyorlar. Başkanımız konuşmasında çocuklarımızın toplumsal yaşama sağlıklı katılımını ifade etti ve Komisyonun ana görevi olarak bu misyonu tanımladı. Tam da bizim yapmak istediğimiz şey de bu. Çocuklarımızın bize emanet edildiği andan itibaren toplumsal yaşama sağlıklı katılmalarını ve içinde yaşadıkları toplumun sağlıklı birer ferdi olma bilincini kendilerine verdiğimiz, vermeye çalıştığımız bir eğitim öğretim sürecini yürütüyoruz.

Ben, bu vesileyle, aslında bugünlerde kamuoyuyla paylaşacağımız, henüz paylaşmadığımız bir bilgiyi de sizinle paylaşayım. Yine Komisyonumuzun, aslında Başkanımızın tanımladığı çerçeveye ilişkili bir başlığı; belki gündemimizde yoktu ama Başkanımız öyle söyleyince onu da sizlerle paylaşmak istedim. Şimdi, nisan ayı Türkiye'de Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının gerçekleştiği ve Türkiye'de demokrasi kültürünün yerleştirildiği bir dönem olarak okullarımızda zaten 23 Nisana denk düşen hafta, bu şekilde değerlendiriliyor idi "Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı" adıyla. Biz çocuklarımızın hem "demokrasi" ve "millî irade" kavramını içselleştirmesi açısından, demokrasi kültürünün oturması açısından, millî iradenin hak ettiği değeri ilanihaye koruması açısından ve çocuklarımızın da bu anlamda okullarımızda bu kültürü içselleştirmesi açısından nisan ayını "Maarifin Kalbinde Çocuk" başlığıyla, bütün bu söylediğimiz şeylerin yani çocuklarımızın toplumsal yaşama onurlu birer birey olarak katıldıkları, belki, işte sizin açılış konuşmasında ki o cümlelerle paralel bir biçimde nisan ayının bu tür etkinliklerle yoğun bir şekilde değerlendirildiği bir etkinlik takvimini biz bugünlerde kamuoyuyla paylaşacağız. Ramazan ayında olduğu gibi, burada da okullarımızda bu anlamda ne tür etkinliklerin yapılabileceğini ve nasıl yapılacağına dair kılavuzlarla birlikte ilgili genel müdürlüğümüz... Bu toplantının konusu olmadığı için burada belki sunulmayabilir ama sizin konuşmanızdan hareketle ben bu cümleyi söyledim.

Başkanım, müsaade ederseniz, şöyle bir sunum hazırladık biz: Sunumumuzu Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürümüz koordine edecek, her bir birimle ilgili olarak birer, ikişer slayt var. İşte, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığımız kendisiyle ilgili slayt geldiğinde -ki özellikle biz bütün müfredatlarda çocuklarımızın bu anlamda sağlıklı birer toplumun sağlıklı bir ferdi olması için biliyorsunuz, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin odağına da iyi insan, iyi vatandaş olmayıp biz koymuştuk- bu anlamda, o çok kısa zaman diliminde bir veya iki slayttık bir şeyle kendi çalışmalarını yürütecek. Sunumu yöneten Genel Müdürümüz bir sonraki slayta geçtiği zaman Temel Eğitim Genel Müdürümüz kendisiyle ilgili kısmı söyleyecek. Ortaöğretim, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürümüz, her bir arkadaşımız hem onlar kendilerini ifade etmiş olsunlar istedim, daha doğru ifade ederler diye hem de burada milletvekillerimiz soru yönelmek istedikleri zaman kime hangi alanında soru yönelteceklerini de daha yakından müşahade edebilirler diye böyle bir yöntem belirledik.

Ben tekrar size teşekkür ediyorum.

Müsaade ederseniz, Mustafa Otrar Hocamıza sunumu başlatması için söz verebiliriz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ederiz Sayın Bakanım, güzel bir metodoloji düşünmüşsünüz.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcılarımız, değerli milletvekillerimiz, Komisyonumuzun değerli üyeleri, sayın birim amirlerimiz, genel müdürlerimiz, değerli basın mensupları; hepinize hayırlı sabahlar diliyorum.

Komisyon çalışması bağlamında, Bakanlığımızın ilgili birimlerinin yürüttüğü faaliyetlerle ilgili sunumlarımızı sizlere takdim edeceğiz. Sunum akışında öncelikli olarak Talim ve Terbiye Kurulu Başkanımız Profesör Doktor Cihad Demirli Hocamıza sözü takdim ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TALİM VE TERBİYE KURULU BAŞKANI CİHAD DEMİRLİ - Sayın Bakanım, Kıymetli Komisyon üyeleri ve hazırun; şöyle bir giriş yapmayı değerli görüyoruz: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde özellikle çocukların suça sürüklenmesini önleyici ve gelişim odaklı eğitim yaklaşımımızı yansıtan bizim "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" adı altında yaygınlaştırdığımız gerek müfredat, ders kitapları ya da okul uygulamaları diye tüm eğitim sistemini kapsayan yaklaşımdan bahsetmek istiyorum. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde ruh ve beden bütünlüğünü önceleyen, 21'inci yüzyıl becerilerini haiz, yetkin ve millî ve manevî değerlere de sahip "köklerden geleceğe" şiarıyla yetiştirilen erdemli insan hedefi söz konusudur. Burada insanı merkeze alan bu yapıda adalet, saygı ve sorumluluk -birazdan göstereceğimiz bir çerçevemiz var, o çerçevede de- öne çıkan üç önemli unsur olarak karşımıza geliyor.

Sol taraftaki şekle dikkatlerinize arz etmek istiyorum. Burada özellikle öne çıkardığımız ve tüm programlarda mutlak surette bir filtre olarak tüm çalışmalarımızda öne koyduğumuz bazı unsurlar var. Örneğin; vatansız, sağlıklı, merhametli, iradeli ve ahlaklı insan için gerekli olan tüm unsurları biz programlarımıza dâhil etmiş bulunuyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir dakikanızı alayım.

Bu Cihad Hocamızın bahsettiği şey, bütün öğretim kurumlarımızın ana felsefesi burası yani mesleki teknik eğitimden tutun, din öğretimine kadar herhangi bir dersin programı oluşturulurken -tırnak içinde söylüyorum- anayasası burası yani program bu mantıkla kurgulandı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, bunu özellikle söyleyeyim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TALİM VE TERBİYE KURULU BAŞKANI CİHAD DEMİRLİ - Sayın Bakanımın da ifade ettiği üzere, tüm derslerde ilintili, ilişkili yani bunlar sadece bir ders üzerine değil, tüm programlarda mündemiç bir şekilde bu filtrasyonla ya da bu bakış açısıyla ele alınmış bulunuyor. İki boyut var: Bir, gelişim odaklı, Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi bağlamında ifade ettiğimiz öğrencilerin ahlaki gelişimini, toplumsal sorumluluk bilincini ve sağlıklı bir kişilik, esenliğini dikkate alan bir yaklaşım ki burada huzurlu aile ve toplum, yaşanabilir bir çevre ve huzurlu insan anlayışına dayanıyor. Bir de önleyici olarak sosyal duygusal öğrenme becerileri, yine bu sistematik biçimde pedagojik olarak programların içerisine yerleştirilmiş. Burada da özellikle çağdaş yaklaşımların programlara sirayeti ve tabii ki programlar üzerinden kitaplara, kitapların yanı sıra yöntem ve teknik okul uygulamalarına, okul temelli yaklaşımlara, hepsine sirayet eden bir ana metin ve yaklaşım olarak ifade edebiliriz. Bununla beraber, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında hazırlanan ders kitaplarında şu sağ altta görülen taramalar sürekli bir biçimde yapılmaktadır. Yani bir yandan çocuk haklarının korunması, diğer taraftan katılım hakkının desteklenmesi, şiddet ve zorbalığın önlenmesi, suça teşvik edici unsurların engellenmesi hususları işlenirken aynı zamanda bağımlılıkla mücadele, sağlıklı yaşam, sosyal sorumluluk, erdem değer edinme ve akran nezaketinin yaygınlaştırılmasıyla ilgili çalışmalar yapılmaktadır. Bir sonraki slaytta -sol taraftaki şekil bizim bunlar hep ortak metinden çıkardığımız şekiller, sadece bu sunum için hazırlanan şekiller değil- burada biraz önce arz ettiğim üzere içsel bir ahenge sahip huzurlu insan, yaşanabilir bir çevre oluşturma, millî ve manevî değerlerin yaşandığı huzurlu aile ve toplum hedefi var ve burada birkaç değerden yani bizim kısaca "EDE" dediğimiz, Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi'nde 20 tane değerimiz var. Birkaçına dikkatinizi çekmek istiyorum: Sabır, sevgi, dostluk, dürüstlük, aile bütünlüğü, yardımseverlik, duyarlılık ve merhamet gibi değerler. Bunların hepsi bizim programlarımızda, bu 20 değer in okul öncesinden 12'nci sınıfa kadar her okul türünde ve kademedede, her türlü dersin içerisinde ilintilendirilmiş, ilişkilendirilmiş bir şekilde sunulmuştur.

Son olarak, ben süreyi verimli kullanmak adına, ulusal çapta yapmış olduğumuz bu programların yanı sıra kurumsal destek mekanizmaları çerçevesinde Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı olarak yürüttüğümüz iki faaliyetten bahsetmek istiyorum. Bir tanesi, Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi. Burada afet durumlarındaki kırılgan grup konumundaki çocuklarımızı özellikle aile kaybı, ekonomik yoksunluk, göç ve travma gibi durumlarda, ihmal ve istismar, şiddet ve suça sürüklenmeyi engellemek için ciddi bir çalışma yürütüyoruz. Bununla beraber, yine geçici koruma altındaki öğrencilere yönelik ayırmacılık ve ön yargı temelli zorbalığı önleme hizmet içi eğitimleri yine ulusal çapta, Türkiye genelinde bu faaliyetleri bizatihi yürütmekteyiz.

Arz ederim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Talim ve Terbiye Kurulu Başkanımıza teşekkür ediyorum.

Bundan sonraki sunum sırası bende, sözü kendime veriyorum.

Psikososyal destek hizmetleri bağlamında Genel Müdürlüğümüz uhdesinde yürütülmekte olan çok sayıda hizmet var. Biz 303 rehberlik araştırma merkezinde ve 44.129 rehber öğretmenimizle beraber psikososyal destek hizmetlerini sürdürüyoruz. Bu arada, 44.129 rehber öğretmenimiz var ama bunlar alanında eğitilmiş, alanından mezun arkadaşlarımız ama hizmetlerimizin büyük bir kısmı diğer öğretmenlerimizin işbirliğiyle de icra ediliyor.

Yaptığımız çalışmaların hepsinin bilimsel bir arka planı olmasını özellikle çabalıyoruz bir veriye dayalı hareket edelim diye ve çalışmalarımızın özü iki tane ana başlığa aslında toplanabilir. Bunlardan bir tanesi, gelişimsel ve önleyici olmasını diye, olmadan önce müdahaleyi gerektiren hususlar, bununla ilgili özel bir çabamız var; bir diğer tarafta da iyileştirici hizmetler var yani olay vuku bulduktan sonra çocuklarımızın rehabilitasyonu için yapacağımız faaliyetlere ilişkin hazırlıklarımız var. Bu noktada, veri toplama ki az önce Sayın Komisyon Başkanımın da arz ettiği üzere risk haritalarının oluşturulmasıyla ilgili çalışmalarla başlıyor çünkü bizim için önemli olan, önleyici faaliyetlerde önemli rolü olan tahminleyici değişkenleri belirleyebilmek. Yani önceden görmeyi -neyi görürsek, çocuğun herhangi bir davranışı, bu bağımlılık da olabilir, suç işleme eğilimi de olabilir- planladığımız durumlar için hangi değişkenlere bakalım, bunu belirlemeye çalışıyoruz ki önceden tahminleyip müdahale olayı olmadan önlensin diye.

Diğer taraftan, rehberlik ihtiyaç belirleme anketlerimiz var, her sene muntazaman yapıyorlar, bunlar rehberlik faaliyetlerindeki önceliklerimizi belirlerler, arkasından da müdahale planlamalarımızı yapmaktayız. Müdahale planlamalarımız üç ana ekseninde. Bunların bir tanesi genel planlar, Bakanlık düzeyinde aldığımız kararlar var. Yerel hedeflerimiz var, il düzeyinde hazırladıklarımız var, bir de özel hedeflerimiz var. Bunlar da kurumlarımızda, doğrudan okullarımızda aldığımız tedbirleri içeriyor. Bunların hepsi psikososyal destek hizmetleri kapsamında başlıklandığımız hizmetleri oluşturuyorlar. Attığımız her adımın "Bu adımı niye attık? Bu kararı niye verdik? Bununla ilgili değişikliği niye önerdik?" diye sorulduğunda, arka planında veriye dayalı bir uygulama biçimi olduğunu söyleyebilirim.

Diğer taraftan, "Bunlar nelerdir?" diye bakıldığında, sağ sütunda gelişimsel ve önleyici hizmetleri görmekteyiz. Bu arada, önemine binaen bunu belirtmek isterim. En sağda hedef kitlelerde iki ayrı tablomuzda da görüldüğü üzere aileler, öğretmenler ve öğrenciler olmak üzere üç grubumuz var. Yaptığımız bütün faaliyetlerde bu üç grup mutlaka merkeze alınıyor. Zira, okullar şu anda -suçla ilgili olarak düşündüğümüz zaman da durum değişmiyor- daha çok bu olayların taşındığı yerler olarak görünüyor ve aileyi işin içine katmadan bir müdahalede bulunmanın çok anlamı yok.

İstatistiğe çok boğmamak için sayıları çok zikretmedim ben burada, birkaç tane tablomuz yine olacak ama şunu söylemeliyim: Hemen hemen her konuda olduğu gibi aile içerisinde bir şey olduğunda, mesela suç, aile içerisinde bağımlılık, aile içerisinde şiddet veya zorbalık böyle bir aileden gelen çocukta ortaya çıkma ihtimali böyle olmayan bir aileden gelen çocuğa göre yani neredeyse 10 kat daha fazla çıkıyor. Dolayısıyla, bizim bir önleyicilik hareketinde bulunmamız gerekirse aileyi zaten çocuktan belki daha önce yani kavram öyle kullanıldığı için "suça sürüklenen çocuk" ifadesi aslında durduk yere çocuğun bir aslında sorunu gibi gözüküyor, beslendiği aile dinamiklerinden çok fazla etkilendiğini söyleyebileceğimiz bir şey.

Burada özel programlar, bunların her biri ayrı ayrı mütalaa edilip konuşulabilir ancak dediğim gibi çok detaya girmemek adına... Bir diğer taraftan, bizim için suç, şiddet gibi konular rutin araştırma ve izleme süreçlerimizin başlıklarını oluşturuyorlar. Birkaç örnek vermek isterim. Mesela, neyin suç olarak görüldüğü, neyin zorbalık olarak, neyin şiddet olarak algılandığı gibi spesifik araştırma sonuçlarımızı da yaptık. Bu 2024-2025, 2025-2026 eğitim öğretim yıllarında şu anda ele almakta olduğumuz konu bağlamında dikkat

çekici olduğunu düşündüğümüz bazı istatistiksel değerleri sizlere sunan bir tablomuz. Rakamların büyüklüğü bize şunu söylüyor: Çok sayıda öğrencimize bu süreçte ulaşmaya gayret ediyoruz. Temelimiz sağlıklı gelişimdir, bunun özellikle altını çizmek isterim. Eğitim kurumlarımızdaki temel misyon sağlıklı gelişimin desteklenmesidir. Bir suçun oluşmadan önce onun dinamiklerini anlayıp olabildiği kadar hızlı müdahaleyle çocuğun sağlıklı bir kişilik gelişimi, sağlıklı bir ruhsal gelişimi içerisinde olması ve bu anlamda koruyuculuğumuzu bu yönde icra etmemizdir.

Önemli olduğunu düşündüğümüz için paylaşmayı arzu ettiğim bir başka nokta, okullarda şiddetin önlenmesiyle ilgili bir genelge hazırlamıştık, çok yerinde bir genelge oldu ve okullarda yine konu bağlamında, Komisyonumuzun üzerinde durduğu konu bağlamındaki faaliyetlerimiz hem regüle eden, düzenleyen hem etkinliğini artıran kararlar oldu. Diğer taraftan, bu genelge bağlamında ilgili tarafların...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Genelge kaç yılında çıktı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - 2024 yılında.

Yani bu okullarda ilgili tarafları bir araya getirmek anlamında da güçlü bir tablo oluşturdu.

Bir başka nokta ki bu yine önemli olduğunu düşündüğüm, yakın zamanda daha nitelikli hâle getirerek paylaştığımız tedbir kararlarıyla ilgili. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na göre bizim çocuk koruma mükellefiyeti anlamında Bakanlık uhdesinde görevlerimiz var. Bu bağlamda, tedbir kararlarıyla ilgili hareketimiz, çabalarımız da zenginleşti. 1 tane kılavuzumuz ve modülümüz varken şu anda 14 tane modülümüz var ki başlıklarını özellikle belirtmek isterim: "İletişim becerileri" "Akran Baskısına 'Hayır!' Diyebilme" "Madde Kullanımı" "Öfke Kontrolü" "Aile İçi İlişkiler" "Cinsel İstismar" "Hak ve Sorumluluklarım" "Yaşam Becerileri" "Kayıp ve Yas" "Boşanma, Şiddet, Güvenli İlişkiler" "Bilinçli Teknoloji Kullanımı" ve "Etkili Ebeveynlik" gibi kapsayıcı bir muhtevaya sahip. Burada yine altını çizerek söyleyeyim: Bunların tamamı, özellikle suç ve şiddet gibi davranışlarda yordayıcılığının olduğunu, tahminleyiciliğinin olduğunu söyleyebileceğimiz güçlü değişkenler. Tedbir kararlılığımızla da çocuklarımızı bu anlamda ailelerimizle beraber destekliyoruz.

Bir başka nokta, adalet sistemi içindeki çocuklara ilişkin bir yaklaşım kılavuzumuzu da yayınladık. Bu da yine kavramlar farklı şekilde, hani kanunlarla ihtilaflı, suça sürüklenen çocuk gibi adalet sistemi içindeki çocuğu da koruyarak ona müdahale etmek yani gelişimini engelleyebilecek koşullar varsa onları müdahale eden bütün aktörlerin ki öğretmen, anne, baba, gerektiğinde hukuk açısından müdahale edenler; bununla ilgili bir kılavuzumuzu da paylaşmış olduk.

Bu konudaki son slaytımız, yine kısa kısa özetlemek gerekirse: Bağımlılık suç konusundaki önemli tahminleyici değişkenlerimizden bir tanesi. Bu anlamda ulaştığımız kişi sayılarıyla ilgili... Burada, bizim Uyuşturucuyla Mücadele Ulusal Strateji Belgemiz ve Eylem Planı'mız, Davranışsal Bağımlılıklarla İlgili Mücadele Ulusal Strateji ve Eylem Planı doğrultusunda bir ek olarak yine Tütün Kontrolüyle İlgili Strateji Belgesi bağlamındaki takım mükellefiyetlerimiz var. Eğer bağımlılığı engelleyebilirsek suça yönelik bir önemli süreci tabiri caizse tıkamış olacağız. O yüzden bu konuda bizim özel bir gayretimiz var. Bağımlılık risk haritalarını da aynı şekilde bir önleyici, öngörücü mekanizma olarak ürettik. Yine, sayıları kıymetli hazırunla paylaştım. Burada Yetişkinlere Yönelik Bağımlılıkla Mücadele Psikoeğitim Programı ve Akran Eğitim Programı gibi daha spesifik müdahale programlarıyla yani konunun ilgili bütün aktörlerinin sürece hem dâhil edilmesi hem arzu ettiğimiz amaç doğrultusunda bir sinerji ile eşgüdümle çalışmaları noktasında onları bir araya getirdiğimiz bir programımız oluşturulmuş oldu.

Evet, ben teşekkür ediyorum ve sözü Temel Eğitim Genel Müdürümüz Ebubekir Sıddık Savaşçı Bey'e takdim ediyorum.

Buyurunuz Sayın Genel Müdürüm.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEMEL EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ EBUBEKİR SİDDİK SAVAŞÇI - Sayın Bakanım, Sayın Komisyon Başkanım, sayın milletvekillerim, Sayın Bakan Yardımcılarım, değerli hazırun; hepimizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum.

Temel Eğitim Genel Müdürlüğü olarak biz özellikle devamsızlığın azaltılması, okula aidiyetin artırılması olarak düşünüyoruz. Bununla ilgili yaptığımız proje kapsamında amacımız çocuklarımızın eğitimden kopuşunun engellenmesi. Pilot illerle gerekli analizler yapıldı, bu analizler sonucunda da eylem planları geliştirildi ve uygulamalar bire bir hem il bazlı hem ilçe bazlı hem de öğrenci bazlı sürdürülebilir ve koruyuculuk öncelikli olarak bir modeli hayata geçirdik.

Yine, öğrenme kayıplarının en zor tarafının olduğu temel eğitim kademesinde de Temel Eğitimde Öğrenme Kayıplarının Giderilmesi ve Öğretimin Güçlendirilmesi Projesi'ni Sayın Bakanımızın liderliğinde hayata geçirdik. Burada en önemli şey, yapılan araştırmalar öğrenme kayıplarını tarafının en zor olduğu alanın temel eğitim kapsamında olduğu belirlenmiştir. Bununla ilgili gerekli öğrenci ve öğretmenlerimize yönelik eğitimler verilmiş, materyallerimiz hazırlanmış, özellikle dezavantajlı okullarımızın okul başarılarının artırılması ve yine çocuklarımızın okula bağlılıklarının artırılmasıyla ilgili çalışmalarımız devam etmektedir.

Şu zamanda, dijital dünyada özellikle çocuklarımızın suça sürüklenmesinin etkin olduğunu düşündüğümüz için Dijital Vatandaşlık Eğitimi Projesi'ni hayata geçirdik. Burada özellikle çocuklarımıza dijital dünyadaki korunmalarıyla ilgili zorbalık ve çevrim içi risklere karşı farkındalıkları artırılarak suça sürüklenme riskini azaltan koruyucu bir yaklaşımı destekliyoruz.

Yine, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında Duygu-Değer Temelli Dijital Esenlik Projesi, Ortaöğretim Genel Müdürlüğümüzden sonra Temel Eğitim Genel Müdürlüğümüz tarafından da hayata geçirilmiş. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında yer alan sosyal, duygusal öğrenme ve okuryazarlık becerilerini destekleyerek dijital ortamların öğrenciler üzerinde etkilerini analiz etmeyi, çocukların duygu ve değerlerini anlamlandırmalarını sağlayarak dijital etik, mahremiyet ve güvenlik konularında farkındalık kazanmalarını sağlamak için çalışmalarımızı yürütmekteyiz.

Diğer bir konu, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından aile yılı ilan edilmişti. Özellikle, biz, çocuklarımızın da aileleriyle beraber eğitim yolculuğuna dâhil edilmesi için gerekli çalışmalarımızı yaptık, hem okul öncesi hem ilkököl hem orta okul kademesinde de tüm okullarımızın uygulayabileceği uygulama kılavuzu hazırlanarak Genel Müdürlüğümüz tarafından bunları gönderildi. 8 alanda hazırladık: "Ailele Kitap Okuyorum" "Ailele Spor Yapıyorum" "Ailele Sahnedeyim" "Ailele Okul Günü" "Ailele Doğa Günü" "Ailele Sanat Günü" "Aileler Yarışıyor" ve "Tecrüben Yol Göstersin"le örnek uygulamalar yapılmış. Bu kapsamda, mart ayında, 10.962 etkinlik hayata geçirilmiştir.

Yine, çocuklarımızın özellikle sosyal, kültürel, sportif ve sanatsal etkinliklerine oldukça önem veriyoruz. Bu kapsamda, yaptığımız çalışmalarla ilgili 2024-2025 Eğitim Öğretim Yılı'nda 7,8 milyon etkinlik düzenlendi. Bu etkinliklere de 8,5 milyonun üzerinde öğrencimiz katılım sağladı.

Temel eğitim bölümünde Beden Eğitimi Nesillerin Yetiştirilmesi Projesi'yle çocuklarımızı düzenli bir şekilde fiziksel aktiviteye teşvik ediyoruz. Çocuk oyunları ve okul temelli etkinliklerle güvenli sosyal alanlar oluşturulmakta, bu sayede de öğrencilerimizin olumlu davranış gelişmelerini destekleyerek çocuklarımızın bu süreçte suça sürüklenmelerini azaltmak için Genel Müdürlüğümüz olarak çalışmalarımıza devam etmekteyiz.

Arz ediyorum Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, Sayın Vekillerim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Temel Eğitim Genel Müdürlüğümüz Ebubekir Sıddık Savaşçı Bey'e teşekkür ediyoruz.

Şimdi Ortaöğretim Genel Müdürlüğümüzün faaliyetleriyle ilgili Halil İbrahim Topçu Genel Müdürlüğümüz sunumunu yapacak.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM TOPÇU - Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; saygıyla selamlıyorum.

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü olarak her ne kadar Anadolu, fen ve sosyal bilimler, güzel sanat ve spor liseleri bize bağlı olsa da meslek lisesi ve Din Öğretimi Genel Müdürlüğümüzün zorunlu, ortak ve seçmeli derslerin tamamının öğretim programı ve ders kitapları Genel Müdürlüğümüzün uhdesinde yürütülmektedir. Bu kapsamda, özellikle Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli olarak geliştirdiğimiz ve uygulamaya aldığımız programın özelliklerini de tüm yatayda ve dikeyde öğretim programlarımıza ve ders kitaplarımıza yansıtacak şekilde bir politika yürütmekteyiz.

Ekranında da görüldüğü gibi, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin merkezine bütüncül bir eğitimi aldığımız için, aynı zamanda da öğrencilerimizin beden ve ruh sağlığı bütünlüğünü sağlayacak şekilde, aynı zamanda bu beden ve ruh sağlığını destekleyecek çocuklarımızın sosyal ortamları kullanmadaki farkındalıklarını geliştirmek, sorumluluklarını hatırlatmak ve eleştirel bakabilmek, doğru karar verebilme süreçlerini yürütebilme adına örnek olarak yansıda yer alan programların dışında, kitaplarının dışında; 185 öğretim programı, 557 kitapta yatayda ve dikeyde tüm sınıflar düzeyinde, ders bazında; siber güvenlikten dijital vatandaşlığa, dijital okuryazarlığın alt süreç bileşenlerine kadar, çok sayıda, öğrencilerde önce farkındalık, sonrasında işlevsellik olarak hayata geçirilebilir, sürecin ne olduğunun farkına varabilme ve eylemsellik olarak da hayatında yaşantıya aktarabilme adına sorumlu vatandaş olma bilincine yönelik konu başlıklarımız, içeriklerimiz yer almaktadır.

Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; mevzuat çalışmaları olarak da öğrencilerimizin hem önleyici müdahale, disiplin bakımından önleyici disiplin süreçlerini geliştirmeye yönelik Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 157'nci maddesinde öğrencilerden hangi davranışların beklendiğine yönelik çok teferruatlı bir yönetmeliğimiz var, aynı zamanda da hangi suçların, hangi ceza karşılıklarıyla tecziye edileceğine dair de yine 175'inci maddede çok teferruatlı maddelerimiz yer almaktadır. Son beş yılda bu suça yönelik farkındalık geliştirme, bağımlılıklarla mücadele edebilme, akran zorbalığı ve benzeri hususlarda öğretmenlerimizin üzerinden öğrencilerin farkındalığını geliştirmeye yönelik çok sayıda hizmet içi eğitim de yaptık. Dolayısıyla bağımlılıkla mücadelede 7.300 yönetici ve öğretmenimizle akran nezaketi veya zorbalığıyla ilgili 10.724 yönetici ve öğretmenimize, yine, siber zorbalıklara ilgili 6.750 yönetici ve öğretmenimize hizmet içi eğitim kursu yoluyla bilgilendirme ve farkındalık veya atölye çalışmaları süreciyle sahaya gönderdik.

Proje olarak Eğitime Katılım ve Devamsızlığı İzleme Projesi yürütmekteyiz, kısa adı "EKİP" olarak bahsetmekteyiz. Buradaki amaç okullarımızda erken okul terk riskinin önceden tespiti ve önlemeye yönelik müdahale süreçlerini geliştirebilme. Bunu Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızla birlikte yürütmekteyiz. Bakanlık olarak kendi uhdemizde yürütebileceğimiz kısımları önleyici, yönlendirici ve müdahale komisyonlarımız marifetiyle kendimiz yürütmeyi, kalan ve bizim sahamızın dışına çıkan alanlarda ise ilgili öğrenciyi Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın ekiplerine tevdi ederek süreci onların yürütmesini sağlayacak şekilde bir proje...

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Burada bir örnek verseniz, Millî Eğitim ne yapıyor devamsızlıklarda mesela?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM TOPÇU - Sağ tarafta modüllerimiz gözüküyor Sayın Başkanım. Mesela "Okul Bağlılığı ve Boşanmaya Uyum" diye bir modülümüz var. Yöneticilerimiz ve rehberlik servisindeki hocalarımızın bu modüller üzerinden tespit edilen öğrencilerimize yönelik neleri, nasıl yapabileceğine yönelik bunlar öğretmen kılavuz kitaplarımız aynı zamanda. Yine, mesela, akademik başarıda sıkıntı varsa bunu desteklemeye yönelik modüllerimiz, psikososyal destek gerekiyorsa bunun hangi süreçte, hangi aşamada, hangi olayda, nasıl bir müdahale yürütülmesini gerekli kılıyor noktasında yönlendirici modül. Kariyer planlama, yine akran zorbalığı, ihmal ve istismar, davranışsal bağımlılıklar ve ergen psikolojisi gibi farklı modüllerimiz var bu sistemin içerisinde. Bu sistemin önemli özelliği şu: Her bir öğrencimizin e-okul içindeki aşağı yukarı 120'ye yakın farklı verinin arkada çalıştığı bir yapı içerisinde, yapay zekâ destekli bir yapı içerisinde risk oluşturan -disiplin yönüyle, devamsızlık yönüyle, akademik başarı, aile üzerinden ya da sosyal çevresi itibarıyla- öğrencilerimizin verilerini kodlayarak, sarı, yeşil ve kırmızı biçiminde hem rehberlik servisini hem okul idaremize önceden "Bu öğrenci de potansiyel var, bir süreç işliyor, gerekli tedbiri alın." babında işaret veren bir sistemdir bu sistem.

Yine, Duygu-Değer Temelli Dijital Esenlik Projesi...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Çok özür dilerim, şimdi, tabii, arkadaşlar "Hızlı sunum yapalım." dedikleri için bazı şeyler biz kendi aramızda konuşuyormuşuz gibi yani biliniyor varsayımından hareketle hızlı geçiyorlar. O yüzden, hani arada araya girmek, sormak isterseniz... Şimdi, mesela, bu "modül" diye geçiyor, bu modüllerinin her biri Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzdeki uzman rehber öğretmenlerimiz ve akademisyenlerle hazırlanıp yine onların desteğinde verilen hizmet içi eğitimlerle oluştu. Böyle "modül" deyince sanki çok hızlı tüketiliyor. Arada -biz kendi içimizde- ben arkadaşlara şunu söyledim: Beşer dakikayı geçmeyecek şekilde herkes konuşsun. Öyle olunca arkadaşlar hızlanıyorlar ama Başkanımız uygun bulursa, arada hani bunu açabilecek şeylerle de...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Bakanım, sanırım Sayın Vekilimizin muradı: Diyelim ki bir EKİP projesinde, bir modülde ya da diğer ODAP projesinde somut bir örnekte nasıl uygulanıyor? Yani okulda öğrenciye yansımaları ne?

Sadece öğretmenlere eğitim olarak mı veriliyor, yoksa bunun öğrenciye yönelik yansımaları, uygulaması nasıl oluyor? Birazcık detay verebilirseniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM TOPÇU - Şöyle Başkanım: Örneğin, herhangi bir öğrencinin bir potansiyeli, devamsızlığa yönelik, akademik başarısızlığa yönelik, suça yönelik, bağımlılığa yönelik herhangi bir durumu tespit edildiğinde, okullarımızda hem EKİP'le ilgili hem de az sonra bahsedeceğim ODAP'la ilgili ekiplerimiz var; hem il bazında, ilçe bazında hem okul bazında ekiplerimiz var. Bu ekiplerin...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ekiplerimiz kimden müteşekkil?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM TOPÇU - Öğretmenlerimizden, rehberlik servisinin dâhil olduğu öğretmenlerimizden oluşan ekiplerdir. Biz, bu öğretmenlerimizin okullardaki süreçleri -her birine ulaşamadığımız için- her bir okulumuzdaki hem rehberlik servisinde görev yapan arkadaşları hem de yöneticilerimizi ve bir de okulda formatörlük yapabilecek düzeyde bir öğretmenimizi eğittik. Onların moderatörlüğünde ya da mentörlüğünde bir öğrenci tespit edildiğinde o öğrenci izleme sürecine alınıyor, bu izleme sürecinin durumuna göre ya da risk oranına göre telafi programları uygulanıyor. Bu telafi programlarının materyalleri, hangi davranışa yönelik, hangi psikososyal desteğin nasıl verileceğine yönelik teferruata kadar tüm materyaller hazırlanmış olarak öğretmenimizin şu an kullanıma hazır durumda, modül olarak ellerinde bulunmaktadır. Bu süreç, öğrencimizin, rehberlik servisleri başta olmak üzere, ilgili komisyonun takibinde eğitim öğretim yılı boyunca, başladığı noktadan bitinceye kadar, hatta bir üst sınıfta da eğer devam ediyorsa öğrencimiz devam eden bir süreç.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Sayın Genel Müdürüm, mesela şöyle bir örnek vereyim: Trafik cezası geldi, Amerika'da yıllardır vardı, 3 defa kırmızı ışıktan geçince psikiyatri muayenesi isteniyor... Mesela, suça sürüklenen çocuklarda da en büyük problem okul devamsızlığı ve okurken... Okul devamsızlığı başlayan çocuklara ne zamandan itibaren rehberlik hocası başlayacak? Yani üçüncü devamsızlığında mı, beşinci mi ya da yirmi hakkını doldurunca mı başlıyorsunuz? Bunu öğrenmek istiyoruz, bir örnek verin bize. Devamsızlıkta basamaklarınız ne? Çünkü en önemli problemimiz bu, devamsızlık yani.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben tam bunu söylüyordum. Şimdi, arkadaşlarımız sunum yaparken biz önce veliye, öğrenciye, devamsızlıkla ilgili yaptığımız uyarılar kısmını biz hızlı geçelim diye geçiyoruz. Benim kastettiğim şey de tam burası. Şimdi Halil İbrahim Bey onu söyleyecek ama bir şeyi burada...

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Çünkü çok önemli bir nokta burası.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tabii, ben tahmin ettiğim için bu şeyi yaptım. Biz kendi içimizde konuşuyorduk gibi... Şimdi, biz hemen hemen her hafta kendi içimizde bu toplantıları yapıyoruz ve yönetmelikte neyi ne zaman değiştirdik, kaç gündən kaç güne düşürdük bu uyarı sistemini... Bunları kendi aramızda konuştuğumuz için şimdi sunum yapan arkadaş zaten herkes biliyor gibi düşünüyor. Ben o yüzden araya girdim, onu söyler ama bir şeyi söyleyeyim burada: Şimdi, yapay zekâ destekli mekanizma, bizim orada dikkat ettiğimiz, hassas olduğumuz bir başka konu mahremiyet ve KVKK. Yani bir yanlış anlaşılma olmasın, Halil İbrahim Bey onu söylerken onu bir parantez içinde söyleyeyim yani bu kamuya açık bir bilgi değil; bu, sadece ilgililerin erişebildiği ve ilgililerin müdahale edebildiği bir şey, onu söyleyeyim. Sizin sorunuzun cevabını Halil İbrahim Bey versin.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bir de Erol Keleş Hocamızın bir sorusu var galiba.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Şöyle, benim anladığım kadarıyla devamsızlık için böyle bir ekip oluşturulmuş ve bu ekip bu çocuğu, devamsızlığı olan bu çocuğu kontrol ediyor ve takibini yaptırıyor. Peki, bu ekip yetersiz kaldığı durumlarda nasıl bir yol izliyor? Diyelim ki yani olmadı, ondan sonraki basamağınız nedir? Sonra ne yapılıyor?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM TOPÇU - Şimdi, Sayın Vekilim, Sayın Bakanım; şu anki devam-devamsızlıkla ilgili okullarımızda işleyen süreç şu şekilde yürümektedir: Bir, herhangi bir öğrencimiz günlük okula geldiğinde eğer ders saatine bir iki saat geç kaldıysa ailesine günlük, o gün için mutlaka bilgilendirme yapılıyor, mesaj gidiyor. İki gün üst üste gelmediği takdirde veli okula çağırılıyor. Bunlar yönetmelik hükümleri. Her beş günde bir de -yazılı eğer varsa- beş gün, beş gün yazılı olarak tekrar veliye bildirimde bulunuyoruz. Bizim için şu anki devamsızlık süreci öğrencilere yönelik on gün özürsüz, yirmi gün de mazeretli olmak üzere, toplamda otuz gün öğrencilerimizin özürsüz ya da özürsüz şekilde bir devamsızlık hakkı var. Dolayısıyla, özellikle son üç yıldır bizim önleme, müdahale ve yönlendirme komisyonlarının faal olarak, işlevsel olarak okullarda süreçleri yürütmesinin verilerini de görmekteyiz; ciddi şekilde devamsızlıklarımızda bir azalma var. Yetersizlik olduğu zaman da işte, az önce ifade ettiğim gibi, eğer bizi aşılırsa, dışarıyla bir bağlantı süreci var ve o sürece Bakanlık olarak bizim müdahil olma yetkimizin dışına çıkıyorsa, orada Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına durumu bildiriyoruz ve onlar takip ediyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Erol Bey'in sorusuna şöyle yürüyelim: Şimdi, günlük, iki günlük ve beş günlük periyotlarla veli bilgilendirildikten ve velinin bu konudaki şeyi alındıktan sonra, eğer bir mazeret ya da ailenin bilgisi dâhilinde bir şey varsa ayrı bir müdahale yoksa eğer, şimdi orada yazdığımız, müdahale ekipleri, bizim rehber öğretmenlerden oluşan ekipler öğrenciye ve veliye ayrı ayrı, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzün koordinesinde terapi faaliyetleri diyelim, onu yürütüyorlar.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Sonrasında...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Anlamadığımızda Aile ve Sosyal Hizmetleri...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Velinin umurunda değil çocuğun okula gidip gitmemesi, bu durumda ne yapıyorsunuz?

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bir şey de ben ekleyebilir miyim sorunuza, bu şey ev ziyaretini de kapsıyor mu? Diyelim ki veliyi çağırınız, gelmedi; ev ziyaretlerini kapsıyor mu?

Bir de şunu da öğrenmek isteriz: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına devredilecek bir mesele var, ne bileyim belki işte Emniyete bile devredilecek meseleler olabilir, İçişleri Bakanlığına olabilir. Burada bizim Komisyonumuzda şu ana kadar dinlediğimiz kurumlardan edindiğimiz sonuç şu: Her birimiz, her bir bakanlığımız aslında çok güzel işler yapıyor, bazen mükerrer çalışmalar bile olabiliyor; hem iyi niyet var hem güzel işler var fakat kurumlar arası koordinasyonda bir yapılandırma eksikliğini müşahade ettik. Mesela, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına devrettiniz bu çocuğu, ondan sonrası yapılandırılmış mı yani beraber izleme

mekanizması var mı? Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının ne ölçüde ve ne etkinlikte müdahale ettiğini sizin takip edebileceğiniz bir sistem var mı? Bir de bunu merak ediyoruz.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Başkanım, aslında benim getirmek istediğim konu da buydu yani kurumlar arası koordinasyon nerede devreye giriyor, var mı?

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Benim sormak istediğim de şu: Gene bize sunulan raporlarda suça sürüklenen çocukların yüzde 91'inin retrograd çalışmalarda psikolojik tanısı var. Bu gösteriyor ki aileler bu çocukları önemsememiş ve tedavilerini yaptırmamış. Sizin üst basamak tanımınızı beğendim yani bir ve ikinci günde aileye haber veriyorsunuz, beşinci günde aileyi çağırıyorsunuz. Bunlara cevap vermedi aile, yani bunun psikolojik değerlendirilmesini istemez misiniz? Veya işte dediğim gibi, 3 kere kırmızı ışıktan geçenin bir psikiyatrik muayenesi gibi yani on gün özürsüz devam edenin veya aile gelmemiş okula, bu ailenin psikolojik değerlendirilmesini istemez misiniz? Yani, bence en önemli konu ailenin sahiplenilmemesi zaten burada.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM TOPÇU - Sayın Vekilim, Sayın Başkanım; ilk başta, girişte, Sayın Talim ve Terbiye Kurulu Başkanımız ifade etti, bizim tüm programın temelinde aile bütünlüğü var. Zaten disiplin süreçleri, suç ve suçluya ilişkili olan süreçlerin temelinde de Sayın Genel Müdürüm teferuatını iyi açıklayacaktır çünkü tam onun, Genel Müdürlüğümüzün alanı orası. Çok büyük oranda bu tarz ailelerinden kaynaklı sorunlar okula da getirilip taşınıyor. Dolayısıyla, biz bu tarz öğrencilerimize, Bakanlık olarak kendi yetki alanımız içerisindeki müdahale süreçlerinde ciddi şekilde bir süreç işletiyoruz sahada, sıkıntımız yok ama dışarıya kalan başka bir kurumu ya da bakanlığı ilgilendiren hususlar meydana geldiğinde, işte bu EKİP'i onun için oluşturduk, EKİP projesini. Dolayısıyla İçişleri ise İçişlerine yönlendiriliyor, bilgilendiriliyor; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının müdahale edeceği veli ya da çevreyle ilişkili öğrenci üzerinden giden bir süreçse o konularda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız devreye giriyor. Psikodestek anlamında yine rehberlik servislerimiz üzerinden gerekli tanılar konuluyor veya yönlendiriliyor veya gerekli birimlere yazıyla bildirilerek destek alınıyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Müsaade ederseniz ben de birkaç şey eklemek isterim Sayın Başkanım, Değerli Bakanım söz konusu açıklamaların üzerine.

Şimdi, özellikle beklenmedik şekilde meydana gelen devamsızlıklar, olağan olmayan, beklenmedik şekilde devamsızlıklarla karşılaşılması zaten rehberlik servisi ve ilgili bütün birimleri bir bakıma alarma geçirir. Bu çocuğun neden devamsızlık yaptığı, yine tarih, kaç gün arayla... İşte, sözlü uyarı, iki gün; beş günden daha fazla olduğu zaman yazılı uyarı. Aileyle kontak kuruluyor. Eğer sebep bilinen bir sebepse onu uygun hareket ediliyor ama eğer bir ihmal, istismar durumu söz konusu olduğu fark ediliyorsa Çocuk Koruma Kanunu devreye girer.

Benim sunumlarım içerisinde özellikle tedbir kararlarıyla ilgili hazırlamış olduğumuz modüller, programlar vardı ya, az önce ifade ettim 14 başlıkta, onları biz Aile Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığımız, Adalet Bakanlığımız, Millî Eğitim Bakanlığımız, Sağlık Bakanlığımız, hepimizin koordinasyonu yapıldı. Yani aslında iş birliği örtük olarak var. Mesela, varsayalım, psikiyatrik bir problem var ya da psikolojik bir problem var sizin zikrettiğiniz gibi, Sağlık Bakanlığına yönlendirilir. Bu, yine ahlaki, etik hassasiyetler; mesela, anne-babaya bunu kapalı zarfla sunmak gibi. Sağlık Bakanlığına yönlendirmeyi gerekli göstermeyen bir sebep varsa biz kendi rehberlik servislerimiz bağlamında terapötik etkinliklerle kendisine bu anlamda destek vermeyi sürdürüyoruz. Diğer taraftan, verdiğimiz hizmetlerle ilgili dirsek temaslarımız Aile Bakanlığıyla, Sağlık Bakanlığıyla her zaman sürer, sadece burada KVKK... Çünkü sağlık sistemine mesela girildiğinde, sağlık sistemi hasta hakları bağlamında bazı bilgileri bizimle paylaşmayabilir.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Benim naçizane önerim Sayın Bakanım, yani bir basamakta da -hani ikinci günde aile, beşinci günde yazılı ve aileyi okula çağırma gibi- psikiyatrik muayene şartı getirmemiz lazım. Çünkü ben çocuk psikiyatrisi profesörünün eşiyim, çocuklarım da psikiyatrist, kendim çocuk doktoruyum yani bir sağlıkçıyım ve bu çocukların okula terklerinin büyük bir problemi, zaten suça sürüklenmelerinin büyük bir problemi psikiyatrik yani tedavi edilmedikleri için burada. Sahada aileleri ya umursamıyor ya yetmiyorlar bunların muayene ettirmesine yani biz bu çocukları sebepsiz devamsızlıklar veya uzun süren devamsızlıklarda bir basamağında psikiyatrisi... Nasıl 3 kere kırmızı ışıkta geçene psikiyatrik muayene istiyorsak belli bir devamsızlık basamağında da aile ilgilenmediğinde veya buna rağmen devam ettiğinde de bir psikiyatrik muayene eklemeliyiz arkadaşlar.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Bu konuda şöyle söyleyebilirim Sayın Başkanım: Rehberlik servisleri...

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Ya, rehberliğin sözünden de çıkabilir, rehberliğin de alanı değil; psikiyatrisi, tanı alanı değil yani branşı değil çünkü.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Bir yerden sonra bizden çıkar, doğrudur. Müdahale etmek anlamında değil ama eğer kendi profesyonel hizmet alanının dışına çıktığını fark ederse ki bu bizde özel bir eğitimle, lisans programlarında verilir.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - İşte, psikopatolojisini araştırmak lazım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Aynen öyle.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Yani bu çocukta bir psikopatoloji var mı diye bir basamakta da onu araştırmak lazım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, şöyle Ümmügülşen Vekilim: Son Fatma Nur Çelik öğretmenimiz olayında bu sistem, mekanizma tam çalıştı yani rehberlik servisimiz şeye yönlendiriyor ama tabii orada başta...

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Orada da biliyorum ben olayı, orada veli -gene veli sorumsuzluğu- imza atıyor, "Her türlü sorumluluğu alıyorum ölme, öldürme dâhil." deyip hastaneden çıkış yapıyor. Burada en büyük problem, işte, ailelerin tedavi ettirmemesi veya bizim doktorların -onu kesinlikle yazmamız lazım Başkanım- hastanede zorunlu kaldırma zorunluluğu yok. "Bu hasta çıkamaz." diye İngiltere'de iki ay ile altı ay arasında... "Hastaneden çıkamaz." raporu verip zorunlu kalması lazım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tam burası kritik yani bu son yaşadığımız olayda da bunu gördük.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Aynen, aynen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yani rehberlik servisi, okuldaki bu proje, süreç sağlıklı yürüyor, hastaneye yatıyor ama hastanede sizin söylediğiniz o süreçten dolayı hekimlerin de belki...

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Ama hastane sürecine de gelemiyor. Demek ki suça sürüklenen yüzde 91 çocuğun tedavi edilmeyen bir psikolojik problemi olduğuna göre, o sürece de gelemeyen çocuklar da var. Psikososyal tanısını alamamış bu çocuklar, tedavisi başlamamış bu çocukların; ona dikkat çekmek istiyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Sayın Başkanım, bu konuda rehberlik servisi kendi profesyonel hizmet alanında çocuğun bir psikiyatrik müdahaleye yani bir hekim müdahalesine, bir sağlık müdahalesine ihtiyacı olduğunu fark ettiğinde bu konuda anneyi-babayı kapalı zarfla ve sözlü olarak kendisine çocuğun bir sağlık kurumuna gitmesi gerektiği konusunda bilgilendirir. Bundan sonraki sorumluluk, sağlık kurumuna götürmek anlamındaki sorumluluk çocuğun annesine-babasına bırakılır ama bu şu demek değildir: "Benim işim bitti." diye kenarda durmaz, süreci yine takip eder, gerekirse anneyi-babayı yine uyarır. Ancak sağlık tedavisi okulda sadece bizim sevk ettiğimiz bir tedavi biçimidir yani okulda bir sağlık tedavisi sunma şansımız yok, o yüzden sağlık kurumuna resmî olarak sevk mükellefiyetimiz vardır. Etik hassasiyetler, KVKK hassasiyetleri göz önünde bulundurularak usulünce kendisi bir sağlık kurumuna annesi-babası vasıtasıyla yönlendirilir.

ELİF ESEN (İstanbul) - Ben söz alabilir miyim?

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Şimdi, şöyle yapsak mı acaba, önce sunum bitse, daha sonrasında soru ve cevaplarla derinleştirsek?

ELİF ESEN (İstanbul) - Benim farklı bir sorum yok, bu konuyla ilgili bir yorum yapmak istiyorum, ondan sonra size katılıyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Buyurun.

ELİF ESEN (İstanbul) - Şimdi, burada, Gülşen Hanım'a katılıyorum ben. Uygulanan yöntemde, evet tedbir alınıyor Millî Eğitim Bakanlığı tarafından fakat gerçekten çok sorunlu bir öğrenci olabilir. O noktada da işte, aslında, hep bahsediyoruz ya "Zincirin en sağlamı en zayıf halkası kadardır." diye; orada bir zayıf halka oluşuyor. Sizin dediğiniz gibi, Millî Eğitim Bakanlığı öneriyor bunu, evet, sorun var, Sağlık Bakanlığına, tedaviye sevk ediliyor fakat bu ailenin inisiyatifine bırakıldığı noktada o zincir kopuyor. Ailenin inisiyatifine bırakılmaması için Millî Eğitim Bakanlığının buradaki izleme ve denetleme yetkisinin devam etmesi gerekiyor yani buradan gönderilmiş, aileye bırakılmamalı, "Tedaviyi oldu mu?" diye izlemenin devam etmesi lazım. Çünkü neden? Biz eğer çocukları suça sürüklenmekten ya da akran zorbalığından korumak istiyorsak Millî Eğitim Bakanlığının bu çocuğu izlemesi lazım ki okula geri döndüğünde başka çocuklara, hatta -doz artık çok arttı- öğretmenlere zarar veremeyecek duruma gelsin, korunsun. Belki raporumuza mutlaka bunun eklenmesi ve bu zincirin halkasının tamamlanması lazım diye düşünüyorum. Arkadaşlar notlarını alırsa iyi olur.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Kanunumuzda "Çocuğu koruma hakkı ailededir." diye bir maddemizi var yani çocuğu korumak zorunda. Burada, psikiyatrik muayene yaptırmayan aileleri adli makamlara bile şikâyet etme hakkı bile olmalı Millî Eğitimin yani "Yapmadı." şeklinde.

ELİF ESEN (İstanbul) - Tabii, bir sorumluluğu olması lazım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bunu değerlendireceğiz, daha öncede konuştuk.

ALİ İNCİ (Sakarya) - Sayın Başkanım, ben de bir katkı yapmak istiyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Zamanımızı ekonomik kullanalım lütfen.

Buyurun.

ALİ İNCİ (Sakarya) - Öncelikle, Millî Eğitim Bakanımıza, genel müdürlerimize çok teşekkür ediyorum.

Ben de bir öğretmen olarak ifade etmek istiyorum. Hendek'in Aksu köyünde bir olay oldu. Tabii, başka bir olayda olmuştu biliyorsunuz, onu ziyaret edeceğiz. Bu, 6 çocuklu bir aile ve köy ilkokul öğretmeni olan 3 öğretmen var ve aileyle alakalı ciddi ilgilenmişler, takip ettikten sonra öğrendim ben. Bu, kolluk kuvvetlerine belirtildi yani "Büyük, aile içinde sorun var." diye, bir şey olmaması için. Kolluk kuvvetleri hemen gerekli olan işlemi yaptı ve Aile Bakanlığına, Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne çocuklar ve anne alındı, arkasından baba savcılığa alındı, mahkeme açıldı ve süreç devam etti. Burada güzel bir iletişim olmuş; öğretmen arkadaşı gerçekten tebrik ediyorum, sizleri de tebrik ediyorum. Yani bu çok yakında yaşanmış bir olay. Baba cezaevinden çıktıktan sonra, tutukluluktan çıktıktan sonra, yalvarıyor "Ben ailemi seviyorum, çocuklarımı seviyorum, yeniden kendimi düzelteceğim." diye üzerinde duruyor ama süreç devam ediyor. Ben burada ortak bir çalışma olduğunu ifade etmek istiyorum, Sayın Bakanımıza da teşekkür ediyorum. Yani bir köydeki öğretmen bile buna kadar inebiliyor, bu çok güzel bir olay olduğunu ifade ettim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM TOPÇU - Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; aynı zamanda, sahayı bilgilendirme, öğretmenlerimizi bilgilendirme adına zaman zaman Bakanlık olarak rehber ve kılavuz kitaplar yayınlamaktayız. Yansıda da olduğu gibi, özellikle disiplin süreçleriyle ilgili sahadaki yerleşmiş olan mantığı, olay vuku bulduktan sonra harekete geçirme mantığını ortadan kaldırma adına, önleyici disiplin süreçlerinin kültürünü okullarda yaygınlaştırma adına Önleyici Disiplin Uygulamaları Öğretmene Rehberi kitabını hazırladık, bu, şu an öğretmenlerimizin elinde. Yine, velilerimizin bahsettiğimiz tüm süreçlerle ilgili, bağımlılıktan, siber zorbalıktan, akran nezaketine kadarki süreçlerle ilgili hangi durumda öğrencisine karşı neleri yapması gerekiyor, yetersiz kaldığı süreçlerde nerelere müracaat etmesi gerektiğine kadarki bilgilendirmelerin yer aldığı iki ciltlik bir veli rehberlik kitabımız var. Bunların şu an kısa videoları da çekiliyor, ayrıca görsel olarak da velilerimize ulaştırılacak şekilde hazırlıklarımız devam ediyor. Yine, Akran Nezaketi Etkinlik kitabımız ve kılavuz kitabımız sahada, öğretmenlerimizin elinde, gerektiği zamanlarda süreçte kullanabilmelerine yönelik içeriklerin yer aldığı bir kitap. Rehberlik modüllerimiz var, özellikle öğrencilerin gelişim süreçlerine yönelik yaşadıkları sıkıntıları bireysel öğrenme amaçlı, bizim "MEBİ" diye bir programınız var, bireysel öğrenme portalidir. Bu hem akademik anlamda öğrenciyi destekleyen bir portal, ders bazlı hem de aynı

zamanda, rehberlik modülü üzerinden de çok farklı alanlarda çekilmiş kısa videolarla öğrencinin bire bir hangi alanda hangi bilgi edinmesine ihtiyaç duyuyorsa o alanlara yönelik sosyal, duygusal gelişimle ilgili veya risk davranışlarıyla ilgili rahatlıkla oradaki videoları izleme imkânına sahip bireysel olarak. Bir sonraki slaytımızda da bu bahsettiğim modül içerisinde sosyal, duygusal gelişim alanına yönelik modüllerimiz, çok sayıda modül var orada, örnekleri yansıda görüldüğü gibidir. Yine, risk davranışlarının önlenmesine yönelik videolarımız var, burada da teknoloji bağımlılığı, özellikle çok yaygın gördüğümüz hususlardan biri olduğu için daha çok üzerinde durduğumuz hususlardır. Yine, bağımlılıkla ilgili, her türlü bağımlılığa yönelik öğrencilerde farkındalık geliştirmeye yönelik kısa, vurucu, spot ama aynı zamanda da öğrencinin farkındalık düzeyini artıracak şekilde videolarımız rehberlik modellerimizde yer almaktadır.

Arz ederim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Ortaöğretim Genel Müdürümüze, Halil İbrahim Topçu Bey'e teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Din Öğretimi Genel Müdürümüz Sayın Doktor Ahmet İşleyen Beyefendi'ye söz veriyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET İŞLEYEN - Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, çok kıymetli, saygıdeğer vekillerimiz; ben de Bakanlığımızın bu konuyla ilgili temel yaklaşımını arz etmek istiyorum. Din Öğretimi Genel Müdürlüğü hem imam-hatip ortaokulları hem de Anadolu imam-hatip liselerinden sorumlu bir genel müdürlük, bu yapısıyla hem Temel Eğitim Genel Müdürlüğü hem Ortaöğretim Genel Müdürlüğüyle birlikte çalışmalar yürütüyor ve alınan, az önce arz edilen hemen bütün eylem planlarında birlikte çalıştığımızı özellikle söylemek isterim. Burada Bakanlık olarak -az önce de ifade edildi- en önemli husus, önleyici tedbir anlamında erken uyarı sistemi; okullarda devamsızlıklarının artışı, akademik anlamda düşüş, disiplin sorunları gibi göstergeler, bunların önceden tespit edilmesiyle birlikte okul özelinde ve genel anlamda bazı eylem planları yapılmasını gerektiriyor ve bu sürece biz bu şekilde dâhil oluyoruz. Bu süreçte rehberlik servisleri, öfke kontrolü, akran zorbalığıyla mücadele ve psikososyal destek çalışmalarıyla öğrencinin ruhsal dayanıklılıklarını artırmak hedefleniyor. Burada en önemli hususlardan biri okula aidiyet duygusunun geliştirilmesi. Bu çerçevede de sanat, spor ve kulüp faaliyetleri öğrenciyi sokaktaki ve dijitaldeki riskli alanlardan uzaklaştıracak okul iklimi oluşturmayı hedefliyoruz. Burada, yine, ifade edildiği üzere, çocuğu tek başına suça sürüklenen bir kişi olarak, özne olarak görmek yerine onun ailesi, sosyal çevresi ve kurumsal iş birliği çerçevesinde değerlendirmek gerektiğini düşünüyoruz. Bu nedenle de pozitif ebeveynlik eğitimleri ve ev ziyaretleri ile okul-aile bağları güçlendirilebilmektedir. Fiziksel güvenliğin sağlanması adına gerekli ilgili birimlerle koordineli bir şekilde bu eylem planlarımızı hayata geçirmeye çalışıyoruz.

Burada, dijital içeriklerle ilgili Genel Müdürlüğümüz uhdesinde -diğer genel müdürlüklerde de var ama kendi Genel Müdürlüğümüzden bahsetmek adına söylüyorum- çok güçlü bir sosyal medya ekibimiz var. Her ay yaklaşık 15 milyon etkileşim alan bir platformdan bahsediyorum. Burada, biz, çeşitli içeriklerle öğrencilerimizi bilgilendirmek, güvenli içeriklerle onları buluşturmak istiyoruz. Söylediğim gibi, 15 milyon civarında aylık etkileşimi olan bir platform. Burada hem öğrenciyi hem veliye hem öğretmene yönelik çeşitli içerikler geliştirildi. Buradan bir örnek verebilirim; sadece bir örnek olması açısından, işte küçük bir çocuğumuz, Eymen adında. "Eymen'le Bir Hadis" şeyiyle başladığımız projede çocuk daha çok öğrencilere, o yaştaki öğrencilerin diliyle bazı konuları hadisişerifler ışığında anlatıyor. Yine, "1 Dakika: Aile" içerik serisinde de öğrencilerimizin karşılaşabileceği konulara özellikle dikkat çekmeye çalıştık. Bunlar sadece birer örnek, 30 farklı içerikten 2 örneği vermek istedim.

Yine, Genel Müdürlüğümüz ve Bakanlığımızla birlikte geliştirdiğimiz projelerden okul kültürü geliştirme ve okul tanıtım kılavuzundan yine, okul yönetim ve gelişim modelinden de bahsetmek isterim. Bunlar vesilesiyle okul kültürünün oluşturma, öğrencide okula aidiyet duygusunu geliştirmek hedeflenmekte. Okul yönetim ve gelişim modeliyle de öğretmenlerimizin ve velilerimizin de işin içine dâhil olacağı bir sistem geliştirildi. Bu sistem çerçevesinde hem akademik hem diğer alanlarda öğrenciyi geliştirmek hedeflenmiştir. Özellikle sosyal ve kültürel etkinliklerle de birden fazla, hatta onlarca diyebileceğimiz etkinliklerle de öğrencilerimizin diğer zararlı alanlardan uzaklaşmasını sağlamaya çalışıyoruz.

Son olarak, Bakanlığımızca diğer birimlerle beraber geliştirmeyi planladığımız bu alanda yapılması gereken önerilerimiz var. Burada da Ulusal Çocuk Risk İzleme Sistemi veriye dayalı zaten izleme ve değerlendirme daire başkanlıklarımız bunu her an takip ediyorlar. Okul temelli sosyal hizmet; burada, riskli bölgelerde sosyal hizmet uzmanlarının sahada görevlendirilmesi ve iş birliği yapılması. Mentörlük programları, akademisyen ve özellikle gençler için rol model olduğunu düşündüğümüz sanatçıların risk altındaki çocuklara rehberlik etmesi. Dijital okuryazarlık, siber zorbalık ve zararlı içeriklere karşı müfredatın güçlendirilmesi. Sosyal sorumluluk projeleriyle de öğrencilerimizi biz her alanda desteklemeyi hedefliyoruz.

Arz ederim Sayın Bakanım.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Çok önemli bir soru soracağım: Sahadan gelen en önemli şikâyet dinî eğitimin ortaokul seviyesinde başlaması yani biz laiklik illa dinsizlik değil, yüzde 99'u Müslüman olan bir ülkede biz niye ilköğretimde 4'üncü sınıftan sonra başlıyoruz dinî eğitime? Yani bizim zamanımızda ben bütün namaz ayetlerini ilköğretimde öğrendim yani insanın Allah'ı tanınması, peygamberini tanınması laiklik karşıtı bir şey değildir ki. 4'ten sonra, 4'üncü sınıftan sonra başlıyor. Yani vatandaşlarımızın büyük talebi bu ve bize en çok şikâyet ettikleri konu bu yani "Benim çocuğum niye 4'üncü sınıfa kadar Allah'ını bilmiyor?"

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, şöyle...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Böyle bir şey olabilir mi yani hepimiz bu ülkede yaşıyoruz.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Hepimiz de Müslümanız yani hiç dinî eğitimi almayacak gibi bir şey olur mu?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Tamam ama bu "Allah'ını bilmemek..." gibi tanım olur mu, okulda mı öğretiliyor?

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Vatandaşın talebi bu, vatandaşlarımızın talebi. Yüzde 99'u Müslüman olan bir ülkede yaşıyoruz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Tamam, ben de onu söylüyorum...

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Hayır, din dersini kabul etmiyorsa, aile "Ben din dersini kabul etmiyorum." der biter, bu kadar basit yani.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - 4'üncü sınıfta kimse Allah'ını öğrenmedi burada, herkes öğrendi daha önce.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - İşte, biz öğrendik ama şimdiki mevzuatta 4'ten sonra başlıyor. Öğrenmek istemiyorsa "Öğrenmek istemiyorum." der, imza atar.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ümmügülşen Hanım... Şimdi, şöyle bir şey: Bu sunumlar tutanaklar geçiyor, okurken de bir bütünlük olması açısından, metodu bozmayalım, sorularımızı en sonda alalım. Lütfen sormak istediklerinizi not alın, bu şekilde bölünüyor, lütfen öyle yapalım olur mu? Yani okurken de böyle araya çok reklam almış oluyoruz.

Lütfen devam edelim.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - İlkokul 4'e kadar nasıl Allah'ını bilmez?

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Dinî eğitim verilmiyor demek istiyoruz, bunu da anladınız.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Bunu düzeltirsek çok iyi olur...

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Dinî eğitimini 4'üncü sınıfa kadar kalmaması bütün vatandaşlarımızın en büyük şikâyeti ve almak istemeyen kişiler varsa "Din dersi almak istemiyorum." diye başvurur ve biter.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Lütfen sayın vekillerim, metoda uyalım.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Vekilim, bunu söylemeniz ayrı bir şey ama "Allah'sız büyüdü 4'üncü sınıfa kadar." demek çok başka bir şey.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Evet yani böyle...

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Dinî eğitimini almadan büyümesi, Allah'ını tanımadan büyümesi demektir. Dinî eğitimini almadan büyümesi, evet, var yani bunu ister kabul edin, ister etmeyin yani..

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Böyle bir şey olabilir mi Allah'ınızı severseniz ya! Yani çocuklarımız 4'üncü sınıfa kadar anladı, Allah mı bilmiyor...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Arkadaşlar, şu anda bir polemige gerek yok lütfen. Bu tartışmada...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Zabıtlara böyle geçiyor Sayın Başkan.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ama bir şey söyleyeyim...

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Vatandaşların talebi bu.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Talep ayrı bir şey, "Allah'sız" lafınız kötü.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Şu anda faydalı bir tartışma yürümüyor yani çocuklar açısından da faydalı bir tartışma yürümüyor.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Tartışma değil, düzeltme yapmaya çalışıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Lütfen metoda uyalım. Sayın Ümmügülşen Vekilim de soracaklarınızı sona bırakalım, bütünlük de bölünmesin. Daha sonra benim de dinî eğitimle ilgili bazı sorularım olacak, sona bırakmak istiyorum. Lütfen hepimiz riayet edelim de bütünlük bozulmasın.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET İŞLEYEN - Sayın Başkanım, benim konularım bitti, arz ederim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Din Öğretimi Genel Müdürümüz Sayın Doktor Ahmet İşleyen Beyefendi'ye teşekkür ediyorum.

Şu anda sözü Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürümüz Salih Kaygusuz Hocamıza veriyoruz.

Buyurunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ SALİH KAYGUSUZ - Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, sayın vekillerim, Sayın Bakan Yardımcılarım, kıymetli genel müdürlerim, kıymetli hazırun; ben de sizleri saygıyla selamlıyorum.

Biz de Özel Eğitim Genel Müdürlüğümüz ve Ortaöğretim Genel Müdürlüğümüz koordinesinde yürütülen sosyal, kültürel faaliyetlerle rehberlik faaliyetlerini Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünde bire bir uyguluyoruz ama bugüne özel, sırf bugün için, bugünkü gündemimize özel yapmış olduğumuz çalışmalardan iki tanesini sizlere arz etmek istiyorum. Bir tanesi, 2024-2025 eğitim öğretim yılında 10 okulda pilot olarak uygulamaya başladığımız Okul Aidiyetinin Güçlendirilmesi, Güçlü Nesil, Güçlü Gelecek Projesi. Bu proje kapsamında mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarına devam eden öğrencilerin okula ve meslek alanlarına yönelik aidiyet duygularının güçlendirilmesi, mesleki motivasyonlarının artırılması, riskli davranışlara yönelimlerinin azaltılması gibi konularda başka paydaşlarla da protokolü imzalanarak ki bunlardan en önemlisi İçişleri Bakanlığımız var bu pilot uygulamayı yürüttüğümüz, Gençlik ve Spor Bakanlığımız, Yeşilay, özellikle Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız gibi bakanlıklarla beraber 10 ilde 2024-2025 eğitim öğretim yılında bu pilot uygulamayı tamamladık. Sosyal, kültürel faaliyetler açısından, sportif faaliyetler açısından Gençlik ve Spor Bakanlığımızla işlerimizi yürüttük. Yine, disiplin, devamsızlık gibi konularda ve diğer problemler konusunda İçişleri Bakanlığımızla birebir bu okulumuzda daha fazla faaliyetlerimizi yürüttük. Yeşilayla özellikle bağımlılıkla mücadele konusunda ciddi çalışmalar yaptık ve sonunda -tabii izlemesini de yapıyoruz bu pilot çalışmanın- devamsızlıkta yaklaşık yüzde 30 azalma, disiplin sorunlarında yüzde 30, yüzde 40 arasında düşüş, tütün kullanımında yaklaşık yüzde 45 azalma, teknoloji bağımlılığı konusunda da yüzde 20 gibi bir azalma olduğunu gördük 2024-2025 eğitim öğretim yılında.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bu popülasyonda...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ SALİH KAYGUSUZ - 10 tane okulda pilot uygulama, onu konuşmamın başında arz etmiştim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir şey söyleyeyim bu arada, bu çok önemli. Bakanlığın bu örgütlenmesi içerisinde genel müdürlüklerin bünyesinde -benim daha önce 2013 Müsteşarlığım döneminde- bir tane daire başkanlığının adını "İzleme ve Değerlendirme Daire Başkanlığı" olarak oluşturduk. Yani bu konuştuğumuz her şeyi, her genel müdürlükte -özellikle eğitim öğretim daireleri için söylüyorum- bu bahsettiğimiz yani çok üstünkörü, hızlıca bahsettiğimiz bu projelerin her birini ölçen, izleyen, değerlendiren ve raporlandıran bir uzman ekip var her genel müdürlükte ayrı ayrı. Bunu ayrıca söyleyeyim yani burada söylenen

yüzde 10, yüzde 20 vesair rakamlar böyle ezbere söylenen şeyler değil. Genel müdürlüklerin bünyesinde sadece bunu takip eden... Yani biz öyle örgütlemiştik genel müdürlükleri o zaman, onu bir parantez içinde söyleyeyim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ SALİH KAYGUSUZ - Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; bu sene de yine bu 2024'te başladığımız pilot uygulamayı 10 ilde başladığımız, 10 okulda pilot bölge olarak uyguladığımız çalışmayı 36 ilde, 36 pilot okulda yürütüyoruz.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Kaç okulunuz var toplam?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ SALİH KAYGUSUZ - Mesleki eğitim olarak mı?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Evet.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ SALİH KAYGUSUZ - 3.500 meslek lisemiz var, 499 da MESEM'imiz var; dolayısıyla da toplam 4 bine yakın mesleki eğitim kurumumuz var Sayın Vekilim.

Şimdi, bu sene 36 ilde 36 okulumuzda proje devam etmekte olup yazın Sayın Bakanımın da ifade ettiği gibi, İzleme ve Değerlendirme Daire Başkanlığımız tarafından...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir şey daha söyleyeyim de. Şimdi, tabii, biz sunumları böyle yapınca her arkadaşımızın söylediği şey sanki sadece kendisi... Hâlbuki burada söylenen, yapılan projeler mesela Din Öğretimi Genel Müdürlüğümüzün, Ortaöğretim Genel Müdürlüğümüzün söylediği projeler diğer ortaöğretim birimlerini de kapsıyor idi. Şimdi, Salih Bey'in söylediği rakamlar sadece bunlara ilave olarak, bütün bu anlattıklarımıza ilave, sadece kendi genel müdürlüğünün ekstradan yaptığı şeyler, diğerleri artı, öyle düşünmek lazım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ SALİH KAYGUSUZ - Bu sene de 36 ilde uyguladığımız pilot çalışmanın sonuçlarını da izledikten sonra önümüzdeki sene tüm okullarımızda, mesleki ve teknik eğitim uygulayan okullarımızda veya risk gruplarının öncelikli olduğu, fazla olduğu okullarımızda yaygınlaştırmayı düşünüyoruz.

Yine, ayrıca, önümüzdeki sene suça sürüklenme ihtimali yüksek sosyal çevreye sahip, özellikle MESEM öğrencilerimizle ilgili rehberlik ve destek programı hazırlıyoruz. Bu programda öne çıkan tarafta öğretmenimizin merkezde olduğu ama kültürümüzde de olan usta çırak ilişkisini öğrencilerimizle yürüteceğimiz yani rehberlik faaliyetlerinde koordinatör öğretmenimizin rehberliğinde, usta öğretici veya işletmede, staj yaptığı işletmedeki ustasının da işin içerisinde olduğu bir rehberlik sistemini şu an planlıyoruz. Önümüzdeki sene usta-çırak ilişkisi bağlamında staj yapan öğrencilerimizi özellikle ustalarıyla beraber ve öğretmenleriyle beraber rehberlik faaliyetlerini uygulayacağımız, takip edeceğimiz bir programı uygulamaya koyacağız.

Ayrıca, MESEM programına da -onu da arz etmiş olayım- rehberlikle alakalı ders saatlerimizi artırmayla ilgili de bir çalışmamız, planlamamız olduğunu da ifade etmek isterim.

Arz ederim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünüz Salih Kaygusuz Beyefendi'ye teşekkür ediyorum.

Şimdi sözü Teftiş Kurulu Başkanımıza, Fethi Fahri Kaya Beyefendi'ye veriyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEFTİŞ KURULU BAŞKANI FETHİ FAHRİ KAYA - Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığımızca yürütülen eğitim ve güvenlik projesiyle "güvenli eğitim iletişimi" kavramı ön plana çıkmış ve bunun üzerine de bir çalışma yapmamız iktiza etmiştir. Güvenli Eğitim İletişimi Projesi çocuklarımızın karşılaşılabileceği suç, şiddet, bağımlılık, ihmal, istismar, dezenformasyon gibi eğitim, güvenlik ve iletişim kaynaklı sorunların ortaya çıkmadan önce önlenmesi ve erken müdahale edilerek etkisinin asgari düzeye indirilmesi amacını taşımaktadır. Ayrıca, kamu görevlilerimizin, okul içerisindeki paydaşların, okul iç ve dış ortamlardaki karşılaşılan birimlerin, bunların içerisinde kantin, servis vesaire bütün birimleri var, buralar tarafından oluşturulabilecek zararlı alışkanlıklara yönelik ifadelerden kaçınılmasını amaçlamıştır. Eğitim ve güvenlik sorunu yaşayan öğrencilere yönelik yapılacak müdahale, destek kurma süreçlerinde çocukların en doğru şekilde desteklenmesi, hırpalanmasının önlenmesi çalışmalarıyla çocuğun saygın bir birey olduğu hissiyle yetişmesi amaçlanmaktadır.

Projede öngörülen hedef çıktılarımız, öğrencilere yönelik olarak her kademedeki güvenli eğitim iletişimi kapsamında bilgilendirme amaçlı kılavuzlar, eğitim içerikleri, etkinlik, temel eğitimler ve görsel içerikler oluşturulması; yine, kamu görevlileri ve paydaşlara yönelik olarak Güvenli Eğitim İletişimi Kılavuzu, eğitim içerikleri ve görsel içerikler oluşturulması; öğretmen ve okul kurum yöneticilerine yönelik olarak ayrıca hizmet içi eğitim programlarının oluşturulması; öğrencilere yönelik olarak ayrıca dezenformasyon, mezenformasyon, internet güvenliği, siber zorbalık, dijital oyun bağımlılığı, sosyal medya kullanımı, internet bağımlılığı, medya okuryazarlığı ve benzeri konularda eğitim içeriklerinin hazırlanması ve bu konularda bilgilendirme amaçlı kılavuzlar, görsel içerikler ve uygulamalar oluşturulması; kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonu sürekli kılacak protokol hazırlanması ve akademik kadro tarafından "Güvenli Eğitim İletişimi" kavramının tüm yönleriyle ortaya konulduğu akademik yayın oluşturulması hedef ve çıktılar olarak öngörülmüştür.

Arz ederim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Teftiş Kurulu Başkanımıza, Sayın Fethi Fahri Kaya Beyefendi'ye teşekkür ediyoruz.

Şimdi, sözü Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz Doçent Doktor Ömür Fatih Karakullukçu'ya veriyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÖMÜR FATİH KARAKULLUKÇU - Sayın Bakanım, Kıymetli Başkanım, değerli misafirlerimiz; Bakanlığımız ile İçişleri Bakanlığı arasında yürütülmekte olan çocukların eğitim süreçlerinin güvenliğine ilişkin koruyucu, önleyici hizmet ve tedbirlerin artırılmasına yönelik bir iş birliği protokolümüz var. Bu protokol kapsamında illerde valilerimiz, ilçelerde kaymakamlarımız başkanlığında protokol yürütme kurulları her eylül ayında ve şubat ayında bir toplantı yapıyorlar. Bu toplantıya girerken elimizde bir okul güvenlik ölçeğimiz var; okul güvenlik ölçeğinde o okulda kayıtlı olan yani Millî Eğitim Müdürlüğümüz o toplantıya bir güvenlik ölçeğiyle katılıyor. Bu güvenlik ölçeğini bütün okul müdürlerimiz doldurmak zorunda ve

bunu güncel tutmak durumundayız. "Okuldaki kayıtlı öğrenci sayımız, pansiyonumuz var mı, okulda dışarıdan herhangi bir yüklenicinin kiralama suretiyle yürüttüğü kiralama faaliyeti bulunuyor mu, okulun kaç tane kapısı var, bugüne kadar geçirilmiş herhangi bir güvenlik riskimiz var mı; artı, elinde gizlilik içeren bazı belgelerimiz de var, okulda koruma kararı tedbir uygulanan öğrencimiz var mı, aile bireyleri açısından suç işlemiş birey var mı?" gibi birçok parametreyi bir arada bulunduran dokümanlarla bu toplantıları yapıyoruz. Her Eylül ayında ve şubat ayında gerçekleşiyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Oraya bir şey ekleyelim. Şimdi, okul müdürümüz okulla ilgili bu verileri götürüyor ama gittiği yerde il ya da ilçe emniyet müdürü ya da İçişleri Bakanlığının güvenlik görevlisi de okulun bulunduğu lokasyondaki suç, suçlu, suça teşvik edecek unsurlarla ilgili verileri "match" ediyorlar, "match" ettikten sonra okulla ilgili bir güvenlik derecelendirmesi yapılıyor, bir kademelendirme yapılıyor. Yani biz sadece okulla ilgili teknik bilgileri veriyoruz, o toplantıya katılan güvenlik bürokrati da diğer bilgileri getirdiğinde valiliğimiz o okulda, okulun bulunduğu bölgede hangi tür güvenlik tedbirlerinin alınması gerektiğini kayıt altına geçiriyor, ondan sonra tedbirlerimizi alıyoruz yani buradan sanki sadece okuldaki öğrenci sayısı ve sayı üzerinden güvenlik tedbiri alınıyormuş gibi bir şey çıkmasın; o, bizim okul müdürümüzün sağladığı bilgi.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÖMÜR FATİH KARAKULLUKÇU - Efendim, aynı zamanda toplantıya katılanlardan bahsedersen daha iyi anlaşılacak diye düşünüyorum. İllerde il müdürümüz, ilçelerde ilçe müdürümüz, bunun karşılığında İl Emniyet Müdürlüğünden çocuk şube müdürü, İl Jandarma Komutanlığından asayiş şube müdürü, aile içi şiddetle mücadele ve çocuk şube müdürü, aile ve sosyal hizmetler il müdürü veya görevlendireceği müdür yardımcısı veya şube müdürlüğünden il belediye başkanı ya da belediye başkan yardımcısından oluşuyor bu kurul.

Tabii, bu kurulun bütün üyeleri kendi dokümanlarıyla beraber gelmek durumundalar ve risk teşkil eden öğrencilerle alakalı ve bunların bulunduğu okullarla alakalı da risk değerlendirmede bir puan usulümüz var. Nihai olarak bu puanlandırma neticesinde bazı güvenlik tedbirlerini uygulamayı karara bağlıyor bu kurullarımız. Bu tedbirlerimiz neler? Okulda kolluk görevlisi bulundurulması, güvenli eğitim koordinasyon görevlisine bağlanması, okulun giriş ve çıkış saatlerinde bir ekip aracının orada hazır bulundurulması, bu okulun özellikle güvenlik kamerasıyla izlenmesi ve bu kameranın Kent Güvenlik Yönetim Sistemi'ne (KGYS) bağlanması gibi tedbirler.

Son olarak, 2025-2026 yıllarında Türkiye genelindeki bazı sayılardan bahsetmek gerekirse, bu yapılan toplantılardan sonra 1.136 tane okulumuzda sabit polis görevlendirilmesi kararlaştırıldı ve hâlâ 1.136 tane okulumuzda sabit polis görev yapıyor. 24.214 okulumuzla irtibat hâlinde, 21 polisle -Emniyet güvenlik görevlisi olarak, koordinasyon görevlisi olarak- bu planlandı; bunlar görevlerine devam ediyorlar. Yaklaşık 22 bin okulumuzda da giriş-çıkış saatlerinde ekip arabaları mevcut, bunlar da giriş-çıkış saatlerinde okul güvenliğini alıyorlar.

Bunun yanı sıra, 55 bin...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir şey daha ekleyelim.

Şimdi, bir de İçişleri Bakanlığımızla yaptığımız son şeyle birlikte bundan sonraki tip projelerimizde okullardaki güvenlik kameralarının "KGYS" dediğimiz Kent Güvenlik Yönetim Sistemi'ne otomatikman entegrasyonunu okullarımızın ihale şartnamesine koymuş olduk. Şimdi, bundan sonraki bütün okullarımızda -şimdiye kadarkiler öyle değil ama bundan sonra- şimdiye kadarkilerinde sadece Ömür Bey'in söylediği sayıdaki okullarımız entegre ama bundan sonra bunu bütün okullarımız... Çünkü bütün okullarımızda fiber ya da benzeri metotlarla internet erişimi var, internet erişim hizmeti de sağlıyoruz. İnternette problem yok, güvenlik kamerasında yok ama İçişleri Bakanlığının izlemesiyle ilgili şeyi de onlarla konuştuk. Bundan sonra bütün okullarımızın standart yapı şartnamesinde bu şey olacak, bütün okullar bağlanmış olacak yani bütün okullar gözlenmiş olacak artık.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÖMÜR FATİH KARAKULLUKÇU - Efendim, son olarak da yaklaşık 55 bin okulumuzun 21 bin tanesinde bizim kameramız var; bunların yaklaşık bin tanesini de Kent Güvenlik Yönetim Sistemi'ne bağladık fakat okullarımız canlı organizmalar -içindeki öğrencilerimiz, özellikle pansiyonlarımız- ve burada gelişebilecek herhangi bir önleyici tedbir gerektiren hususlara ilişkin mülki idare amirlerimiz doğrudan yetkili ve ilgililer, bizim ilçe müdürlüklerimiz irtibat hâlinde; gerektiği zaman -özellikle pansiyonlarda- güvenlik tedbirleri almaya çalışıyoruz.

Arz ederim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz Doçent Doktor Ömür Fatih Karakullukçu'ya teşekkür ediyoruz.

Şimdi, sözü Bilgi İşlem Genel Müdürlüğümüz Profesör Doktor Ersin Karaman Bey'e veriyorum.

Buyurunuz Hocam.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI BİLGİ İŞLEM GENEL MÜDÜRÜ ERSİN KARAMAN - Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, kıymetli milletvekillerim; tüm hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü olarak biz temelde "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" dediğimiz yaklaşımın dijitalleşme süreçlerini sürdürüyoruz, burada geliştirilmiş olan ve az önce de Genel Müdürlüğümüzün bahsettiği tüm süreçlerin dijital dönüşümüyle ilgileniyoruz.

Şunu da ekleyeyim: Aslında, zaten...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir dakikanızı alayım.

Şimdi "Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü" deyince bir yanlış anlaşılma olmasın. Bizim Bakanlığımızda eğitim teknolojileri ve eğitimde dijitalleşmeyle ilgili 2 tane ayrı Genel Müdürlük var. Burada, Ersin Bey'in sunumunu yapacağı Genel Müdürlük diğer bütün birimlere teknik destek sunan Genel Müdürlük yani eğitimde yapay zekâ uygulaması dâhil, eğitim teknolojileriyle ilgili genel müdürlüğümüz değil, o Genel Müdürlük burada değil yani o bu toplantının şeyi değil, "YEĞİTEK" dediğimiz, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğümüz yani şimdi, burada, Ersin Bey sunarken sanki "Bakanlığın bütün bilgi işleme ilgili şeyi bu mu?" diye düşünmeyin. Ersin Bey'in yapacağı sunum sadece buradaki birimlere bilgi işlem hizmeti sunan, yani e-Okul, MEBBİS benzeri hizmetleri sunan birimiz yani eğitim teknolojilerindeki yenilikler, yeni gelişmeler orası bu Genel Müdürlüğün görevi değil, bir kafa karışıklığı olmasın diye bu açıklamayı yapayım dedim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI BİLGİ İŞLEM GENEL MÜDÜRÜ ERSİN KARAMAN - Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Bizim temel hedefimiz, yönetsel süreçlerin dijital dönüşümü. Aslında şunu ifade etmek faydalı olacaktır: Zaten Millî Eğitim Bakanlığı 2017-2018 yıllarında elektronik dönüşümünü tamamlamış bir Bakanlık; şimdi biz dijital dönüşüme geçmeye çalışıyoruz. Arasındaki fark şu: "Elektronik dönüşüm" dediğimiz iş ve işlemleri dijital ortamda yapmak, "dijital dönüşüm" dediğimiz şey veriye dayalı karar almak, veriye dayalı politika geliştirmek, otonom sistemler kullanmak. Şu anda biz dijital dönüşüm paradigmamızı Sayın Bakanımızın liderliğiyle izliyoruz. Bunun için de aslında yine Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin ortaya koymuş olduğu çerçeveye yürüyoruz. Burada diyoruz ki: Biz yaptığımız her şeyi iş zekâsıyla izleyelim, alacağımız kararların alternatiflerini karar destek sistemiyle belirleyelim, bunları otomlaştıracaksak yapay zekâ kullanalım ve bizim için konum verisi de çok kritik olsun ve her zaman kullanalım, aslında temel yaklaşım bu. Bunun da adını "BYS Projesi" koyduk ama sadece bununla ilgili değil. Bizim sunumumuz, aslında daha önce Sayın Bakanımıza iletilen bilgi notundaki akışa göre idi. Ben hızlıca çok vakit almadan sunumumu yapmak istiyorum.

Suçta sürüklenen, bu sürüklenme riski taşıyan çocuklarla ilgili bütüncül bir platform yok ancak Millî Eğitim Bakanlığını ilgilendiren devamsızlık, okul terki, disiplin gibi usulü işleri öngören, tahmin eden bir mekanizmamız mevcut. Bu şu demek: Bununla ilgili eğer biz daha canlı, entegre veriler elde ettiğimizde öngörülü çalışmalar yapacağız, kaldı ki bunun talimatını geçen iki ay önce almıştık ve çalışmalarını da başlattık. İnşallah, daha canlı bir şekilde okul polisimize varana kadar önemli bir sistemimiz olmuş olacak inşallah.

Bu yan tarafta gördüğünüz grafikler, örnek grafikler ama sistemden alınmış grafikler. Biz, okuldan ile kadar hem devamsızlık hem disiplin olaylarını demografik verilere bağlı sebepleri dâhil olmak üzere aslında biliyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Pardon, biraz önce burada tartışırken tek bir öğrencinin devamsızlığı üzerinden, işte, iki gün, beş gün idi fakat şimdi bu sistem, yapay zekâ destekli sistem bize tek öğrenci üzerinden değil, analitik veriler de sunuyor. Yani, ilçe müdürümüze ya da il müdürümüze de sizin ilinizde ilçenizde ki bilmem şu okulda devamsızlık -bireysel olarak bir öğrenci bazında değil ama- toplamda artma eğiliminde gel bir hesap ver ya da tedbir al gibi uyarı verebilecek bir mekanizma bu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI BİLGİ İŞLEM GENEL MÜDÜRÜ ERSİN KARAMAN - Evet, bu şu anda çalışıyor yani şu anda mesela Sayın Bakanımız bir ili ziyaret ettiğinde, o ilde hem devamsızlık artışını hem de ilçe ve hatta okul bazlı devamsızlık sebeplerini, örneğin, bir ilçede anne eğitim durumu önemli bir faktörken başka bir ilçede oradaki anne-babanın çalışma durumu çok önemli faktör oluyor yani biz...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Pardon.

Mesela burada şöyle bir şey düşünün: Bu geçmişe dönük yıl bazlı analizler de yapacağı için okul müdürümüze şu uyarıyı yapmış oluyoruz: Geçen yıl haziran ayının başında sizin okulunuzdan mevsimlik tarım işçisi ya da benzeri sebeplerle bir şeyler olmuştu, şimdi de haziran yaklaşıyor dolayısıyla tedbirlerinizi alın gibi anlık uyarı verebilecek bir mekanizmadan bahsediyoruz bu söylediğimiz şeyde.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI BİLGİ İŞLEM GENEL MÜDÜRÜ ERSİN KARAMAN - Ben mesleki eğitimle ilgili zaten Sayın Salih Genel Müdürümüz söylemişti, biz bir de MESEM'lerde çalışan öğrencileri takip sistemleri de geliştirdik, hayata da geçirdik. Şu anda her bir...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Pardon...

Şimdi, çok hızlı geçiyorlar arkadaşlar. Bu "DYS" dediğimiz mekanizma, yapay zekâ destekli bir karar destek mekanizması. Benim çok önemsedğim bir konu bu. Şu an kamuda -2014 yılında başlattığımız bir süreçti- Millî Eğitim Bakanlığı Türkiye'deki en fazla gayrimenkulü olan Bakanlık yani bize tahsisli gayrimenkul. Bu gayrimenkullerinin takibinden... Öğretmen yani personel açısından da en çok personeli olan Bakanlığımız, hizmet götürdüğü kitle açısından da.

Şimdi elimizde -"big data" bile demekten, onu bile çok çok aşan- çok devasa bir data var ve bu kadar büyük veriyi el yordamıyla analiz etmek çok sağlıklı sonuçlar doğurmuyor. Peki, ne yapmak gerekiyor o zaman? Bunu okul bazlı başlayıp ilçe, il, genel müdürlük ve bakanlık bazda analiz edebilecek ve politika belirlerken kullanılacak yapay zekâ destekli bir mekanizmaya ihtiyaç duyuyorduk, onu biz şu anda hayata geçirdik. Şu anda, bir okulumuzdaki okul müdürümüz, kendi okuluyla ilgili akademik başarıdan personel hareketliliğine kadar, devamsızlıktan fiziki anlamda onarım, tadilat ya da benzeri sarf malzemeleri satın almaya kadar her şeyi takip edebileceği ve bizim de bu anlamda onu yönetebileceğimiz, kontrol edebileceğimiz yapay zekâ destekli... Şu an Türkiye'de bunun muadili başka bir sistem yok, bu kadar büyük veriyi analiz edebilen. Politika önerisi bu... Tabii, kamuda beraberinde başka şeyler de getiriyor, hem rasyonel karar alma mekanizmalarını sağlıklı hâle getiriyor hem de akademik başarıyla beraber bu toplantının konusu olan suç, suçta sebebiyet verebilecek unsurlar, bunların takibi açısından bize çok sağlıklı veriler sunabiliyor. Bu, şu anda, işte, modüler bir biçimde hayata geçiyor, büyük oranda tamamlamış durumdayız. Bu bizim açımızdan çok önemli bir şey. Bunu ben özellikle böyle, hani hızlıca, bir slaytta geçmesine gönlüm razı olmadığı için anlatayım istedim.

Şöyle söyleyeyim: Bir öğretmenimizin haftalık ders saatinden yani kaç saat derse girdiğinden norm hesabına kadar, işte, biraz önce söylediğim gibi, mevsimlik tarım işçilerinden iklimsel faktörlere bağlı olarak okuldaki devamsızlık ya da benzeri anomalilerin erken uyarı verdiği bir mekanizmaya dönüştü. Şimdi, bunun üzerinden çok daha sağlıklı şeyler üretiyoruz. Ekranaya yansıyan veriler canlı yani oradan alınmış veriler. Ben bu böyle tek slaytta geçince çok rahatsız oldum çünkü burası bizim için çok detaylı bir veri havuzu.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Sayın Bakanım, bunu sadece sizin kurumunuz için mi görüyor, diğer kurumlardan mesela paylaşımına açılabilir mi bazı veriler? Tüm veriler değil de mesele Aile Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, vesaire bu verileri görebilir mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, şöyle, şunu söyleyeyim, ben aslında en son söyleyecektim, Başkanımızla burada biraz önce bir tartışma esnasında kamu kurumları arasındaki iş birliğiyle ilgili söylendiği zaman. Tabii, ben çok uzun yıllar Millî Eğitim bürokrasisinde çalıştım ve kamu örgütlenmesinin hem yapılanmasında hem işleyişinde çok fazla tecrübe sahibi bir kişiyim ve aynı şekilde bakanlıklar arasındaki bürokratik yapılanmada da ciddi bir şeyimiz var. Dolayısıyla bizim şu anda muhatap olduğumuz, olmamız gereken bakanlıklar açısından çok ciddi bir bilgi alışverişimiz ve iletişimimiz var. Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Aile Bakanlığı başta olmak üzere bu bakanlıklarla biz çok koordineli bir biçimde çalışıyoruz.

Bizim verilerimizden kullanmak istediklerini hukuki sınırlar çerçevesinde yani kişisel veriler ve mahremiyet ilkeleri çerçevesinde... Mesela Aile Bakanlığımızla, risk önlemeyle ilgili projede kendileriyle paylaşıyoruz ama hukuki olarak sıkıntıya girebileceğimiz konular var, orada da belki sizin Komisyonunuzun bu KVKK'yle ilgili yasal düzenlemelerde bürokrasinin elini kolaylaştıracak bazı düzenlemeleri raporunuza yazması bizim işimizi kolaylaştıracak. Çünkü bürokrat ya da bizler bu verileri paylaşırken kendimizi sınırlandırdığımız, aşamadığımız yasal düzenlemeler var; o yasal düzenlemeler aşılırsa eğer bu bahsettiğiniz iletişim, iş birliği çok daha rahat hâle gelecek ama yasal sınırlar içerisinde iş birliğinde ben şahsen Millî Eğitim Bakanlığı için söyleyeyim, bütün bakanlıklarla -yani muhatap olduğumuz bütün bakanlıklarla- çok sağlıklı bir iletişimimiz var. Biraz YÖK bunun dışında, YÖK'te de şöyle bir sıkıntımız var: Anayasa'mız, biliyorsunuz, üniversiteleri tüzel kişilik olarak ayrıca kabul ediyor yani YÖK hiyerarşik bir amir değil. Artvin İl Millî Eğitim Müdürlüğü bize bağlı ama Artvin Çoruh Üniversitesi YÖK'ün hiyerarşik şeyi değil yani YÖK Başkanlığı bir resmî yazıyla rektörlüğe herhangi bir talimat veremiyor anayasal olarak. Burada böyle bir şey var, belki bu da tartışılması gereken konulardan bir tanesi. Akademik özerklik ayrı bir tartışma ama idari olarak bu tür mekanizmaların alınmasında merkezî anlamında bu yapıyı belki güçlendirecek... Yani bunu ben size Komisyonunuz açısından bir şey olarak söylüyorum çünkü bu tartışıldığı zaman sanki akademik özerklik tartışılıyormuş gibi algılanıyor. Öyle bir şey değil, şu an yılda yaklaşık 900 bin öğrenci, yükseköğretime, ön lisans ve lisans programlarına kayıt yaptırıyor. Yani bu kayıt aşamasındaki verilerin merkezî bir şekilde tutulması akademik özerkliğe sıkıntı üretecek bir konu değil. İşte, bu yapay zekânın, bilişim teknolojilerinin bu kadar yoğun kullanıldığı bir dönemde o ilişkinin de yani üniversitelerin hiyerarşik anlamda bağlılıklarının da belki farklı bir şekilde değerlendirilmesi Komisyonunuz açısından çünkü burası kritik bir konu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI BİLGİ İŞLEM GENEL MÜDÜRÜ ERSİN KARAMAN - Ben daha hızlanabilirim.

Yine dediğim gibi, hatırlatayım, benim sunum akışım Sayın Bakanımıza iletilen bilgi notu. Mesleki eğitimlerle ilgili özel risk alanlarına yönelik çalışma var mı? Şu anda özellikle öğrencilerin iş sağlığı güvenliğini de içeren bir "Demo" dediğimiz çalışma var Mesleki Ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğümüzle yürüttüğümüz, kısa zamanda sonuçlarını da alırız. Erken uyarı motorunun geliştirilmesi, Sayın Bakanımızın bahsettiği sistem aslında bu işi görebiliyor.

Kurumlar arası veri paylaşımı ve entegrasyon... Hani, 150'ye yakın kurumdan veri alıp yaklaşık 132 kuruma veri paylaşıyoruz, herhâlde bu noktada en güçlü altyapılarından birine sahip olmamız gerekiyor ve gerçeklik de öyle. Biz bu konuda, sadece konuyla ilişkili olduğu için ben bir iki örnek koymak istedim yani soru da öyleydi "Millî Eğitim Bakanlığı, Aile Bakanlığı, İçişleri Bakanlığıyla entegrasyon var mı?" Evet, hâlihazırda biz onlarca veriyi karşılıklı paylaşıyoruz. Özellikle İçişleri Bakanlığından tüm demografik verileri alıyoruz, Sağlık Bakanlığından öğrenci raporlarını alıyoruz fakat şu anda bununla ilgili Sayın Bakanımızın iki ay önce verdiği talimatla gözetilme alma-serbest bırakma, tutuklanma-saliverilme, hastaneye yatma özellikle belirli alanlarda yatış veya tedavisinin sonuçlanması gibi verilerin paylaşımıyla ilgili biz görüşmelerimizi tamamladık, bu hafta inşallah nihayetlendireceğiz. Özellikle Aile Bakanlığıyla, İçişleri Bakanlığında ve Sağlık Bakanlığında güçlü bir veri paylaşım altyapımız var, ihtiyaç duyduğumuz verileri zenginleştirebiliriz.

Az önce bahsettiğim gibi, dijital imkânlarımız mevcut. Sayın Bakanımız anlattı BYS'yle ilgili. RAM'la ilgili daha detaylı çalışmaları Sayın Hocam, Sayın Genel Müdürümüz söyledi. Sadece, bir soru vardı "Dijital olarak yürümüyor." Millî Eğitim Bakanlığında bir şeyi dijitalleşmemişse, daha doğrusu elektronikleşmemişse ya kanunda ya yönetmelikte onun manuel yürümesi zorunludur, bu sınıf içi defter gibi ya da öğrencilerin RAM süreçlerin yürütülmesi gibi; onun dışındaki tüm süreçler elektronik dönüşümünü ta 2018'de tamamlamış, az önce bahsettiğim bu dijital dönüşüme geçmiştir.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Öğrencilerin hangi süreçlerini...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI BİLGİ İŞLEM GENEL MÜDÜRÜ ERSİN KARAMAN - Biz sınıf içi defterde yönetmelik ve kanunda onları ıslak imzalı tutmamız gerekiyor ve rehberlikle ilgili süreçler... Onlar kanunlarla düzenlenirse biz dijitalleşmeye zaten hazırız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tabii, bu, bilhassa RAM'larla ilgili konuşurken...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - SSC'yle alakalı konu RAM olduğu için...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Evet, şöyle, özel eğitim konusu 1990'lı yıllarda kavramsallaştırılmış ve mevzuatlaştırılmış bir başlık şu anda ve o kavramsallaştırma ve o mevzuat altyapısı şu an hem çağdaş yaklaşımlarla örtüşmüyor hem de uygulamada geldiğimiz noktayı karşılamıyor.

Dolayısıyla, şimdi, biz, Özel Eğitim Genel Müdürlüğümüzle bu konuyla ilgili bir yasa, bir kod kanun hazırlığını tamamladık. İşte, onun komisyon sürecini başlatıp bu tür konuların da yani yasadaki kaynaklanan, bizim önümüze gelen engellilerin -RAM raporları örneğinde olduğu gibi- çözüldüğü bir yasal düzenlemeyi de Meclisin onayına sunmak istiyoruz, o da taslak düzeyde hazır.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Bakanım, Komisyondan beklenti, bu Komisyonun çalışmalarından sonra bir çocuk paketi, müstakil bir çocuk paketi önerisi hazırlamak yani yasal olarak. Belki o dediğiniz önerilerin ilintili olanlarını buna dercedebiliriz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben de tam onun için söylüyorum ama onu o kadar açık söyleyemiyorum yani bunu raporunuza yazın diyemiyorum ama...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Tutanaklara girdi artık.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tamam, bunun mutlaka revize edilmesi gerektiği sizin raporlarınızda olursa bizim de elimiz güçlenmiş olur çünkü gerçekten kavramsallaştırma... İşte, "engelli" kavramı bile artık kullanmadığımız bir kavram ama bu kanunda var yani bunların revize edilmesi lazım; bunu sadece bir örnek olsun diye söyledim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI BİLGİ İŞLEM GENEL MÜDÜRÜ ERSİN KARAMAN - Az önce bu okul güvenliği, şiddeti önleyici politikalarla ilgili genel müdürlerimiz, destek hizmetlerinin çalışmasını gördük. Ben buraları hızlı geçip -çünkü ben bilgi not üzerinden hazırlamıştım- birkaç tane örnek göstermek istiyorum. Bizim devamsızlıkları tüm Türkiye sathında takip ettiğimiz, her bir ilçede bunların sebeplerini analiz etmemiz ya da hatta okul bazlı hangi faktörü düzeltirsek bu süreci daha da iyileştirebiliriz diye analiz yapmamızın birtakım örnekleri; yine, bu devamsızlıkla ilgili, disiplin suçlarıyla ilgili il, ilçe ve okul bazlı analiz hangi suçların daha yoğun olduğuyla ilgili ve bunlarla ilgili de uyarı veren bir mekanizmamızın örnek ekranları, bu disiplin ekranlarıyla ilgili...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Burada tabii milyonlarca analiz raporu, veri var. Biz eğer böyle Komisyonun gündemine gelebilecek hızlı bir şey... Mesela, daha geniş bir zamanda oturup bunun üzerine konuşmayı bile arzu ederiz biz ilgili arkadaşlarla çünkü şu anda, bakın, 18 milyon öğrenci, yaklaşık 1,2 milyon personel, yaklaşık 75 bin okul, 100 küsur bini aşan kurum; bütün bunların hepsi bize bir veri havuzu sunuyor ve bu kadar büyük şey üzerinden analiz yapmak, anomalileri tespit etmek, politika geliştirmek artık manuel yöntemlerle mümkün değil. Burada okul müdürümüzden başlayıp ilçe müdürü, ilçelerde, illerde sorumlu şube müdürleri, görev ve yetki tanımına göre il müdür yardımcıları, bakanlıkta daire başkanları, genel müdürler, ilgili bakan yardımcılığı ve bize kadar o anomalilerin süzülmediği, tespit edildiği ekranlarımız var yani şu anda bize eğitim yöneticilerimizden hiç kimse "Ben şu konuda analiz yapamıyorum." diyemez, istediği her türlü analizleri yapabilir. Bizim tespit ettiğimiz bazı anomalileri de ilgili yöneticilerin ekranına otomatik olarak düşüyor Ersin Bey'in biraz önce söylediği şeyde. Dediğim gibi, bu sadece burada konuştuğumuz bu Komisyonun görev alanıyla ilgili değil, akademik başarılarından tutun öğretmen arkadaşlarımızın doğum günü uyarısına kadar her şey burada çalışmak isteyen, iş yapmak isteyen yöneticiye bütün verilerin sunulduğu bir ekran burası.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI BİLGİ İŞLEM GENEL MÜDÜRÜ ERSİN KARAMAN - Evet, benim bunları gösterme sebebim az önce anlattıklarımıza somut birer örnek olsun. Az önce Sayın Vekilimiz de "Ben somut görmek istiyorum." dedi. Mesele, bu da yine disiplinle ilgili, ilgili okulda -görünmüyor, görünmemesini istediğimiz için görünmüyor bu arada- hangi suçların daha disiplin olaylarının vuku bulduğunu anlatıyor. Mesela, az önce Sayın Ömür Genel Müdürümün anlattığı güvenlik ekranı bu. Bu il bazlı, ilçe bazlı ve dahi okulların da renklendirilmesi dâhil olmak üzere burada 4 kategori var. Sayın Bakanımız, hem İçişleri Bakanlığı yani Emniyet Genel Müdürlüğü hem de bizim tarafımızdan yapılan ölçeklerin kesişiminden elde edilen endeksin yani güvenlik puanının haritada da yansıtılması. Bunlarla ilgili de biz bunları izleyebileceğimiz bir mekanizmaya sahibiz.

Saygılarımla arz ederim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA OTRAR - Evet, Bilgi İşlem Genel Müdürlüğüne de teşekkür ediyoruz. Son konuşmacımızdı Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü.

Ben Genel Müdürlerimizin toplam konuşmaları üzerine birkaç cümle sarf etmek isterim müsaadenizle.

Bakanlık olarak bir bütünüzdür. Bugün burada bulunan kıymetli birim amirlerimiz kendi birimleri içerisinde gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili konu bağlamındaki faaliyetlerle ilgili bilgiler sundular. Ortak felsefi ilkelerle hareket ediyoruz, ortak felsefi dayanaklarımız var. Veriye dayalı ve bilimsel olarak çalışıyoruz. Bütünsel ve kapsayıcı bir mekanizmayı oluşturduk, onunla hareket ediyoruz ki bugün açıkça gündeme gelmiş oldu. Önceliğimiz sağlıklı gelişim, çocukların sağlıklı, sosyal, duygusal gelişimlerini gerçekleştirebilmeleri için uygun yaşam becerilerini kazandırmak, sağlıklı bir bireyden sağlıklı bir aileye, sağlıklı bir aileden sağlıklı bir topluma gideceğimiz hiyerarşisiyle davranıyoruz. Bu konuda gerektiğinde rehabilitasyon veya iyileştirici faaliyetler icra edecek ekiplerimiz de var. Biz profesyonel alanımızı, müdahale alanımızı açtığında sevk hizmetleriyle -yine bugün gündeme gelmiş oldu- devletin diğer kurumlarını da harekete geçirecek bir mekanizmayı biz de kullanıyoruz. Gerektiğinde mevzuat değişikliklerine ait tasarrufları da yine kanunların verdiği yetkiler, sorumluluklar çerçevesinde icra ediyoruz. Sayın Bakanımızın liderliğinde bu faaliyetleri daha da sürdüreceğiz. Dünyanın çok değişken ve bazen kaygı verici gerçekliğine karşılık okullarımız, Millî Eğitim Bakanlığımıza bağlı kurumlar idealleri temsil eden varlığıyla, onları ayakta tutmaya çalışan varlığıyla toplumumuzun en güçlü kurumları, çocuklarımız için aynı zamanda en güvenli kurumları diyerek sonlandırmış olayım.

Sayın Bakanım, Değerli Başkanım; teşekkür ediyorum.

Arz ederim efendim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Başkanım, ben de birkaç şey söyleyeyim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Tabii tabii, lütfen Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, tabii Millî Eğitim Bakanlığı çok büyük bir bakanlık. Belki, sizin sohbet esnasında sorularınız diğer bakanlıklarla, diğer kamu kurumlarıyla ilişkileriniz nasıl tarzında hani o iletişimle ilgili kafanıza takılan şeylerin aslında minimal bir ölçüde biz Bakanlık içerisinde yaşamak durumundayız.

Şimdi, Bakanlığın birimleri arasındaki görev dağılımı çok farklı, farklı kategorileri muhatap olan bir görev dağılımı var fakat Bakanlık kendi içerisinde bu görev dağılımını, çalışmalarını yürütürken eğer sağlıklı bir iletişim olmazsa istediğimiz sonuçlara erişmemiz de zor. Dolayısıyla, bizim, şu anda, son, özellikle bizim birlikte çalışmaya başladıktan sonra yaptığımız en önemli işlerden bir tanesi bu iletişimi sağlıklı hâle getirmek. Yani, burada kabaca üç tane tedbirsizliğin bu Komisyonumuzun gündemiyle ilgili olarak gelişimsel tedbirler diyelim, Talim Terbiye Kurulu Başkanımız programlarda ya da Özel Eğitim Genel Müdürlüğümüz aldığı girişimsel tedbirleri, diğer Genel Müdürlerin haberi olmazsa, diğer birimler bu çalışmayı entegre olmazlarsa sağlıklı sonuçlar elde edemeyiz. Aynı şekilde, önleyici tedbirlerimiz var, Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz ya da Bilgi İşlem Genel Müdürlüğümüzün aldığı bu tedbirler eğer diğer genel müdürlükler tarafından aynı masada konuşularak kararlaştırılmazsa sonuç elde etmemiz zor oluyor. Yine, aynı şekilde "düzenleyici işlemler" dediğimiz ikincil mevzuat düzenlemelerini eğer birlikte yapmazsak yine istediğimiz sonuçları elde edemeyiz. Dolayısıyla, bizim yaptığımız önemli şeylerden bir tanesi, bütün arkadaşlarımız kendi görev alanlarıyla ilgili çalışmaları yaparken hazırladıkları metinleri ilgili bütün genel müdürleri davet ederek yine buna benzer toplantıları hemen hemen haftada iki-üç akşam yapıyoruz. "Biz şöyle bir şey yapmak istiyoruz." diye anlatır ilgili genel müdürümüz, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, Meslek Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü kendileri açısından ortaya çıkabilecek potansiyel riskleri anlatır, tedbirlerimizi ona göre alırız. Ben burada da bugün sınırlı zaman dilimi içerisinde sadece Başkanımızın bana gönderdiği anahtar not çerçevesine bağlı kalarak ilgili arkadaşları davet ettik. O çerçevede, arkadaşlarımız kendi görev alanlarıyla ilgili aldığımız tedbirleri, Başkanımızın bana gönderdiği bilgi notundaki sorulara cevap verecek şekilde kısa bir sunum hazırlamaya çalıştık. Sadece Komisyon olarak değil, milletvekili olarak da detaylandırmak istediğiniz herhangi bir konuda genel müdürlerimizle, Bakan Yardımcılarımızla -bugünle sınırlı değil, istediğiniz her zaman- bu konularla ilgili detaylı verileri paylaşmak, istişare etmek, bu konularla ilgili önerileri almak konusunda da açtık. Onu da ayrıca söyleyeyim, dediğim gibi, sadece Komisyon tüzel kişiliğiyle değil bireysel olarak da bu tür konularda istediğiniz zaman bütün arkadaşlarımız bu konuda hazır, onu da söylemiş olayım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok çok teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım. Biz de çok istifade ettik sunumdan.

Böyle kompakt bir sunum hazırlanması da meseleyi bütüncül görmemiz açısından çok faydalı oldu.

Biz, bu süreç olgunlaşana kadar muhtemelen sizin dediğiniz gibi kapınızı birkaç kez daha çalacağız çünkü gerçekten önemli bir konu, bizden beklenti de yüksek, müstakil bir çocuk kanununu inşallah çocuklarımıza armağan edeceğimiz güzel bir çalışma olur.

Sayın Bakanım, şimdi sayın vekillerimiz bazı görüş ve sorularını iletecekler size, ondan sonra da zamanı da ekonomik kullanarak toplantımızı nihayete erdireceğiz.

Buyurunuz Sayın Şanlıtürk.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakanım, Değerli Başkanım, kıymetli milletvekilleri, değerli genel müdürlerimiz; ben de öncelikle hepinizi saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk, öncelikle kendimi tanıtayım.

Ben sunum için teşekkür ediyorum. Gerçekten çok kapsamlı bir sunum oldu, hem de biraz gönlümüze su serpti diyebilirim yapılan çalışmalar.

Tabii, toplumun genelinde bir yozlaşma var. Bu manada çocukların suça sürüklenmesi de çok ciddi bir problem olarak önümüzde duruyor. Mecliste grubu bulunan partilerin tamamının ortak önergeleriyle kurulan bir Komisyon, inşallah bir hayırlı sonuç da buradan çıkmış olur diye düşünüyorum.

Tabii, az önceki yapılan tartışmaların ışığında, daha önce biliyorsunuz İçişleri Bakanlığımızı ziyaret ettik, orada İçişleri Bakanımızın da özellikle yani "Çocuklar suça nasıl sürükleniyor?"un yolunu göstermesi açısından, şu anda 11 tane organize suç şebekesine baktığımızda öncelikle bu iş akran zorbalığıyla başlıyor, daha sonra tribün liderliğine, tribün liderliğinden de organize suç şebekelerine doğru giden bir yol var. Dolayısıyla, bu 11 tane suç şebekesinin 7 tanesi 18 yaş altında ilk suçlarını işlemişler, diğer 4 tanesinin de kaydı olmamasına rağmen Bakanlığın yetkililerin bildirdiğine göre "Bunların da suç işlediği kanaatindeyiz." diyor. Onun için okullarımızdaki takip çok çok önemli. Burada tabii ki Bakanlığımızın kıymetli çalışmaları var. Genel manada baktığımızda güçlü ailelerin yani anne-baba beraber yaşayan ailelerin çocuklarının suça karışma oranları çok çok düşük. Az önceki takip sisteminde de baktığımızda çocukların okula devamsızlıkla başlayan süreçte, tabii ki aile önemli. Burada okulumuz, Bakanlığımız topu tabiri caizse aileye atıyor ama ortada bir aile yoksa ne yapacağız? Anne ayrılırsa, baba ayrılırsa gibi çeşitli yapılan saha çalışmalarında da gösteriyor ki yani cezaevinde çocuklarla görüştüğümüzde, konuştuğumuzda diyor ki: "İşte, üvey baba vücudumda sigara söndürdü." Ya da işte, kafasındaki yara izlerini göstererek ya da işte, bağımlılık, Yeşilaydan gelen uzmanların söylediğine göre eğer 4 yaşındaki bir çocuk çakmak gazı bağımlısı olabiliyorsa ailelerimizin bu manadaki durumunu ortaya koyması açısından çok çok önemli. Tabii, burada, ben ailelere bu konunun bırakılamayacak kadar önemli bir konu olduğu kanaatindeyim. Burada Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın, İçişleri Bakanlığımızın, Adalet Bakanlığımızın, diğer konuyla paydaş bütün bakanlıklarımızın ortak bir takip sistemi, tabii ki Millî Eğitim Bakanlığımız olmazsa olmazımız, öğretmenimiz olmazsa olmazımız, bu manada bir takip sisteminin kurulmasının önemli olduğu kanaatindeyim.

Bir de tabii, 28 Şubat süreci yaşadık. Burada ben de bir imam-hatipli olarak söyleyeyim: İmam-hatip liselerinin önünü kesmek adına katsayı adaletsizliğiyle başlayan bir süreç yaşandı. Bunun toplumun her kesimine yansıyan yansımaları oldu. İşte, sanayideki ara eleman sıkıntısından tutun da hayvancılık, ziraat, çiftçilik gibi bir sürü yansımaları oldu. Zorunlu eğitimin on iki yıla çıkarılmasının getirdiği sıkıntılar var. Köylerdeki okulları kapattık, köylerdeki okulların kapatılması neticesinde oluşan öğretmeni köyden çıkardık, böyle sıkıntılar var. Tabii, ben burada size soru olarak, işte "Bu on iki yıllık zorunlu eğitimin kısaltılmasını düşünüyor musunuz?" diye bir soru da yöneltmiş olayım, hem soru-cevap şeklinde devam etsin. Köy okullarının açılması elzem. Köy okullarını açmayı düşünüyor musunuz? Norm fazlası öğretmenlerimiz var. 65 binin üzerinde öğretmenimize okulda bir saat ders vermeden maaşlarını veriyoruz, kent merkezlerinde, şehir merkezlerinde bunları istihdam ediyoruz. Bunlarla ilgili de sorularımı sormuş olayım.

Yine, her ile üniversite, her ilçeye fakülte açılmasının getirdiği sıkıntılar var. Toplumun ihtiyacı olan, özellikle hukuk, eğitim fakültesi, ilahiyat fakülteleri gibi ihtiyacın üzerindeki fakültelerin açılması ve bu fakülteler sürekli mezun veriyor. Bir taraftan "Norm fazlası 65 bin öğretmen." diyorsunuz, bir taraftan atanamayan dünya kadar öğretmen var. Bunların sıkıntılarını nasıl çözmeyi düşünüyorsunuz?

Efendim, taşınmalı eğitim sistemi ayrı bir problem. Özellikle çocukların suça karışmasında çevresel faktörlerin önemi çok çok fazla. Aile baskısının ortadan kalkması, işte, akraba baskısının ya da işte, çevre baskısının ortadan kalkması neticesinde uygun bir ortam oluşturulması var.

Bir de tabii, geçen ben Sayın Bakanımıza da bir konuyu söylemiştim. O konuyla ilgili de çevreden çocukların gördüğü rol model sıkıntıları var. Bu çevresel faktörlerin ortadan kaldırılması lazım ama en temel unsur öğretmenlerimizin rol model olması gerekir. Biraz biz özgürlük anlamında öğretmenlerimizi de zor duruma bıraktık yani özellikle 2010'lu yılların başında cinsel tacizle ilgili kadınlarımıza özgürlük, çocuklara cinsel tacizle ilgili bir hassasiyet oluştu. Yine, Ordu'da bu manada somut bir örnek vermek gerekirse Mustafa Akyol isimli bir öğretmenimiz 57 yaşında o zaman, işte, bir öğretmen geliyor sınıfa, çocuklara diyor ki: "İşte, vücudunuzun şurasının şurasına şurasına dokunan olursa bu bir cinsel taciz sayılır." İşte, çocukta geliyor, birisi diyor ki: "İki sene önce öğretmenim beni okulda 37 kişilik sınıfta yanağımdan öptü, başımı okşadı." Bunlara diğer öğrenciler de veliler de daha sonra katılınca 13 çocuğun velisinin şikâyetçi olması neticesinde öğretmenimiz altmış beş yıl aldı. Evinde, ofisinde, okulunda hiçbir somut delil bulunmamasına rağmen Bakanlığımızın öğretmenlerimizi bu manada yalnız bıraktığına inanıyorum. Yani Neyzen Tevfik'in çok güzel bir sözü var ama burada ben söylemeyeyim. Tecavüz edip öldüren bu kadar ceza almıyor. Eğer bu fiil işlenmiş olsa bile öğretmenlerimizin saygınlığı açısından sahada çok çok ciddi sıkıntılar var.

Ben teşekkür ediyorum. En azından CİMER'e asılsız şikâyetler konusunda Sayın Bakanımızın bir hassasiyeti oluştu. Velilerin, bu asılsız şikâyetleri yapanların bir soruşturma geçirmesi bu şikâyetleri azalttı. Öğretmenlerimizin saygınlığının tekrar yeniden hem öğrenci nezdinde hem toplum nezdinde kazandırılması adına çalışmaların yapılması zarureti olduğu kanaatindeyim.

Bir de özellikle cumhuriyet bayramlarında, resmî törenlerde öğretmenlerimizi görüyoruz. Sayın Bakanım, tabii ki başörtüsü serbestliği içerisinde bazı şeyler oldu. Özellikle bunu ben siyasi açıdan söylemek istemem ama dinî özgürlükler anlamında tabii ki sakal bırakılabilir. Yani düşünün, şimdi, öğretmenimiz 10-12 santim sakal bırakmış, çok affedersiniz, Karadeniz'de bizim kadınlarımız, yaşlılarımız bileklerine çok renkli boncuklar takar, erkek öğretmenimiz sakallarına üç tane boncuk dizmiş, kafada at kuyruğu saç, efendim, Tarkan gibi, bizim eski çizgi filmlerimizde, ortadan bir jilet geçirmiş, sonra yan taraflar üç numara tıraş. Yani böyle bir öğretmenimizin bizim çocuklarımıza, bizim değerlerimize rol model olması mümkün değil. Hele hele de topluma da yansısı fenomen öğretmenlerimiz, mini etekle, süper mini etekle ders sunulması, bunların ergenlik çağındaki çocuklarımızı olumsuz etkilediği kanaatindeyim. Bir an önce öğretmenin de bir devlet memuru saygınlığı içerisinde yapması gereken en azından öğretmenden ziyade eğitim anlamında rol model olması kanaatindeyim diye düşünüyorum.

Bir de, tabii, az önce yürütülen tartışmanın da eşliğinde her tarafa imam-hatip yaptık, bir sürü imam-hatiplerimiz oldu. Kıymetli Bakanım, bizim din eğitiminde sorunumuz yok, bizim ahlakla ilgili sorunumuz var ve bu sadece çocuklarla ilgili değil, bu, toplumun genelile alakalı. Çok özür diliyorum, tamam, imam-hatibi bitirdi, hafızlarımız var. Yine, bir hemşehrimizin evladı "saadet zinciri" diyebileceğimiz bir sistemin içerisine bulaşmış, baba feryat ediyor "Oğlum kurtaralım Vekilim." diye, Ordu Emniyetine operasyon yaptırdık, Ankara Emniyetine 3-5 defa operasyon yaptırdık. Çocuk gelmiş 22 yaşına, annesinden bileziklerini almış, 500 bin lira, 1 milyon lira gibi bir parayla sistemin içerisine giriyor, çocukları borçlandırıyorlar. Yani Ticaret Bakanlığı yetkilileriyle görüştük, İç Ticaret Genel Müdürümüzle görüştük. Konu ne? Bir liralık bir metayı 20 liraya, 30 liraya satabiliyor ama bizim bu çocuğumuz hafız. Yani demek ki burada bizim dinî bilgiyi vermemizden ziyade ahlaki bir sıkıntı var burada. Dolayısıyla bu kul hakkını, kamu hakkını biraz da ahlaki yönden de öğretmemiz gerekir diye düşünüyorum.

Çok uzun konuştum, hakkınızı helal edin. Daha soracağımız diğer sorular var ama onları da diğer arkadaşlar sorsun.

Hepinize saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Serap Ekmekçi Vekilimizin söz talebi var.

Buyurun lütfen.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Sayın Bakanım, öncelikle nazik ev sahipliğiniz için çok teşekkür ediyoruz. Size ve ekibinize şükranlarımı sunuyorum.

Sunumdan sonra ben şunu düşündüm: Keşke daha önceden gelseymişiz Millî Eğitim Bakanlığına, özellikle bilgi işlemle ilgili olan kısım gerçekten beni çok mutlu etti. Aslında sorusunu aradığımız pek çok cevabı da burada ben kendi adıma bulmuş oldum. Hazır elimizde çok şükür bir kaynağımız var, bundan sonra herhâlde daha kolay kurumlar arasında dağıtmak olduğunu düşünüyorum.

Sayın Bakanım, ben kısaca şeyi sormak istiyorum: Özellikle MESEM konusunda sunumda da zaten burada tanımlarken MESEM'i, işte "Suça sürüklenme ihtimali yüksek sosyal çevreye sahip çocukların gittiği okul." gibi bir tanımlı var. Gerçekten de biz saha ziyaretlerinde de bunu böyle görüyoruz, kendi şehrimizde de böyle görüyoruz. Bunun çok yanlış olduğunu toplumdan da fark ediyoruz, tabii kendimiz de görüyoruz. Yani çocuklar bu aşamaya kadar akademik olarak başarılı olamamış ya da okumak istemeyen çocuklar sanki buraya gitmek zorunda kalıyor gibi bir algı var. Hâlbuki bunlar bizim için çok önemli yani meslek öğrenmek için. "Hiçbir şey yapamadı, bari meslek öğrensin." anlayışından çıkılması gerektiğini düşünüyorum. Mutlaka siz de böyle düşünürsünüz ama bu konuda daha somut adımlar mı atılmalı? Yani bu meslek seçimi bu aşamaya kalmadan, daha erken yaşlarda taramayla, ilkokuldan itibaren belki yönlendirmeye mi artık biz gitmeliyiz? Çünkü az önce vekilimin de söylediği gibi, çok fazla mezunumuz var farklı alanlarda, farklı sektörlerde ama bizim en çok sıkıntımız da ara eleman, bunu da biliyoruz. Yani MESEM'in akademik olarak başarısı ya da suça sürüklenme ihtimali olan çocukların gittiği okul olmak yerine daha prestijli bir okul hâline getirilmesi gerektiğini geliştirilmek kaydıyla düşünüyorum açıkçası ben.

Bir de bu zamana kadarki olan sunumlarımızda hep biz şunu gördük: Suç işleme oranlarının Sayın Bakanım, en çok okulların kapandığı saatten -dört gibi- akşam çocukların, ailelerin eve geldiği saatler arasında yoğun olarak işlendiğini gördük. Demek ki okulda biz bu çocukları aslında koruyabiliyoruz ama okuldan çıkıp işte akşam evlerine gittikleri süre arasında bu işler daha çok oluyor. Ha, bu konuda daha fazla ne yapılabilir? Yani, tabii, Millî Eğitim Bakanlığına her işi yıkmak istemiyorum ama acaba daha mı çok etütler konulmalı, onları daha mı çok okulda tutmalıyız? Yani aklıma geliyor bu oluyor, bilmiyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ya da spor...

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Sayın Bakanım, bütün okullar yatılı mı olmalı bilmiyorum yani bir şekilde bu çocukları okuldan çıkarmamalıyız gibi geliyor bana.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok iyi olur.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Aileler de... Ben kendi adıma istiyorum.

Evet, çok teşekkür ediyorum Sayın Bakanım, her şey için sağ olun.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Musa Küçük Vekilimizin söz talebi var.

Buyurun Sayın Vekilim.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Sayın Bakanım, gerçekten ben de teşekkür ediyorum hem ev sahipliği için hem de sunumlarınız için.

Benim sorum şu olacak: Gördüğümüz kadarıyla iş, aile ve okulda gerçekten şekilleniyor. Bunların, bu bağların daha güçlendirilmesi için yani aile ile okulun bağlarının daha güçlendirilmesi için daha farklı, bu sunumlardan farklı çalışmalarınız olabilir mi?

Bir de bir önerim olacak. Şimdi, az önce burada bir tartışma da oldu. Şimdi, bizim geleneklerimizden, dinî vecibelerimizden asla korkmamamız lazım, modernleşmeden korkmamamız lazım, bunları çatıştırmamız lazım, özellikle Millî Eğitim. Bunları biz sosyal hayatta görüyoruz; bu kopuk ailelerde, sıkıntılı ailelerde bunu net görebiliyoruz. Yani modernleşmeyle uyumlu, gelenekleriyle, dinî vecibelerle uyumlu ailelerde bu daha az, aile bağları daha güçlü ama birinden birini tercih edip de bunları kavga yaptırmak hem çocuğa yansısı zaman hem topluma yansısı zaman hepimiz bunun sıkıntısını yaşıyoruz. Millî Eğitim Bakanlığımız da bu konuda

çok hassas olmalı bence. İlkokul örneği verildi burada. Tabii ki gerçekten ilkokulda bizim dinî eğitimimizin verilmesi lazım ama bu sanki laikliğe, kavga yapılacak diye direkt laikliği öne çıkarıp sanki laikliği yıkacak çocuklar yetiştirecekmiş gibi sunulması; bu da çok yanlış. Oysaki her insanın, her yetişen, doğan çocuğun kendi dinî vecibelerini öğrenmesi kadar doğal bir şey yok. Yani bunlardan korkmamamız lazım; geleneklerimizden, törelerimizden, terbiyeden korkmamamız lazım. Biz bir kere, gerçekten, sanki yeni dünyaya gelmiş bir milletiz, bizde bir aile terbiyesi var, toplum terbiyesi var, bunların da örnek verilmesi lazım, modernleşme adına bunların heba edilmemesi lazım, bunlara sırt dönülmemesi lazım. İşte, az önce değerli genel müdürlerimiz anlattı, teknoloji, modernleşme sonuna kadar kullanmak güzel, inşallah böyle de devam eder.

Ben tekrar sunumlarınız için teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkürler.

Selcan Taşcı Vekilimiz, buyurun.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Çok teşekkür ediyorum sunumlarınız için hem Sayın Bakana hem bütün Bakanlık bürokratlarına.

Şimdi, burada, bir sorunun tespiti yapılmış, bir metodoloji oluşturulmuş, bunu hep beraber gördük zaten ama birçok diğer bakanlıkta ve kurumda olduğu gibi sizden de aslında şunu talep edeceğiz, az önce şey dediniz ya hani "Çok açık söylemedim ben işte sizin tavsiye olarak yer vermeniz gereken şeyleri." Aslında bazı şeyleri çok açık olarak söylemenizi talep edeceğiz çünkü bu metodolojiye uygun bir tavır takınırken yani uygulamada nerede, ne aksıyor ki bazı problemleri çözmekte daha istediğimiz hızda yol katedemiyoruz? Yani nerede, hangi kurumla çakışıyoruz ya da aileyle iletişimde mi zorlanıyoruz, nerede yani, takıldığımız yerler neler? Onu almak istiyoruz.

Şimdi, geçtiğimiz ay Tekirdağ'da Veliköy'de, Veliköy İmam Hatip Ortaokulunda bir intihar olayı yaşandı, biliyorsunuz, bir kız öğrenci... Ben onunla ilgili Bakanlığa da bir yazılı soru da gönderdim. Teşekkürler, yani süresi içinde detaylı da bir cevap geldi sizden ama o cevabın da teyit ettiği aslında bir durum var. Şimdi, orada, o kız öğrenci intihar etmedi aslında intihara sürüklendi, öncesinde bir akran zorbalığı meselesi var ama bu, işte WhatsApp kayıtlarıyla, öğrenci tanıklıklarıyla vesaire aşikâr olan bir durum. Şimdi, Bakanlığın cevabında diyor ki: "PDR'den bizim sistemimizde akran zorbalığıyla ilgili bir kayıt yok." Yine, önlemlerle ilgili bazı sorular sormuştuk. 48 tane okulda kamera olduğu bilgisi geldi Bakanlığınızdan bize. 48 kamera aslında çok yeterli gözüküyor önlem açısından ama bu kamera sistemi nasıl çalışıyor acaba? Yani anlık izleme mi yapılamıyor, bunu izleyecek görevli mi yok? Yani o sistemi neye dönüştürmek gerekiyor anında müdahalenin sağlanabilmesi için? Çünkü eğer bir okulda 48 adet kamera varsa böyle bir olayın -çünkü bir anda cereyan eden bir olay değil- önleniyor olması gerekiyor. Hatta Komisyonun ilk toplantılarından birinde, bir hocamız -bu kamera sistemi bütün okullarda yaygın uygulanıyorsa eğer- kırk dakika süren bir kavgadan bahsetmişti mesela İstanbul'da bir okulda, hatırlarsınız. Yani bir okulda bir kavga kırk dakika boyunca devam edebiliyorsa bunun bir şekilde fark edilebiliyor ve müdahale ediliyor olması gerekiyor. Orada aksayan ne ve nasıl çözebiliriz? Yine aynı şekilde, yine bu olay özelinde kaç rehber öğretmen bulunduğunu okulda sormuştum. 2 rehber öğretmen, öğretmen başına 360 öğrenci düşüyor. Şimdi, dolayısıyla biz orada öğretmeni de suçlayamıyoruz "Nasıl akran zorbalığına dair bir kayıt düşülmedi?" diye çünkü düşülebilme imkânı yok yani o çocukları o kadar yakından... Ki İstanbul ziyaretimizde biz gördük, kamuoyunda bu çok infial yaratan cinayetlerden bir tanesinin faili olan çocuğun gittiği okulda görevli rehber öğretmene biz sorduğumuzda dedi ki -şey gibi olmasın diye isim vermiyorum, tahmin ediyorsunuzdur hepiniz- "Ben çok şaşırdım." Ama bir rehber öğretmenin çok şaşırmaması gerekiyordu yani o öğrencinin cinayet işleyecek noktaya gelmesinde bir rehber öğretmenin öngörüyör olması... Hani en başından beri bütün sunum başlıklarında vardı ya "önleyici" yani olmadan müdahale etmek aslında ama demek ki orada da muhtemelen çok fazla öğrenciyle muhatap olmak...

Çok uzatmayacağım, özetle güçlü bir rehber öğretmeni ataması bekliyoruz sizden, aynı şekilde güvenlik görevlisi de okullara çünkü hem öğrenciler birbiri için tehdit durumuna gelmiş hem öğretmenler için öğrenciler -çok acı ki- tehdit ve çeteler meselesi yani okullar için ayrı bir tehdit. Yani burada güvenlik önlemlerini artırmanın kaçınılmaz olduğu yani tartışmaya bile gerek olmadığı ortada. Dolayısıyla, yine bu güvenlik görevlisi atamalarının sürecinin de sayı olarak da hızlandırılması gibi bir talep.

Yine, Komisyon toplantılarında okullarda sosyal hizmet görevlisi istihdam edilmesi gerektiği yönünde değerlendirme yapan hocaların bir kanaati oluştu, bize aktardıkları buydu. Siz buna katılır mısınız, böyle bir ihtiyaç var mı, bunu düşünür müsünüz? Bunu soracağım size. Bizim cezaevi ziyaretlerimizde bana açıkçası absürt gelen şöyle bir şey görmüştük: Hükümlü çocuklar örgün eğitime devam ediyorlar fakat tutuklu çocuklar örgün eğitimden kopuyorlar ve cezaevinde, o cezaevinde oluşturulan sınıflarda eğitimlerine devam ediyorlardı.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Şimdi sınıfları iyi mi?

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Yok, sınıfları iyi ama eğitimci olarak sizin tavsiyeniz ya da değerlendirmeniz nedir yani ideal model bu mudur gerçekten? Hükümlü örgün eğitime dışarıda devam ederken tutuklu -belki de beraat edecek yargılamanın sonunda, bilmiyoruz, hani masumiyet karinesi de var ya- orada kapalı infaz kurumunda mı devam etmeli? Bu çifte standartla ilgili ne düşünüyorsunuz eğitimci gözüyle, onu merak ediyorum.

Yine, Komisyona gelen hocaların MESEM'lerle ilgili bir değerlendirmesi vardı yani "Öyle çocuklar var ki..." dediler akademisyenler "MESEM müfredatına dahi almaya uygun değil. Onlarla ilgili bireyselleştirilmiş başka programların uygulanması gerekiyor." Yani dolayısıyla bunun üzerine yine belki söylemek istediğiniz bir şey var mı ya da gündeminize almayı düşünür müsünüz? Bilmiyorum, çok soru var ama süreyi ekonomik kullanmak için pas geçeceğim bazıları.

Okullardaki beden eğitimi derslerinin, bu fiziksel aktivitenin önemini söyledi yine genel müdürlerimiz. Şimdi, şöyle bir şey, bu gelenekten yani biz çocukken de böyleydi, şimdi de böyle, vazgeçemiyoruz: Evet, bu dersler var ama mesela fen bilimleri eğitiminin konusu olan bir geziyi okullar işte beden eğitimi saatlerinde yaptırmayı tercih ediyorlar yani ilk gözden çıkarılan ders beden eğitimi dersi. Hâlbuki o çocukların enerjisini atması çok önemli. İşte, bürokratlarımız da kabul ettiler. Yani hangi dersi ilgilendiriyorsa o sosyal inceleme gezisi mümkünse o ders saatinde yapılması konusunda bir uyarınız olabilirse eğer okullara... Bu risk haritasında riski yüksek mahallelerdeki okullarda ya da risk haritasında -siz de herhâlde İçişleri Bakanlığıyla yapıyorsunuz- öncelikli olan okullardaki öğretmen ve personel atamalarında özel bir kriter uygulanabilir mi acaba, bilmiyorum yani belki gönüllülük esası ya da belki oradaki

ücretlendirmede farklı bir teşvik modeli. Çünkü ben Tekirdağ Milletvekiliyim, bizim Roman mahallelerimizdeki okullarda -çok açık söylemek gerekirse- öğretmenler "Mümkünse okula gelmesin çocuk, mesai saati tamamlansın ve ben buradan sağ salim evime ulaşabileyim." diye bakıyorlar. Şimdi, dolayısıyla, öyle çok riskli bölgelerde görev yapacak öğretmenlerin atamasıyla ilgili farklı bir model geliştirilebilir mi, ya gönüllülük ya da -dediğim gibi- bir teşvik sistemi gibi bir model olabilir mi?

Bir yerde bir şey var Sayın Bakan, ben kendi çocuğumun da değer sahibi bir birey olarak yani hem millî hem manevî değer sahibi bir birey olarak yetişmesini çok arzu ediyorum ama üslupta mı, içerikte mi, seçilen kurumlarda mı, onların üslubunda mı, denetimde mi yani ÇEDES'i de dâhil ederek söyleyebiliriz, bu son dönemde çok polemik olan fişleme meselesini de dâhil edebiliriz, Ümmügülşen Hanım yok ama onun başlama noktasına getirdiği tartışmada yani birçok noktada... Şimdi, ben din, inanç, ibadet, etnik kökenler gibi birçok konu başlığında 7, 8, 9 yaş çocuklarında çok köşeli bir tavır görmeye başladım. Kendi çocuğumu da dâhil ederek söylüyorum, ben inanmıyorum bazen duyduklarımıza. Yani bizim evimizde konuşulmayan şeyler ama yani o yaş grubundaki çocuğun bu kadar köşeli, bu kadar sert bakmasına gerek var mı meselelere yani akran zorbalığını konuşuyoruz ya, bireysel farklar işte görünüşünden, saçından, başından, kıyafetinden birçok şeyden birbirine çocuklar saldırmaya hazırlar, çok da acımasızlar; bu skalayı daha da genişletmeye -işte etnik kökenleri de katar, inancı da katar, yaşam tarzını- o noktaya getirecek bir üslup mu kullanılıyor ben anlamıyorum. Yani çözemediğim için, biraz böyle fikir jimnastiği olarak da söylüyorum. Beni korkutuyor yani geleceğe dair korkutuyor bu kadar köşeli... Evet, hepsi şahsiyet sahibi; evet, hepsi değer sahibi olsun ama bu kadar toleranssız olmaları beni endişelendiriyor açıkçası bunu da bir kaygı olarak iletmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Teşekkürler.

Sayın Sibel Suiçmez Vekilimizin söz talebi var.

Buyurun lütfen.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli milletvekili arkadaşlarım, danışmanlar; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Ben de sunumları çok değerli buldum, aslında bir sürü not aldım, veri üzerinden not aldım. Hep istediğimiz bizim de Komisyon olarak, verisizlik. O nedenle, özellikle Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü'nün dijital dönüşüm verileri -ki "Buradan da politika üretiyoruz zaten." dediler- çok önemli ve Sayın Bakanın da hem "Daha sonra bireysel bilgi verebiliriz." demesi hem de bundan sonra belki soru önergelerimize de daha detaylı cevap verebilecekleri bir sistemin altyapısını oluşturduklarını gördük. Bundan hepimiz çok büyük bir memnuniyet duyduk çünkü baştan beri hep söylediğimiz, kurumlar arasında bir koordinasyon eksikliği ki bunu da aslında görüyoruz, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı da hemen hemen aynı risk analiziyle ilgili bir veri tabanı oluşturuyor ama belli ki siz aslında çok detaylı bir veri tabanı oluşturmuşsunuz. O nedenle, bu veriler hepimiz için çok yol gösterici, belki üniversite bazında araştırmalara da konu olabilecek çok önemli veriler elinizde; bunu tabii nasıl değerlendireceksiniz, nasıl sonuçlar çıkaracaksınız bu da ayrıca önemli.

Sayın Başkan, ben tutanaklara geçsin, yanlış anlama olmasın diye bir husustan bahsedeceğim. Bir milletvekili arkadaşımız "Laiklik illaki dinsizlik değildir." dedi zaten laiklik dinsizlik değil tam tersi, din ve vicdan özgürlüğü'nün güvencesidir laiklik; bunu bir düzeltelim. Onun dışında da dinî eğitime ilköğretimde, 4'üncü sınıfta başlıyor olması çocuklarımızın millî ve manevî değerlerinin yeterince gelişmediğini göstermez yani Allah bilgisinin, bilincinin o yaşta oluştuğunu göstermez. Bu, hem ailelere hem açıkçası Diyanet İşleri Başkanlığına da haksızlık olur diye düşünüyorum. Hepimiz geçtik, hepimiz o çağları geçtik, hepimiz o duygularla büyüdük, çocuklarımız da o duygularla büyüdü yani 4'üncü sınıfta Allah bilinci oluşmaz, ondan çok daha önce oluşur ama şunun da altını çizmek isterim: Benden önce tabii konuştu milletvekili arkadaşlarımız ama Selcan Vekilimin de söylediklerine aynen katılıyorum, tekrar olmaması için de o soruları veya görüşümü belirtmeyeceğim ama dine ilişkin bilgilerin çocukların belirli bir yaştan sonra ancak soyut kavramları anlayabileceği doğrultusunda baktığımız zaman da ne zaman bu eğitimin verileceğinin çok bilimsel veriler üzerinden yürümesi gerektiğini de böyle yürüdüğünü de belirtmek isteriz. Yani o eğitimin ne zaman verileceği de bilimsel verilerle ortadadır.

Şimdi, Sayın Bakanım, ben sorular hazırlamıştım burada. Mesela, bir sürü tabii sonradan veri verilmiş. Bir de şunu söyleyeyim: Yani herkes herhâlde hemen hemen konuştu ama suça sürüklenen çocuklar konusu ceza hukukunu ilgilendiren bir alan olduğu için ben aslında Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzden de açıkça bir sunum beklerdim, bilgiler de beklerdim. Dolayısıyla bunu da bir eksiklik olarak gördüğümü belirtmek isterim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Eksiklik değil, şöyle...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ya da zaman yetersizliği...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yok, şöyle: Ben, Başkanımızın bana gönderdiği metin bütün birim amirlerimizden konuyla ilgili bilgi istedim, gelenlerden Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz de gönderdi fakat soruların cevapları olabilecek olanları sadece sunuma aldık. O yüzden, arkadaşların değil bizim zamanla ilgili şeyimiz, onu söyleyeyim.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Tamam, ben şimdi o konuda o zaman birkaç soru söyleyeyim hem Ordu milletvekilimizin de...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Vekilim, çok pardon.

Bir de şu boyutu var: Bu Millî Eğitim Bakanlığımız daha ziyade önleyicilik ve rehabilitasyon boyutuna matuf bir Bakanlık olduğu için ve siz de cezalara böyle de karşı olduğunuz için ben size şaşırdım hani ceza...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yok, ben veri için söylüyorum. Mesela, Ordu Milletvekilimiz söyledi, kaç öğretmen suça karışmış, kaç tanesini sınıflandırırız suç sınıflandırması nedir, kaç öğrenci suça karışmış, kaç tanesinin bu alt sınıflandırılması nedir? Bunu öğrenebilirsek çok memnun oluruz. Mesela, uyguladığınız bu yöntemlerle modüllerden sonra kaç çocuk suç işlemeye devam etti? Kaç çocuk hiç suç işlemedi? Mesela, bu tür verileri alabilirsek ben çok faydalı olacağı... Yoksa, cezaların artırılmasına hâlâ karşıyım ama bir veri... Çok büyük, önemli modülleri uyguluyorsunuz, hep gördüğümüz şu: Hangi kurumu dinlersek dinleyelim harika modüller üzerinden çalışma yapıyorlar ama elimizde de ortada bir problem var. Bunu nasıl çözeceğiz? Ha, şu haksızlığı da yapmayalım: Dünyada bir problem bu ve 167 -rakam belki yanlış olabilir- bir okulda okuyan, kız çocuklarının öldürüldüğü, bombalarla öldürüldüğü bir dünyada şiddetten ne kadar çocukları uzak tutabileceğimiz de ayrıca belki bir tartışma yani çocuklara da haksızlık

etmeyelim. Şiddet tüm dünyada, her yaş grubunda da artarak devam eden bir olgu. Bu olgu üzerinden sizin de işiniz zor, kanun yapıcı olarak bizlerin de işi zor, ailelerin de işleri zor, zor bir şeyde tartışma yürütüyoruz veya görüş alışverişi yapıyoruz.

Şimdi, dolayısıyla herkese kolaylıklar diliyorum, işimiz zor. Mesela, disiplin... Orada veriler var ama kısa sürede tabii oradan görmek ve buradan bir sonuç çıkarmam mümkün değil, varsa sonucunuz... Mesela, kaç çocuk, hangi disiplin cezaları üzerinden ceza aldı? Daha sonra uyguladığınız bu problemlerden sonra kaç çocuk artık yani bu disiplin cezası almış olan kaç çocuk daha disiplin cezası almadı? Ama disiplin cezalarının en alt basamağından başlayıp daha sonra disiplin cezalarının o üst basamaklarına çıkıp oradan da suça sürüklenen çocuk hâline gelen kaç çocuğumuz oldu, bunu mesela, merak ediyorum.

Sayın Bakan, mesela, yine, eğitim sisteminde suça sürüklenen çocukların, son aylarda kamuoyuna yansıyan, infial uyandıran o suçlardaki çocukların daha önceki geçmişlerine, eğitim ve öğretimdeki geçmişlerine ilişkin Bakanlığınız tarafından bir inceleme yapıldı mı? Mesela, nerede yakalayamamışız? Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı yakalayamamış, Millî Eğitim Bakanlığı yakalayamamış, belli ki Sağlık Bakanlığı yakalayamamış, İçişleri Bakanlığı yakalayamamış. Nerede acaba? Millî eğitim düzeyinde size daha önce gelen hani bu sinyaller var mıydı? Yoksa da yok. Birini suçlamak için söylemiyorum ama burada tespit edilmeyen bir şeyler var. Eğer burada Millî Eğitim Bakanlığına düşen bir eksiklik varsa dönüp bunları dosya bazında incelediniz mi? Hangi eksiklikler oldu? Bundan sonra bu eksikliklerin giderilmesi için bir çalışma yaptınız mı? Ben de rehberlik öğretmenleri sayısını yeterli görüp görmediğinizi merak ediyorum. Dolayısıyla hem bu konuda hem çocukların bir öğün ücretsiz yemek yiyebilmesi konusunda hem de her okula Emniyet görevlisi verilmesi konusunda bir bütçe talebiniz bir dahaki sene için olacak mı, böyle bir planlamanız var mı diye merak ediyorum.

Şimdi "Okul Aidiyetinin Güçlendirilmesi, Güçlü Nesil Güçlü Gelecek Projesi" dediniz -tam o arada not almışım ama- verileri de vermişsiniz. Mesela, pilot olanlarla olmayanlar arasındaki farka ilişkin bir veri var mı elinizde? Yani başarımız nedir ve bu başarının sonuçlarından biz ne çıktı elde ettik, bunları da öğrenebilirsek çok memnun olurum.

Yine, Eymen'le Bir Hadis, bir dakika aile şeyinde, burada elbette ki empati, merhamet, saygı önemli ama ben din alanında da hak bölümünün eksik bırakılmaması gerektiğine inanıyorum yani dinî eğitim dediğimiz zaman, sadece merhamet üzerinden gittiğimiz zaman, hak temelli bakılmadığı zaman bir eksiklik olacağını düşünüyorum. O yüzden, bu program hani bilmiyorum, araştırırız, bakarız ama hak bilincinin, hak kavramının da din eğitimiyle birlikte verilmesi gerektiğine inanıyorum, bu konuda da bir eksiklik olduğunu düşünüyorum, tamamlanırsa sanki daha iyi olur gibi.

Gelelim MESEM meselesine, MESEM'lere bizim karşı duruşumuz var ama ortada da yapılmakta olan bir sistem var. "Usta-çırak ilişkisinin daha farklı bir zemine oturacağını." söylediniz. Burada da MESEM'e giden çocukların takibinde problem olduğunu düşünüyoruz Sayın Bakan.

Mecliste de bir taciz olayı yaşadık, oradaki çocuklara sorduğumuz zaman da -önceden bir bilgilendirme ve denetimin nasıl yapıldığına- güzel cevaplar alamadık. Dolayısıyla yönlendirilen çocukların önceden bilgilendirilmesi bu tür olaylara karşı ve başlarına böyle bir olay geldiğinde nerelere müracaat edebilecekleri konusunda ellerine belki bir kitapçık verilmesi onlara daha koruyucu bir ortam yaratılmasına neden olacak.

Kaç çocuk ne MESEM'lerde ne eğitim içerisinde? Bu çocukları biz ne yapabiliyoruz? Yani eğitim öğretimde değil, MESEM'lerde de değil, bu çocuklar nerede? Buna ilişkin ne yapılabilir konusunda diğer bakanlıklarla bir görüş alışverişinde bulunabiliyor musunuz? Bulunuyorsanız bunun sonuçları acaba nedir? Bu yaptığınız çalışmalar sonucunda devamsız olan çocukların kaçını tekrar okula geri kazandırılabilir, bir veri var mı? Belli ki var gibi, bunları da alabilirsek belki daha iyi biz de hazırlayabiliriz raporları. "Ailelerin profili çıktı mı?" diye yazmışım ama çıkmış anladığım kadarıyla, önünüzde bunlar var. Acaba millî eğitim sistemi içerisinde kaç suç tespit edildi hem suça karışan çocuk hem mağdurlar açısından? Bunların şikâyet edilme prosedürleri ne oldu? Şikâyet edilen rehber öğretmenlerine mi şikâyet edildi, okul müdürüne mi gidip şikâyet edildi yoksa oradaki rehber öğretmenin dikkati sayesinde mi bu şikâyet edilecek suç ortaya çıktı? Buna ilişkin bir veriniz varsa bunu da almaktan memnunluk duyarız.

"Okullarda şiddetin önlenmesine ilişkin bir genelge yayınladık." dediniz, bunun öncesine ve sonrasına ilişkin bir veriniz var mı? Yani genelgeden sonra daha iyi bir durum oluştu mu, öncesi daha mı kötüydü, daha mı iyi oldu? Buna ilişkin bir veriniz varsa memnun oluruz.

Tedbirleri kim talep ediyor? Mahkemeden gelen tedbirler üzerinden mi yürüyorsunuz, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı üzerinden mi geliyor? Bir de "danışmanlık tedbiri" dediğinizde çoğunlukla o görüldü yani eğitim tedbiri bunun içerisinde mi? Sanki ayrı. Sizin o sunularınızda sadece bir danışmanlık tedbiri görüldü. Mesela, size yönlendirilen eğitim tedbiri ne kadar? Ayrıca, bu danışmanlık tedbirinde de sayısal bir artış gördüm o sunumunuzda. Bu danışmanlık tedbirlerini neye dayandırıyorunuz? Buna ilişkin bir bilgi alabilirsek de çok memnun olurum.

Selcan Vekilimin söylediği bir şey vardı: Aile ve Sosyal Hizmetlerdeki sosyal hizmet görevlisinin okul sosyal hizmeti olarak rehberlik öğretmenlerinin yanında veya okulda görevlendirilmesi hususuna siz nasıl bakarsınız, faydalı olabileceğini düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkürler Sayın Vekilim.

Sayın Selma Aliye Kavaf Vekilimizin söz talepleri var.

Buyurun lütfen.

SELMA ALİYE KAVAF (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, öğrenme bir bütündür; ailede, sosyal çevrede, sokakta, iş hayatında ve kurumsal yapılarda ve ömür boyu devam eder, bütüncüldür. Hayatımızın her döneminde yaşayarak öğrendiğimiz birçok şey var.

Bir vekilimiz -belki yanlış anlamış olabilirim- "Konu ailelere bırakılmayacak kadar önemlidir." dedi. Öncelikle, bence çocuğun sorumluluğu onu dünyaya getiren ebeveyne aittir. Eğer ebeveyn bir çocuğun sorumluluğunu, dünyaya getirdiği insanın sorumluluğunu üstlenemeyecek kadar sorumsuzsa onun da sorgulanması gerekir. Dolayısıyla, eğitimi yalnızca kurumsal yapıların

üstüne bırakarak aile, ana baba, ebeveyn kendini bundan azade edemez veya daha çok kurumsal yapılarda bu işin halledilmesini talep etmeyi ben açıkçası çok doğru bulmuyorum; bunun mutlaka doğru anlaşılması ve irdelenmesi gerekir.

Sonuçta kurumsal yapılarda sadece eğitim verilmiyor, öğretim de veriliyor; işte, çocuklara gerekli bilgi aktarımı yapılıyor, eğitim ve davranış kazandırılıyor. Aynı zamanda, bu öğrendiklerinden sonra davranışlarında olumlu değişiklikler meydana geliyorsa eğitim budur; eğer gelmiyorsa, davranış kazandırılmıyorsa demek ki eğitim yok. Dolayısıyla, burada zaten Bakanlığın müfredatı hem davranış kazandırma hem de bilgi, donanım, nosyon açısından dengeli bir şekilde planlanmış, programlanmış.

Şimdi, bu din eğitimi meselesi... Din, insanlara güzel ahlak kazandırmak için indirilmiş bir şey ve öncelikle ahlaki esaslı yaşanması gereken bir şey. Ha, dinî vecibeleri, ritüel kısmını, onu tabii ki insanlar kendi bireysel vicdani tercihlerine göre yerine getirebilirler.

Yine, bence din eğitimi de yalnızca kurumsal yapılar aracılığıyla verilebilecek bir şey değil yani bu ailede başlar. Evet, küçüçüktük, belki oruç tutmuyorduk ama böyle bir heyecanla sahura kalkıyorduk değil mi, anne babalarımızla yani bir din algımız vardı. Ayrıca herkes yaz tatilinde mahalledeki camiye gider, işte, orada sureleri, Kur'an okumayı hepimiz öğrendik. Hâlâ Diyanet İşleri Başkanlığının camilerde yazın düzenlediği bu tip kurslar var. Dolayısıyla, Millî Eğitim Bakanlığı zaten daha çok böyle pozitif bilimler üzerine öğretimi inşa eden bir kurumsal yapı olarak yani din eğitimi konusunda bence Millî Eğitim Bakanlığına çok yüklenmemek gerektiğini düşünüyorum. Yani bu konuda, tabii eğitim öğretim müfredatının içerisinde tabii ki o da olsun ama bu, sadece burada bütün sorumluluğu yerine getirecek ya da bütünüyle gerçekleştirilecek bir şey değil bence. Arkadaşımız söyledi, çocukların zihinsel gelişimine göre bu zaten gerçekleşen bir şey. Bilmek ayrı şey, inanmak aynı şey. Bilmek nedir? Somut verilerle gözle görürsünüz sonucunu, 2+2'dir ya da elmayla armudu gözlersiniz somuttur, bilirsiniz ama inanmak soyut kavramlarla ilgilidir. Evet, onu somutlaştıramazsınız ama onu vicdanınızda, düşünce dünyanızda ya da işte yine hayatta o düşüncelerinizle, inançlarınızla bütünleştirerek inanırsınız. Dolayısıyla, yani o eğitimi de sağlıklı alabilmesi için çocuğun zihinsel olarak belli bir olgunluğa ulaşması gerektiğini düşünüyorum.

Onun dışında, Sayın Bakanım, şimdi, evet, her ilde -vekilimiz söyledi- üniversiteler var, yüksekokullar var, gençlerimiz üniversiteye gidiyorlar ama hayatın içerisinde herkesin dillendirdiği bizim böyle bir beceri gerektiren meslek insanlarımız kalmadı, sucu kalmadı, tamiratçı kalmadı, tesisatçı kalmadı, elektrikçi kalmadı. Şimdi, üniversite eğitimi bir vizyondur, ufuktur, nosyondur, çocuğa bir vizyon kazandırır ama tabii, üniversiteyi bitirince beklentin yükseliyor hayata dair; işte daha steril şartlarda, daha kalifiye bir iş ve daha yüksek gelir bekliyor insanlar. Ha, belki o mesleki eğitimi aldığı, mesleki becerileri kullanarak bir iş yapsa daha çok para kazanacak ama bir statü takıntısı da var tabii. Şimdi, böyle olunca müthiş bir üniversite mezunu işsizliği, işte, beklentilerin karşılanamamasından doğan memnuniyetsizlik var. Şimdi, siz de incelemiştinizdir, biliyorsunuzdur, Avrupa'da, dünyada bunun örnekleri var. Yani herkes üniversiteye gitmiyor, gidemiyor, sistem müsaade etmiyor. En alttan itibaren ne yapıyor? Kanalize ediyor, yetenekli olduğu, kabiliyetli olduğu yerlere doğru kanalize ediliyor ve üniversiteye gidememek, bir mesleki eğitimi almak da bir başarısızlık ya da bir statü kaybı olarak algılanmamalı. Yani bunu da psikolojik olarak, zihinsel olarak düzeltecek bir algı oluşturulmasına ihtiyaç var diye düşünüyorum çünkü bu üniversiteli gençler ve üniversite mezunu, beklenti yüksekliğinden kaynaklanan seçici olmak iş konusunda ve işsiz kalma durumu gerçekten Türkiye'de gittikçe büyüyen bir sorun hâline geliyor. Evet, köy okullarının açılması gerekir ama sonuçta -ona katılıyorum aynen- buna da yine bütüncül bakmak lazım. Köyde yaşayan öğretmen muhtemelen şehirde yetişmiş, şehirde yaşamış şehirli birisi. Sosyal ihtiyaçları var, yarın öbür gün çocukları var, çocuklarının eğitim kaygısı var. Yani bunları da karşılayacak şekilde tabii, aynı zamanda şehirlerimizin, köylerimizin, yerleşim yerlerimizin de gözden geçirilmesi gerekir. Tabii, bu çok kapsamlı. Sonuçta malzeme insan. İnsanın ihtiyaçları çok çeşitli ve sınırsız ve bunun en önemli kısmını Millî Eğitim Bakanlığı karşılamaya çalışıyor. Kolay bir şey değil tabii ki kurumlar arası bakanlıklar arası koordinasyonla bu da gerçekleştirilmeye çalışılıyor ama bütün bunlar üzerinde de tekrar böyle bir değerlendirme iyi olabilir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Buyurun Sayın Suiçmez.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Şimdi, Sayın Bakan, bu MESEM'lere devam eden çocukların daha öncesinden disiplin cezalarına veya suça karışma oranlarına ilişkin bir bilginiz var mı? Ya da MESEM'e başladıktan sonra bunların suça karışma oranı var mı elinizde, bilebilirsek memnun olurum?

Onun dışında, sağlık tedavisiyle ilgili bir şey söyledik, hani "Ailenin eline zarf veriyoruz." dedik ya, onu daha önce de konuştuk başka bir şeyde, acaba bir hani bilgi işlem üzerinden Sağlık Bakanlığına gidilecek ya da sağlık il müdürlüğüne gidilecek şekilde, aileye vermeden direkt oraya aktarılacak şekilde bir sistemin oluşturulması daha doğru bir sonuç yaratabilir mi bunu ailelerin eline vermek yerine? Daha belki etkin bir sonuç oluşur. Ama onun dışında tabii ki sistemimizde, adli sistem içerisinde var yani gerekli prosedürler olduktan sonra da adli sistem buna zorunlu bir yatırma da yapabiliyor ama zor prosedürler. Sayın Bakanım, onu belki Başkan da size söyler. Aileler çocuklarının ileride işe giremeyeceğini düşündüğü için de bu sağlık şeyinin, tedbirlerinin uygulanmasının önüne geçiyor bizzat aile, çocuğunu korumak amaçlı. Bunu da bir şekilde bir sistem, bilgi işlem üzerinden belki oluşturulabilir, görünür kılmayabiliriz.

Bir de çocuk koruma kurulları var her ilçede, illerde. Bunların çoğunun da işletilmediğini ben kendi Baro Başkanlığı zamanımdan biliyorum. Bir yazı yazdım, yazı yazdıktan sonra birçok kaymakamlık devreye girdi. Hani siz "Senede 2 kere bir araya geliyoruz." dediniz ya, bu çocuk koruma kurulları aracılığıyla ilgili birimlerle çok daha fazla iletişim kurulabilir. O yüzden, bu çocuk koruma kurullarını çalıştırma konusunda da Bakanlığınız bir inisiyatif alırsa işlevsel olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Başkanım, bir düzeltme yapayım isterseniz Aliye Bakanımızın söylediği aileyle ilgili kısmına.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok kısa, 30 saniyede lütfen, çünkü gerçekten zamanımızı aştık.

Buyurun.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Benim, "Aileye bırakılmayacak kadar önemi." dediğim konu şudur: Eğer zaten birlikte yaşayan aileler, güçlü aileler çocuklarına sahip çıkıyor, onlarda bir problem yok, suça karışma oranları da çok düşük ama aileler burada

sorumsuzsa hele hele de birbirinden ayrıysa bu, kurumlarımızın ve toplumun sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Çünkü hepsi bize yansıyor ya da düzgün bir ailenin çocuğunu gelip bıçaklayıp öldürebiliyor gibi, ben o manada söyledim.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok iyi anlaşıldı, çok teşekkür ederiz.

Ben de bir iki noktaya temas etmek, öneride bulunmak ve bir iki de soru sormak isterim Sayın Bakanım: Öncelikle, değerler eğitimi meselesini çok önemsiyoruz, elbette ki çok kıymetli fakat değerler eğitiminin de böyle PowerPoint slaytlarla, ders müfredatıyla değil de bir iklimle öğrenileceğini düşünüyorum ben. Elbette ki bu çaba çok kıymetli ama sanki böyle küresel bu çürümeden ne yazık ki ülkemiz de nasibini alıyor ve işte değerler, etik şeyler çok hızlı kayboluyor, bulaşıyor yani ister istemez çünkü dijital bir dünyada yaşıyoruz, dijital risklere maruz kalıyor çocuklar. Hatta dijital mecraların ne yazık ki eğitimine tabi oluyor çocuklarımız. Bunun için o iklimi oluşturmak da çocukların bilfiil bu eğitimin ya da o iklimin bir parçası olmasını temin etmeyi önemsiyorum. Mesela, yaşlı ziyaretleri, bunları yaptığınızı da biliyorum. Özellikle bu sokak hayvanlarıyla ilgili böyle bir yaralı kuşu, bir işte ne bileyim bir kediyi okulun sahiplenmesi, böyle kulüpler gördüm. Çocuklar kendileri gönüllü oluyorlar, o kedilerin bakımını yapıyorlar. Bu çok güzel bir şey yani şefkat öğretecek bir şey değil, yaşanarak da öğrenilecek bir şey aynı zamanda. Ya da şehit ailelerinin ziyareti, vesaire, bunlar da böyle güçlendirilmeli diye düşünüyorum.

Bağımlılık meselesi çok önemli, bağımlılık eğitimlerini de önemsiyorum. Bu konuda işte kompozisyon yarışmaları, vesaire oluyor, işte bağımlılıklarla ilgili, bu çok kıymetli bir şey ama bir taraftan da gerçekten risk altındaki çocuklar böyle kompozisyon yarışmasına katılıp da bağımlılıkla ilgili fikirlerini işte anlatacak çocuklar değil, daha risk grubundaki çocuklar, daha otoriteye başkaldıran, daha anarşist ruhlu çocuklar, ergenlik çağının getirdiği o delikanlılığı daha coşkulu yaşayan çocuklar. Bunlarla ilgili de o otoriteye başkaldırma dürtüsünü bu bağımlılığı satan çok uluslu sigara şirketleri, çok uluslu alkol endüstrisi, işte bu uyuşturucu kartellerine karşı bir başkaldırı olarak markalandırmak çünkü onlar ürünlerini markalayıp çocuklarımıza ne yazık ki satıyorlar. Buna karşı o anarşist ruhu, yani çocuklarla birlikte karşı bir atak, bir anti emperyalist atak, kendini korumaya yönelik kampanyalar okullarda çocukların önderliğinde yapılırsa zannettiğimizden çok daha iyi neticeler alıyoruz. Çünkü çocuk zaten otoriteye başkaldırmak için sigara içiyor yani okul müdürü "Sigara içme." dediği zaman o daha havalı bir hâlde geliyor sigara içmek ama o sigara endüstrisinin iç yüzünü, nasıl milletimizi ve dünyayı nasıl sömürdüğünü anlattığınız zaman ve ona karşı bir faaliyetin bir parçası olduğu zaman çocuk daha havalı konum oluyor yani havalı bir iş yaptığını düşünüyor ve bunun parçası oluyor. Bununla ilgili çok veri var "truth" diye de bir kampanya örneği var Amerika'da. Bunlar örnek alınabilir diye düşünüyorum.

Geri göçün çok bütüncül bir politikayla ele alınmasını gerektiğini ben de düşünüyorum. Köy okullarını tekrar açmak, bu bütüncül politikanın ancak bir parçası olabilir, belki pilot başlanabilir çünkü hem tarımın nasıl büyük bir millî güvenlik meselesi olduğunu görüyoruz hem de Esenyurt gibi ilçeleri Sayın Bakanım, inanın, her okula 500 PDR verseniz, her aileye tabii ki bu imkânsız, böyle bir kaynak da yok, yani o habitat suçu üretecek; çünkü, hakikaten çok risk faktörü var. O kalabalık, birbirinden kopukluk, o keşmekeş. Dolayısıyla, geri göç, o metropolleşmenin önüne geçmek çok önemli; çünkü, Chicago'nun, New York City'nin bir zamanlar çok yoğun yaşadığı devirlerden geçiyoruz çünkü yeni metropolleşen şehirlerimiz var ve suçu bu yüzden de önleyemediğimiz mahalleler var.

İslamiyet güzel ahlaktır. Ben ilahilerimizi çok önemsiyorum. Yunus Emre ilahileriyle büyüdüm, onların manasını büyüyünce idrak etsem de hepsinin ezberimde olmasının büyük bir kazanım olduğunu düşünüyorum. Belki iki üç senede çocuklara dinî eğitimi veremesek bile okullarda millî kültürümüzün bir parçası olarak millî musikimize, tasavvuf musikisine de gençlerin ne kadar âşık olduğunu gidip bizzat müşahede ettik son dönemlerde Sayın Bakanım. Yani, daha böyle, hakikaten, Yunus Emre ilahilerinin, tasavvufun gençlerin böyle dilinde olması çok güzel olabilir ilkokul da dâhil olmak üzere. Millî Eğitim Bakanlığımızın Strateji Geliştirme Başkanlığının yayımladığı millî eğitim istatistikleri yıllıklarına belki suça sürüklenen bölümü eklenebilir. Bilemiyorum bu konuda ne düşünürsünüz?

Bir de MESEM'lerdeki çocuklarımızı ben gidip bizzat yerinde müşahede müşahede edince çok kıymetli çocuklar olduğunu gördüm. Ne kadar sempatik, ne kadar ıslıl ıslıl ve hep beraber gördük ve ne kadar da kabiliyetli. Çocuk bir saç kesiyor yani ben kendimi teslim edebilirim ona, gayet iyi de eğitim almış ve bir kariyer planı var. Yani, bu çocukları çok haksız yargıladığınızı ve etiketlediğimizi fark ettim yani "Bunlar aman hiçbir baltaya sap olamamış, burada bir işi olsun." Hayır, çok önceden kariyer planını da yapmış çocuklar. Fakat bunlar geleceğin anneleri, babaları, geleceğin gençlerine inşa edilecek anneler babalar olduğu gerçeğiyle de bu çocukların mesleki eğitimin yanında böyle haftada bir günlük o müfredat, bu çocukların ilerinin böyle hani daha kentli, daha yetkin anne baba olmaları konusunda ne kadar yeterli, belki bunu biraz sorgulayabiliriz. Onları böyle millî, manevi değerlerimiz, millî kültürümüz, bir musiki zevki, bir mimari zevki bunlarla da donatarak o edindiği çıraklık bilgisinin ya da o teknik bilginin yanında bir entelektüel yönü de olan anneler babalar olmasına yönelik bazı kültürel zenginleştirici çalışmalar olabilir. Nitekim ben gittiğim kuaförde bir MESEM öğrencisi var İstanbul'da, ben onu kitap götürüyorum pırl pırl bir çocuk ama bu eksikliğini hissediyorum yani sadece mesleki eğitimde çok haşır neşir olduğu için vakit de çok yeterli değil. O kültürel gelişimi biraz kısıtlı kalabiliyor.

Bir de Sayın Bakanım, Gaziantep'te biz odak grup çalışması yaptık 40 PDR öğretmenle enteresan neticelere ulaştık. Mesela ben hiç bu şekilde düşünmezdim, on iki yıllık kesintisiz eğitimin aslında suça iten bir faktör olduğunu söylediler; ben şaşırdım çünkü mesela bazı çocukların akademik yönde ilerleyemeyeceği, aslında bu çıraklık ya da meslek eğitiminin de bu şekilde tırpanlandığı ya da örselendiği, bu çocukların okulda da okul disiplinini bozduğuna yönelik yorumlar oldu. Ben çok şaşırdım doğrusu, bunun ilgili olgunlaşmış bir fikrim yok ama bir değil, birden fazla öğretmenden ve PDR öğretmeninden duyunca şaşırdım. Bunu biraz irdelemek lazım belki, elbette ki kız çocuklarımızın okullaşması noktasında bu mecburi eğitimi ben çok çok önemsiyorum ama bu on iki yıllık eğitimi tasarlarken biraz daha farklı modeller geliştirilebilir mi? Bende bunun üzerinde bir soru işareti oluştu. Nitekim 28 Şubatın o ceberut zamanında "İmam hatipler kapatılsın." diye sekiz yıllık kesintisiz eğitim dayatıldı, hiç pedagojik değildi. Sayın Bakanım, ben 5-3-3'ten geçtim, o tedrisattan, onu bilmiyorum, çok seviyordum. Bilemiyorum, iktidar vekili olarak bunu söylemem ne kadar doğru ama hani bu belki başka revizyonlar, yeni model önerileri düşünülebilir diye söylemek istiyorum.

Bir iki not daha almıştım çok kısaca. Mesela, devamsızlık, disiplinsizlik, başarısızlık ve zorbalık verileriniz var. Eğitim, sağlık, sosyal hizmet ve güvenlik verileri ayrı ayrı tutuluyor. Bu verileri tek bir risk skoruna çevirip riskli çocuğu otomatik tespit eden bir sistem var mı? Hâlâ parçalı mı iletiliyor bu sistem? Bu çocukları tek dosyada izleyen entegre bir çocuk takip sistemi kuruldu mu? Kurulsa çok iyi olur ve bir de Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın şeyi var ya -ne derler- risk, onunla bu KVKK meselesini bir aşarak nasıl bir entegrasyon modeli önerirsiniz? Somut önerilerle ilerlersek hem raporumuzu alırız hem kanun şeyinde inşallah değerlendireceğiz diye düşünüyorum.

Bizi ağırladığınız için çok çok teşekkür ediyoruz, gerçekten çok verimli bir toplantı olduğunu düşünüyorum. Saygılarımız ve teşekkürlerimizle sözü bırakıyoruz Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yani ben herhâlde sabaha kadar konuşmam lazım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - 2'nci bir tur yapalım o zaman.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, şöyle, Mecliste olsaydık, şöyle diyecektim: Yani vekillerimizin sorularına yazılı olarak cevap vereceğiz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bu da mümkün bence yani bazı verileri yazılı olarak da iletebilirsiniz Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şöyle yani ben, işin şakası bir tarafa, bu aldığım notlarla ilgili konuşursak yani saatlerce konuşmam gerekiyor, onu söyleyeyim bir kere.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Baştan uyarayım diyorsunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - O yüzden, ben kısa bir biçimde sadece çerçeve olabilecek bazı konulara değineceğim yani vekillerimizin benim soruma cevap vermedin eleştirisi...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yazılı olarak da alabiliriz Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yazılı olarak değil de... Yok, öyle değil, şöyle yapıyoruz biz ilkesel olarak: Sorusuna cevap vermediğim vekili çaya davet ediyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Aa, o da olur.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Gelsin, çay içerken konuşalım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Bakanım, bilgi notu olursa ayrıca Komisyon... O zaman topluca çaya geliyoruz Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ama ben en başta söyledim yani çaya Komisyon olarak da tek tek de herkese açtığımız. İşin şakası bir tarafa bir kere ben şunu söyleyeyim: Bu moda kavram ahlak, değerler ve benzeri eğitim, bir kere herhangi bir sınıf düzeyinde bir değerler eğitimi koyarak ya da ahlak eğitimi koyarak çocuklarımıza iş ahlakı ya da toplumsal ahlak verilebileceğine ben inanmıyorum yani o çok demode bir yaklaşım. O dönem bitti, haftada bir saat, haftada iki saat değerler eğitimi yerine bizim o yüzden en başta Cihad Bey Talim ve Terbiye Kurulu Başkanımız bir çerçeve çizdi. Biz Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin içerisine asgari müştereklerimiz hem toplumsal değerlerimiz açısından hem millî ve manevi değerlerimiz açısından hem de insani evrensel değerler açısından asgari müştereklerden oluşan bir değerler eğitimi perspektifi koyduk ve bunun da Erdem-Değer-Eylem Modeli çerçevesinde sadece teorik olarak çocuklara verilmesini değil aynı zamanda bir beceriye, bir davranışa dönüştürülmesi için bütün müfredatımızın yani matematik dersimizin içerisinde de örneklendirirken, soru sorarken bu çerçevede yönlendirmeye çalıştık ya da bir görseli kendisine sunarken tekrar söyleyeyim birleştirici ve ortak değerler üzerinden yani bizim bu anlamda yeni müfredatımızda ki hem ders kitaplarımız hem öğretim programlarımıza bu çerçevede bakılmasını özellikle arzu ederim ben. Bu bizim için çok önemli. Konuştuğumuz birçok konunun aslında cevabı orada var.

Şimdi, bir başka konu, şunu düzelteyim önce de bunu kapatmadan. Şimdi, şöyle bir algı var: Çok fazla imam hatip var, çok fazla imam hatip öğrencisi var. Şu anda toplam hem kontenjan olarak, derslik olarak hem de öğrenci sayısı olarak Anadolu imam hatip liselerindeki öğrenci oranımız yüzde 9, imam hatip ortaokullarında da yüzde 13. Yani bu veriler, hani, böyle sanki çok fazla imam hatip varmış... Şunu söyleyeyim size: 28 Şubat darbesi olduğundaki rakamlarla aynı rakamlar yani 28 Şubat 1997'de imam hatip okullarında -o zaman beraberdi biliyorsunuz, ortaokul ve lisesi- oradaki öğrenci ortalaması ne ise şu andaki öğrenci ortalaması da o, onun üzerinde değil, hatta bazı yerlerde altında olduğunu, mesela imam hatip liseleri oranında altında olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Bunu da bir parantez içi bilgi olarak söyleyeyim.

Şimdi, bir konu da şu: Bu tür konular konuşulurken bir şeyi ıskalıyoruz gibi. Bizim bu anlamdaki yaklaşımımızı göstermesi açısından şu hesabı bir yapalım beraber: 18 yaşında bizde bir çocuk zorunlu eğitimi tamamlıyor, yaklaşık olarak ortalaması 18,9 yani on sekiz yıl dokuz ayın sonunda ortalama on iki yıllık zorunlu eğitimi tamamlıyor. Saat bazlı olarak hesap ettiğimizde o yaşı tamamlayıncaya kadar yaklaşık yüz altmış bin saatlik bir insan ömrü, bunun on iki yıllık zorunlu eğitim kapsamında okulda geçen süresi on iki bin saat. Yani toplam ömür olarak yani saat olarak yaşadığı ömrün yüzde 10'unu bile çocuk okulda geçirmiyor. Bu çok önemli bir verim benim açımdan. Şu anlamda önemli: Çocuk okulda suça -bu konunun, bugünkü toplantının konusu itibarıyla söylüyorum- teşvik edecek veya hukuki davranacak kriterleri görse dahi okulun bahçesinden çıkıp esnafın önünden geçerken Türk filmlerindeki profillerden hareketle, kuru fasulyeye taş atan, taş karıştıran bir esnaf gördüğü zaman okulda aldığı bilginin hiçbir esprisi yok ya da evine gittiği zaman ailesini, üst kattaki komşusunu birbirinin hakkına riayet etmeyen bir pozisyonda gördüğünde bir anlamı yok. Dolayısıyla, ben Bakanlığa başladığım günden beri bir konuyu ısrarlı bir biçimde gündeme taşıyorum; eğitim, okullar, aileler ve sivil toplum örgütleri yani toplumsal yaşamın bütün alanları üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmek durumunda. Nedir? Mesela, iş dünyası, organize sanayi bölgeleri bunlar mesleki eğitimle ilgili sorumlulukları yerine getirmek durumunda. Spor federasyonları, spor kulüpleri çocuklarımıza spor alışkanlıkları kazandırılması konusunda üstüne düşenleri yerine getirmek durumunda. Ne bileyim, sanat kulüpleri çocuklarımıza sanatsal etkinlik konusunda, bunların tamamının okullarda ve öğretmenler tarafından verilmesini beklemek şu mantık içerisinde çok mümkün değil. Yani çocuklarımız hayatının yüzde 10'unu okulda geçiriyor, bu yüzde 10'un içerisinde hem öğretim programlarımızı koyacağız hem davranış geliştirmeye çalışacağız hem de sokaktaki ve evindeki bütün davranışları buna göre şekillendireceğiz dediğimizde orada bir problem var. Buradan hareketle, biz çağrımızı o zaman da yapmıştık,

dedik ki: Sivil toplum örgütleri, meslek örgütleri, bireyler ve aileler. Aile kısmını biz çok merkeze oturttuk ve iki yıldır eğitim öğretim süreçlerine ailelerin daha bilinçli bir şekilde katılması için bir dizi etkinlik yapıyoruz. Örnek olsun diye birkaç şeyi söyleyeyim size: Mesela, her yıl veli toplantıları yapılırken yani dönem başlarında her eğitim öğretim döneminin başında veli toplantıları yapılırken velilere bu anlamda tanımlayıcı sunumlar yaptık. Yani çocuğunun eğitimiyle ilgilenen iyi bir ebeveynin ne tür vasıflara sahip olması gerektiği veyahut iyi bir ebeveynin çocuk ilişkisinin, çocuklarının akademik başarısını nasıl etkide bulunduğu dair bütün veli toplantılarımızda Celile Hanım Bakan Yardımcımız bu sunumları organize etti, okul müdürlerine gönderdik ve okullarda bu sunumları yaptık. İki, akademik verilerle desteklenen broşürler dağıttık velilere. Üç, burada olmayan genel müdürümüzün EBA üzerinden yürüttüğü "Velivizyon" adıyla bütün bunların yer aldığı bir eğitim içerik portalı oluşturduk. Onun içerisinde mini dizilerden tutun akademik araştırmalara, verilere kadar bir sürü etkinlik var. Artı, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğümüz bünyesinde, halk eğitim merkezlerimizde ve okullarımızda aile ve ebeveyn eğitimi programları açtık ücretsiz yani çocuklarımızın eğitim ve öğretim kademesine göre ilkokul, ortaokul ve lise öğrencileri için farklı saatlerden oluşan. Bunun bütün şeyi yıl içerisinde istedikleri zaman belli sayıda veli bu sayıyı tamamladığında hemen o dersleri açıyoruz, o programları kendileriyle paylaşıyoruz. Diyeceğim, ailelerin sürecin içerisine dâhil olmasını sağlayacak çok ciddi tedbirler aldık.

Burada çok fazla not var ama ben dediğim gibi sadece seçtiğim genel bazı şeylere cevap vermek istiyorum.

Bir diğer konu, MESEM'lerle ilgili konu. Şimdi, değerli arkadaşlarım, MESEM'ler bizim açımızdan mesleki ve teknik eğitime elverişli çocukların, bu anlamda yetenekli çocukların erken yaşlarda tespit edilip yönlendirildiği mesleki eğitim veren kurumlarımız, sadece MESEM'ler değil meslek liseleri ve MESEM'ler bu anlamda bizim için önemli. Orada da çok güzel işler yapılıyor. İşte, Sibel Hanım "İlkesel olarak karşıyız." dedi, karşı oldukları kısımlar, benim de mesela, rahatsız olduğum şeyler var. Bir tek çocuğumuzun dahi can güvenliğini riske atacak bir olayla karşılaştığımızda biz günlerce onun etkisinde kalıyoruz ve bundan rahatsız oluyoruz. Bunun olmaması için biz çok ciddi tedbirler alıyoruz, bunları defalarca anlattık. Bakın, ben şunu söylesem: Türkiye Büyük Millet Meclisinde staja gelen bir çocuğa yapılanları, bunu ben gazetede okusam inanmam. Türkiye Büyük Millet Meclisinde böyle bir şey nasıl olabilir? Yani bu kadar güvenlik tedbirlerinin alındığı, bu kadar -tırnak içinde- donanımlı insanın ya da güvenlik mekanizmasından geçmiş insanın bulunduğu yerde bu olayın yaşanması ancak fıkra olarak anlatılabilecek bir şey, uydursak böyle bir şey uydurabiliriz. Ya da mesela Erdemir Türkiye'nin bu anlamda iş sağlığı, iş güvenliği açısından tedbirlerin en sağlıklı şekilde alındığı kurumlardan bir tanesi, Erdemir'de, orada bir iş kazasının olduğunu düşünmek ve bunun tedbirsizlikten kaynaklandığını düşünmek çok şey değil. Ben şunu anlatmaya çalışıyorum: Biz uluslararası standartlara uygun bir biçimde gerek MESEM'lerde gerek mesleki ve teknik eğitim veren liselerimizdeki çocuklarımızın iş yeri eğitimi için gittikleri, staj için gittikleri okullarda, işletmelerde iş sağlığı ve iş güvenliği açısından bütün tedbirlerin alınmış olmasını birinci şart olarak koyuyoruz. Bu tedbir alınmadıysa eğer, bu tedbirlere uygun bir ortam yoksa o iş yeri bizim staj ya da bu MESEM eğitimi verilecek iş yeri kategorisine alınmaz, onunla böyle bir protokol yapmayız.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Onu gördük, çok sıkı kriterleri vardı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Evet, bu bir.

İki: Bu tedbirler belirli aralıklarla hem bizim Bakanlığımızın müfettişleri hem Çalışma Bakanlığının iş müfettişleri tarafından denetlenir. Olası bir eksiklik görüldüğünde mutlaka protokol ya uyarılır ya da protokol feshedilir.

Üç: Rutin olarak haftalık ya da en geç on beş günlük periyotlarla her bir öğrencimiz için kayıtlı olduğu okulda bir ilgili mesleki ve teknik eğitimci branşında bir öğretmenimiz var, o öğretmenimiz koordinatör öğretmendir. Yani Türkiye Büyük Millet Meclisindeki staja gelen çocuk için kayıtlı olduğu okuldaki öğretmen haftalık ya da on beş günlük periyotlarla gelip çocuğu işbaşında yani iş yerinde işbaşı eğitimi esnasında görür. Bunu yaparken: Bir, çocukla ilgili iş sağlığı ve iş güvenliği açısından gerekli tedbirler alınıyor mu alınmıyor mu; buna bakar. İki, çocuğu biz buraya niye gönderdik? Kuaförlük hizmeti yapsın diye. Acaba kuaförlük mesleğiyle ilgili iş mi yapıyor yoksa getir götür işleri mi yaptırıyorlar; bunu denetler öğretmenimiz ve bunu denetleyen öğretmenimize de biz oraya geldiği için bir saat ek ders ücreti ödüyoruz. Gelip onu kontrol ettiği için, ondan dolayı o öğretmenimiz bizden ek ders ücreti alır, o denetimi yapmakla mükelleftir ve yaparlar, yapıp bunu işler sisteme. Bu kadar yoğun tedbirler aldık. Almadan önce de yani bu iş yeri staj programına alınmadan önce de Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğümüz hem ilgili öğretmenlere hem iş yeri temsilcilerine iş sağlığı ve iş güvenliği açısından rutin eğitimlerini verir. Ya, bu kadar tedbir aldıktan sonra kaza oluyor mu? Evet, oluyor. Engellemeye çalışıyoruz ama oluyor. Bakın, burası şey... Mesela Urfa'da yaşadığımız olay.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Onu soracağım da bir türlü...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, hocam, bakın, kimsenin aklına gelmez. Ya, böyle bir şeyi, çocukların o olayı yapabileceğini düşünemezsiniz bunu. Yani bunu düşünmeyi öngöremezsiniz. Evinizdeki çocuğunuzun, kendi çocuğunuzun yaşadığı ev kazalarına benzer bir kaza. O çocuğun artık hangi motivasyonla yaptıysa yaptığı şeyler. Bakın, bu konuda ben size şunu söyleyeyim: Yani biz gerekli bütün tedbirleri almak için gerçekten çok yoğun bir şekilde çalışıyoruz. Biz yıl içerisinde belki size ulaşmıyor ama iktidar partisi milletvekillerimize özellikle protokolünü feshettiğimiz iş yerlerinden bize çok yoğun bir şekilde milletvekillerimiz üzerinden gelir ve hiçbirisine -Allah var, vekillerimiz de bu konuda şeyler- bu konuda asla şey göstermiyoruz, toleransımız yok. Eğer iş sağlığı, iş güvenliği tedbirleri açısından protokol feshedildiyse o tedbirleri almadıkça bunu yapmayız. Valilikler bünyesinde Vali Yardımcısı başkanlığında il istihdam kurulları bizi bu konuda yönlendirir. Bu konudaki tedbirler konusunda...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Bakan, mesela Urfa'da o şeyi, dosyayı tekrar ele alıp da orada ilgili öğretmenin ne yaptığını incelediniz mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tabii ki. Şöyle söyleyeyim size...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sanki bana biraz öncesi de olabilir gibi geldi ya. O çocuk niye diyememiş kimseye bir şey?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - İşte, bunların hepsi, ilgili arkadaşlarım... Burada, mesela Teftiş Kurulu Başkanımızı buraya niye getirdiğimizi belki hani baştan sorgulayabilirsiniz. Bu, bu iş için gelmişti. Bu konuştuğumuz her bir konu Teftiş Kurulu Başkanımız, diğer bütün genel müdürlüklerin aldıkları tedbirler bağlamında bu konuda gerekli denetimleri yapsınlar diye, bilgi sahibi olsun diye buradadır.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yani mesela hiç ceza alan öğretmen var mı...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tabii ki, var. Fakat, bakın... Ha, bir de şunu söyleyeyim: En başta Sayın Vekilimiz de...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Ya, illa ki ceza alsın öğretmen demiyoruz...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kanuni bir yaptırım gerekiyor mu? Bize düşen, yasal bir mevzuatta açıklık var mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, yok. Biz öğretmenle ilgili kısımda çünkü öğretmenlerle ilgili mevzuada, biliyorsunuz, biz Öğretmenlik Mesleği Hakkında Kanunu çıkardık, orada zaten disiplin müeyyidelerimiz var. Orada olmayanlarla ilgili olarak ise genel mevzuat hükümleri -biliyorsunuz- 657'ye tabidir bizim öğretmenlerimiz. Dolayısıyla öğretmenlerle ilgili yok fakat sizi belki önümüzdeki dönemde öğrencilerle ilgili konuda yani yasal düzenleme, biz ikincil mevzuatla çözmeye çalışıyoruz ama bilhassa idari yargı mekanizmaları ikincil mevzuatın yasal dayanağı konusunda yorum farklılıklarına gittiği için orada bir sorunumuz olabilir, onu belki gündeminize getirebiliriz şeyde.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok kıymete geçer Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Evet, yani bu bizim için şey... Öğretmenlerle ilgili olarak burada fakat şunu söyleyeyim size: Şimdi, en başta Ordu Vekilimiz Naci Bey konuşurken kılık kıyafetle ilgili başta da aslında aynı konu burada devam ediyor. Bakın, şu anda bizim öğretmenlerimizin tamamı 657'ye tabi devlet memurudur ve eski Bakanlar Kurulu Yönetmeliği hâlâ yürürlüktedir yani Kamu Personelinin Kılık Kıyafeti Hakkında Yönetmelik hâlâ yürürlüktedir. Biz de geçtiğimiz 2024 yazındaki genelgemizde valiliklere o yönetmeliği hatırlattık. "Öğretmenlerimiz devlet memurudur, Devlet Memurları Kanunu'nun ve ona göre çıkartılmış Bakanlar Kurulu Yönetmeliğine uygun kıyafet giymek zorundadırlar." Orada değişen tek şey sonra yani o yönetmelikte başörtüsü serbest hâle geldi, onun dışında eskiden yani bundan yirmi sene önce öğretmenimiz hangi kılık kıyafetle okula gitmesi gerekiyorsa yine o şekilde gitmekle mükellef. Bu konuda biz valiliklere o yönetmeliği hatırlattık, o yönetmelik hükümlerine göre davranmak durumunda. Biz de zaten okullara gittiğimizde öğretmen arkadaşlarımıza şunu söylüyoruz: Öğretmen dediğimiz kişi davranışlarıyla, kılığıyla, kıyafetiyle öğrencilere rol model olması gerekir, biz bunu bekliyoruz. Hani poliseye tedbirler ya da disiplin tedbirlerinden ziyade o çünkü valiliklerin görevi yani bizim normalde mevcut meri mevzuata göre valilikler bizim öğretmenlerimizin oradaki sicil amiri ve disiplin amiri, dolayısıyla onlar disiplin soruşturmalarını yürütüyorlar, bu MESEM soruşturmalarında da aynı şey geçerli. Bizim hem Öğretmenlik Mesleği Hakkında Kanunu'muz hem de diğer kamu görevlileriyle ilgili yasal mevzuatlar bizim için geçerli.

Burada çok fazla konu var. Bir de şunu da açayım, bu köy okulları çok konuşuluyor. Köy okullarıyla ilgili ben Plan ve Bütçede de söylemiştim, ilkesel olarak bir tek öğrenciyle bir okulun açık olmasını ben pedagojik anlamda doyurucu bulmuyorum yani bunu doğru bulmuyorum, bu anlamda ben kendimi ikna etmekte zorlanıyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Pilot olabilir onun yerine.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yok ama şöyle yaptık, dedik ki: Buna rağmen bir çocukla bile olsa "Ben istiyorum." derse eğer bir veli veya köy muhtarı biz o okulu açıyoruz. Şu an kaç okulumuz var?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEMEL EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ EBUBEKİR SİDDİK SAVAŞÇI - 41 okul.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sadece bir öğrencisi olan açtık bu yıl ama mevzuata, mevzuatın dışında...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Özel eğitim gibi, özel dersane.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Özel eğitim gibi, evet.

Ha, bunun şöyle bir şeyi var: Şimdi, burada başka tür sorunlarımız da var. Bir de, tabii sizin adınıza bizi denetleyen bir mekanizma var, Sayıştay. Biz Sayıştayda kamu zararı açısından da öğretmenlerimizin bu anlamda haftalık ders saatleri kamu zararı açısından denetlenmesi de gündemde. Şimdi ilkokullarda bunu yaptık diyelim ama ortaokullarda ne yapacağız? Şimdi, branş bazlı olarak ortalama bir ortaokulumuzda 10 tane öğretmenimiz olduğunu düşünün, her bir dersten ikişer, üçer saatlik bir norm tanımlı yapmış olacağız. Peki, nasıl açık tutacağız bunu? Bir taraftan Sayıştay...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kasabada ortaokul olsa.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Nasıl?

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani köy, kasaba, kasabada ortaokul.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yok, yok, başka bir şey söyleyeceğim onunla ilgili.

Şimdi, orada şöyle bir şey var: Okulun açık tutulmasını istiyorsak eğer biz şimdi yeni bir okul türü tanımlı yapmak istiyoruz. Bir anlamda depo okul, öğrenciyi değil öğretmenimizi taşıyalım. Biz şu anda yaklaşık olarak 80 bin servis aracıyla öğrenci taşıyoruz. Biz diyoruz ki hem Sayıştayın denetimi açısından öğretmenimiz x okulunda ama oraya tayin isterken öğretmenimiz şunu bilsin: Bilsin ki bu okulun hinterlandında 8 tane okul var, ben pazartesi günü x okuluna gideceğim, salı günü y okuluna gideceğim. Bunu bilerek tercih etsin, bilerek tayin istesin. Bu vesileyle...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Böyle bir sistem var mı Başkanım?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Var tabii, Belçika'da var mesela, taşınmalı öğretmen modeli. Biz oradaki arkadaşlarla konuştuk.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Öğrenciyi değil, öğretmeni taşıyalım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Öğretmeni taşıyalım istiyoruz ama öğretmenimizin de sonuçta özlüğünü düzenleyen bir tane kadrosunun bağlı olduğu bir okul olacak ama bu okula tayin isteyen öğretmenimiz şunu bilecek, diyecek ki: "Ben bu okula gidiyorum ama bu okul -atıyorum- kırmızı kodlu bir okul, ben bu okula gittiğim zaman... Çünkü bunu yaşıyoruz biz, vekilimizin en başta başlarken söylediği norm fazlası öğretmen problemimiz bu. Öğretmenimiz Çankaya'da bir okulda öğretmen, ya benim Yenimahalle'de ihtiyacım var, görev veriyorum, gitmiyor, mahkemeyle iptal ettiriyor, "Benim kadrom bu okulda, gitmem." diyor. Şimdi, bu yaşadığımız sorunlar. Şimdi, biz yeni bir kurum tanımını yaparak bu okula gelen öğretmenimize diyeceğiz ki: "Diğer okullardan farklı burası, istiyorsanız burayı tercih edin, isteyen tercih eder." Geldiğinde de diyeceğiz ki: "Biz bu okula gelen bir öğretmenimizin bu

okulun hinterlandı var, bu hinterland içerisindeki okullara bu dersleri vermek üzere gidecek." Dolayısıyla, hem Sayıştay denetimindeki o norm fazlası sıkıntısını aşmış olacağız hem...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ücretlendirmede bir farklılık düşünüyor musunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır yok, onu yapamayız yok.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Tercih etmez ki o zaman.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Eder. Problem yok yani çünkü zaten normalde öğretmenimiz oraya gittiği zaman da orada yaşamıyor başka bir yerden oraya gidiş-geliş yapıyor, yine gidiş-geliş yaptığı yerde duracak, biz taşımış olacağız şu an biz taşımıyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ama yok, taşımayı siz üstleneceksiniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tabii, taşımalarını biz üstleneceğiz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ama bir okulu yok yani.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, bir okul var.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Tamam anladım ama yarın öteki okula çıkarsa...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - O bilecek ama onu biz söyleyeceğiz yani.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Artı bir ücretlendirme sanki daha hakkaniyetli olur.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Onun için Mehmet Şimşek'e gitmemiz gerekiyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, şöyle: Ona gelinceye kadar bizim artı ücret verebileceğimiz çok farklı kriterimiz var ama o kamuda eşit işe eşit ücret mantığıyla bu zaten terk edildi biliyorsunuz o konu. Onu açtığımızda o bizi çok farklı yerlere taşır.

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Özendirici bir şey olamaz mı? Yani ders ücreti falan değil de başka bir özendirici...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bizim özendirici yapabileceğimiz şey...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yoldan dolayı yıpranma payı belki.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Sözleşmeli öğretmenlerde falan olabilir.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sözleşmeli zaten diğerleriyle şeyi yok. Özendirici olarak sadece personel politikası anlamında hizmet puanı tanımında farklılık yapabiliriz? Onları zaten çalışıyoruz.

SELMA ALIYE KAVAF (Manisa) - Sayın Bakanım, burada bir cümle söyleyebilir miyim?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Buyurun.

SELMA ALIYE KAVAF (Manisa) - Şimdi, bu iyi bir fikir depo okul ama biliyorsunuz Millî Eğitim Bakanlığı bir ara bu öğretmen olmayan yerlerde çalışmayı kabul eden ama iki yıl, iki buçuk yılda öğretmenleri tamam atayacağız ama iki buçuk yıl orada kalacak, çalışacak hiçbir şekilde başka bir yere gelmeyecek ama altı ay sonra hepsi muhtelif bakanlıklara, bize de geldi dayandı eş durumundan tayin, anneye, babaya bakım yükümlülüğünden tayin, o sebeple tayin, bu sebeple tayin...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yok, yok ama şöyle şimdi, bakın, onu ben anlatayım size, şimdi şöyle: 2013-2014 eğitim öğretim yılı verilerini söyleyeyim size: Ortalama bir öğretmenimizin çalışma süresi belli bölgelerde on buçuk aya kadar düşmüş yani bir öğretmen bir okula gidiyor ve kamuoyunda o kadar çok dedikodu var ki mesela benim bizzat yaşadığım bir örnek, 2013 Eylül ayında yaşadığım bir şeyi söyleyeyim size: Bir öğretmenimiz geldi, bana dedi ki: Bizim bir tarihimiz var, şu tarihe kadar atanmış olanlar yani hizmet süresini şuraya dolduranlar tayin isteyebilir. Diyor ki bana: "Hocam onu yirmi gün erkene çekerseniz iyi olur." "Niye?" diyorum. "İşte, ben..." Sonra açıkladı, dedi ki: "Eğer siz çekmezseniz, bana bunun -o zamanın maliyeti- 20 bin lira maliyeti var." Ne maliyeti var? Kâğıt üstünde evlilikler, evlilik yapmış oraya tayin istemek için. Bu, o kadar yaygın bir şey ki ve biz burada şimdi dedik ki: "Ne yapabiliriz tedbir olarak?" Önce Türkiye Büyük Millet Meclisine bu okullarda çalışma süresini artıran bir kanun teklifi taşımayı gündeme getirdik. Sonra Anayasa Mahkemesiyle konuştuk, Anayasa Mahkemesi dedi ki: "Eşitlik ilkesine aykırıdır, biz iptal ederiz. Böyle bir kanunu getirmeyin." "Peki, ne yapabiliriz?" O zaman, sizin söylediğiniz; dendi ki: "657'de farklı bir statüde, farklı bir tanımlama yaparsanız biz kadrolu öğretmenden farklı olduğu için onlarla ilgili bu tür konuları düzenleyebileceğimiz bir alan olarak görürüz." Onun üzerine, sizin söylediğiniz yasal düzenleme, 4+2, dört yıl, bu onun için geldi. Dört yılın seçilmesinin de sebebi şuydu: Her bir kademe dört yıl olduğu için yani sizin çocuğunuzu ilkökul 1'de alan bir öğretmen dört yıl devam etsin, dört yılda mezun etsin, dört yılın sonunda tayin istesin; mantığı buydu. Şimdi de -daha sonra üç yıla düşürüldü o, şu anda üç yılı uyguluyoruz- üç yılda olağan dışı sağlık ve güvenlik gerekçeleri hariç öğretmen arkadaşlarımız tayin isteyemiyorlar; çakılı kadrodur, atandıkları yerlerde üç yılı doldurmadan yer değişikliği yapmıyoruz bu iki gerekçe hariç yani eş durumu burada yok.

Ben çok uzattım ama çok fazla not var. Ben şeyde samimiyim Başkanım yani isteyen herkes oturup hem benimle hem -Bakan Yardımcısı arkadaşlarımızın ikisi burada- diğer arkadaşlarla konusuna göre...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Memnuniyetle tekrar geliriz Sayın Bakanım.

Bir tek şey eklemek istiyorum ben. Aslında notlarımın çok büyük bir kısmını iletmedim zamanı çok aştık diye fakat birkaç önemli not var, onu mutlaka iletmeliyim çünkü öğretmenlerimize söz verdim "Bunu Bakanımıza mutlaka iletacağım." diye. Demişlerdi ki o PDR'lilerle, 40 kişilik PDR öğretmenleriyle yaptığımız görüşmelerde: "Mevcut durumda önemli suçlarda disiplin kurulu azami beş gün okuldan uzaklaştırma verebiliyor eğer karar ilçeden dönmezse."

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tamam, o biraz önce benim size söylediğim yasayla gündeme gelir.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bu yetkiler genişletilmelidir çünkü ellerini kollarını çok bağlıyor, öğretmenlerle ve diğer öğrencilerle ilgili gerçekten güvenlik sorunu çıkıyor.

Bir de, SŞÇ veya sorunlu çocuklar meselesinin üzerine gidildiğinde il ve ilçe millî eğitim müdürlükleri konunun arkasında yeterince durmadığı zaman öğretmenler kendilerini yalnız hissediyorlar.

Yine, güvenlik sorunu hissediyorlar çünkü mevcut yasadan dolayı çocuk bir yerde izole de olmuyor, ailesiyle birlikte öğretmenimizin başına musallat olabiliyor. Mesela böyle olaylar da anlattılar.

Okul polisi uygulamasından çok önemli bir risk azaltıcı faktör olarak çok memnunar -mutlaka ihtiyaç olan yerlerde devam etmeli- ama demişler ki -bu başka bir şey, okul polisiyle çok ilgili değil ama- "Mesela arkadaşını bıçaklayan bir çocuğa okul değiştirme cezası verilmiş olup çocuk yeni gittiği okulda da başka bir çocuğun yüzünü jiletlemiştir. Örgün eğitimden çıkarma cezası şikâyete bağlı olmamalı ve disiplin kurullarının yetki alanına bırakılmalıdır." Bunları da size iletmış olayım.

Bir nokta daha Sayın Bakanım: Açık bütün şeylerde bir denetim mekanizması var; MESEM'lerde, örgün eğitimde zaten var fakat açık liseye giden öğrencilerle ilgili, onların psikososyal gelişimini, böyle dönem dönem tahlil edecek, denetleyecek bir eğitim mekanizmasının sahada eksikliğini de müşahede ettik. O konuyu da hem size iletmış olalım hem nasıl bir inisiyatif alınabilir, onu da sormuş olalım.

Ben disipline çok inanıyorum Sayın Bakanım. Ben Çamlıca Kız Lisesi mezunuyum. Okul müdiresi hanım bahçede dolaştığı zaman hepimiz üstümüze başımıza cidden çekidüzen verirdik, ödümüz patlardı; iyi ki de öyle yapmış, o zamanlar anlamıyorduk kıymetini. Şimdi Çamlıca Kız Lisesine yine gittim -vallahi çok güzel eğitim almışız, ben o sistemden çok memnunar- baktım, öğrencilerin kıyafetlerine falan -biz müdire hanım geçerken yani tam, böyle, eteğimizin boyu, lacivert mi giymişiz, kurdelemiz bağlı mı- şimdi çok serbest gördüm öğrencileri yani bu, disiplin de çok kıymetli bir şey. O konuya da dönsek fena olmayacak gibi de hissediyorum.

Çok teşekkür ederek sözü yine size bırakıyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Valla, bana çok pas veriyorsunuz, konuşacak çok fazla şey oluyor ama disiplinle ilgili -zaman- saat bir oldu...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bizi de MESEM'de normalde 13.00'te bekliyorlar.

ALİ İNCİ (Sakarya) - Yazılı...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yazılı değil de ben sohbet etmek isterim yani isteyen herkesle.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - O zaman sizinle bir çay sohbetiyle...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tamam.

SELMA ALİYE KAVAF (Manisa) - Sayın Bakanım, yalnız, bu herkesin üniversiteye gitme ve her bölümü bitirme meselesini...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Herkes ASELSAN'da mühendis olacak herhâlde Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bunları da konuşalım. Yani ben size bu konuyla ilgili de düşüncelerimi söyleyeyim.

SELMA ALİYE KAVAF (Manisa) - Önemli bir mesele.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Doğru, haklısınız ama yani şöyle, bir tek cümleyle cevap verecek bir konu değil.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani bunları da belirtmiş olalım sadece.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ama sadece şunu söyleyeyim size: Bir mantıktan vazgeçmemiz gerekiyor.

Dünyada gelişmiş ülkelerde yükseköğretim kamuda istihdam edilmek için yapılmaz. Türkiye'de yükseköğretimi bir kere buradan çıkarmamız gerekiyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kaynakları sonsuz bir kamu yok hiçbir yerde yani.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, ben şunu söylüyorum size: Bakın, biz şimdi, AK PARTİ iktidarı olarak 2002'den itibaren 830 bine yakın öğretmen atamışız. Öğretmen başına düşen öğrenci sayıları 20 küsurlardan on küsurlara düşmüş durumda kademeler arası fark. Peki, ne kadar atayacağız daha? Ya, her yıl 100 bin, her yıl 50 bin kişi atayarak nereye kadar gideceğiz? Bakın, çağın nüfusu azalıyor bir taraftan. Şimdi, buna baktığımızda, bir de haftalık ders yükleri itibarıyla on beş saat bizim şu andaki bir öğretmenimizin haftalık maaş karşılığı ders yükü, 15 çarpı 40 yani kırk dakika. Şimdi, dünya ortalamalarına baktığımız zaman orada da biz bayağı artık iyi bir yerdeyiz, daha hâlâ öğretmen atayarak... Ama sizin dediğiniz gibi, yeni yükseköğretimle ilgili kısım beraber yürümesi gereken bir şey. Bunu ayrıca tartışmak isterim.

SELMA ALİYE KAVAF (Manisa) - Yani mutlaka belki yapmışsınızdır, işte, Türkiye'nin nüfus artış hızı, buna göre ihtiyaç olan ilköğretim, ortaöğretim, lise ve üniversite öğrencisi için fiziki şartlar ve öğretmen sayısı vardır. Yani bundan sonrası için Türkiye'nin belli bir dönemde öğretmene ihtiyacı yoksa yani kusura bakmayın, "Artık öğretmen yetiştiren fakülteleri başka bir şeye dönüştürüyoruz." demek çok mu radikal olur?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yok, hayır, değil, tam tersine bizim yaptığımız şey oydu. İşte, Millî Eğitim Akademisi kurarak yaptığımız şey buydu. Lisans eğitimi bakın, meslek lisesi değil orası. Yani ben siyasal mezunuyum benim diplomamda kaymakam yazmadı. Siz hukuk mezunusunuz, sizin diplomanızda hâkim, savcı, avukat yazıyor mu? Yazmıyor. Siz hukukçusunuz. Neden tarih bölümünden mezun olan kişiye tarih öğretmeni yazıyoruz? 657'ye göre bir unvan bu. Yani üniversiteler görev yerleri değiller, üniversitede bilim insanı yetiştirecek, tarihçi yetiştirecek, edebiyatçı yetiştirecek. Evet, yetiştirilen kişiler TÜİK'e gider istatistikçi olur, unvanı istatistikçi olur, Millî Eğitime gelir öğretmen olur, üniversiteye gider akademisyen olur. Dolayısıyla bunları hep beraber değerlendirmek lazım. Sadece şunu söyleyeyim: Nüfus projeksiyon ve Ersin Beyle baktık, bizim BYS dediğimiz şeyi sokak bazlı yani lokal anlamda nüfus projeksiyonlarımız var orada. Yani bizim orada okula mı ihtiyacınız var, beş yıl sonra, on yıl sonra, 2050 yılında bütün projeksiyonlarımız var.

Ben teşekkür ediyorum size. Başka bir gün tekrar görüşürüz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Kapanma Saati: 13.14

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.48

BAŞKAN: Müşerref Pervin Tuba DURGUT (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa KÖSE (Antalya)

SÖZCÜ: Ümmügülşen ÖZTÜRK (İstanbul)

KÂTİP: Naci ŞANLITÜRK (Ordu)

----- 0 -----

(MESEM Tanıtım Sunumu)

(Ankara Siteler Mesleki Eğitim Merkezi)

MODERATÖR - Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırma Komisyonu Başkanımız, Değerli Komisyon üyesi milletvekillerimiz, Sayın Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi Genel Müdür Yardımcımız, Sayın İl Millî Eğitim Müdürümüz ve kıymetli misafirlerimiz Siteler Mesleki Eğitim Merkezine hoş geldiniz.

Bugün, burada emeğin, üretimin ve meslekteki yetkinliğin değerini hep birlikte vurgulamak birbirimizden güç alarak her zaman daha iyiye doğru ilerlemek için bir aradayız. Geleceğimizin güvencesi olan gençlerimizin toplumsal yaşama etkin katılımlarının sağlanması için kapsayıcı bir yapının oluşması ancak koruyucu mekanizmaların bütüncül bir yaklaşımla ele alınmasıyla gerçekleşecektir. Ziyaretiniz hem mesleki eğitimin gelişimi ve geleceği açısından hem de gençlerimizi risklerden uzak tutarak topluma kazandırma açısından ülkemiz için son derece değerlidir.

Programımızı arz ederim.

Açılış konuşmaları, MESEM tanıtım sunumu, öğrencilerle istişare toplantısı, okul yöneticileriyle istişare toplantısı, alan ve rehber öğretmenleriyle istişare toplantısı, derslik ve laboratuvar ziyareti.

Mesleki eğitim merkezleri sadece bir eğitim kurumu değil emeğin ustalıkla yetiştiği, üretime dönüştüğü alanlardır. Bu merkezler sanayi ve eğitim arasında kurulmuş güçlü bir köprüdür. Burada öğrencilerimiz teorik bilgiyi üretime dönüştürerek öğrenirler. Mesleğin inceliklerini yaşayarak, her bilgiyi tecrübe ederek üretim disipliniyi erken yaşta kazanarak kendilerini geliştirirler. İş hayatına hazır bir birey olarak hayata atılırlar. Bu merkezler ara eleman değil aranan eleman yetiştiren kurumlardır. Çünkü öğrenciler mesleğinin ustası olan bireyler olmanın dışında toplumsal hayatta emeğe saygı duyan, ustalaştığı işi kendisine sağlayan bireyler olarak yetişmektedir. Bu sayede risk oluşturan yanlış tutum ve davranışlardan uzaklaşmaktadır.

Sanayide ve ekonomide ihtiyaç duyulan donanımlı bireyler burada yetişmektedir. Burada mesleğinde nitelikli hâle gelmekte; üretime, topluma katkı sağlamakta ve bu davranışları, bu durumları suça sürüklenmelerini büyük ölçüde azaltmaktadır.

Programımızın açılış konuşmasını yapmak üzere Siteler Mesleki Eğitim Merkezi Müdürümüz Sayın Hayrettin Karaziyan'ı kürsüye davet ediyorum. (Alkışlar)

SİTELER MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ OKUL MÜDÜRÜ HAYRETTİN KARAZİYAN - Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz, Sayın Genel Müdürüm, Sayın İl Millî Eğitim Müdürüm, değerli konuklar; Siteler Mesleki Eğitim Merkezine hepiniz hoş geldiniz. Hepinizi burada ağırlamaktan, görmekten mutluyuz, onur duyuyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

MODERATÖR - Konuşmasını yapmak üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdür Yardımcısı Sayın Murat Demir'in kürsüye davetini arz ederim. (Alkışlar)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT DEMİR - Sayın Başkanım, sayın vekillerim, Kıymetli İl Millî Eğitim Müdürüm, değerli meslektaşlarım; Genel Müdürlüğümüz adına sizleri saygıyla selamlıyorum. Mesleki Eğitim Merkezimize hoş geldiniz.

Sizleri kurumumuzda ağırlamaktan büyük bir memnuniyet ve onur duyduğumuzu özellikle ifade etmek istiyorum. Katılımlarınız için hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Mesleki eğitim ülkemizin hem iktisadi hem de ahlaki omurgalarından biridir. Kökleri 1977 yılına kadar uzanan bu yapı çiraklık eğitimini bugün örgün eğitimin bir parçası hâline getirerek eğitim ile üretimi güçlü bir şekilde buluşturmaktadır. Bugün geldiğimiz noktada 39 alan, 193 dalda eğitim veren bu sistemde iş gücü piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikli insan kaynağı yetiştirilmektedir. Öğrencilerimiz eğitim süreci boyunca kalfalık ve ustalık belgelerinin yanı sıra diploma da alarak hem mesleki hem akademik kazanım elde etmektedirler.

Türkiye genelinde 456'sı bağımsız olmak üzere toplamda 2.029 kurumda uygulanan mesleki eğitim merkezi programı 545.569 öğrenci, 223.849 işletme, 230.300 usta öğretici ve süreci sahada sürekli takip eden 27.006 koordinatör öğretmenle güçlü bir okul-işletme iş birliği içerisinde devam etmektedir. Bu yönüyle sistem, eğitimle istihdam arasında sağlam bir köprü oluşturmaktadır.

Bu süreçte iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri en hassas olduğumuz konular arasında yer almaktadır. İşletmeler kanuna uygunluk, program yeterliliği, usta öğreticinin niteliği, öğrencinin sosyal alanlarının varlığı gibi kriterler açısından İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu çerçevesinde incelenmekte, şartları taşımayan işletmeler program dışında bırakılmaktadır. Program kapsamına alınan işletmeler rutin aralıklarla denetlenmekte, eksiklik tespit edilen işletmelerin sözleşmeleri feshedilmektedir. 2024-2025 eğitim öğretim yılında 253 bin işletme denetlenmiş, 23.252 işletmenin uygunsuz olduğu gerekçesiyle sözleşmeleri iptal edilmiştir.

Staj için işletmelere giden öğrencilerin alan öğretmenleri koordinatörleri bulunmaktadır. Bu koordinatör öğretmenler en fazla onar günlük periyotlarla öğrencileri ziyaret etmektedir. Bizler, her bir öğrencimizi bir emanet olarak görüyor, onların güvenli, saygın ve denetimli bir ortamda meslek edinmelerini temel önceliğimiz olarak kabul ediyoruz. Bu süreçte iş sağlığı ve güvenliği başta olmak üzere tüm uygulamalar titizlikle denetlenmekte ve sahadaki her adım yakından takip edilmektedir.

Bakanlığımız ile Adalet Bakanlığı arasında imzalanan protokol kapsamında, suça sürüklenen çocuklarımızın eğitim yoluyla rehabilitasyonu ve topluma kazandırma amacıyla önemli çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda, bugün 47 ilde 66 ceza infaz

kurumu bünyesinde açılan mesleki eğitim merkezlerinde 2.346 öğrencimiz eğitim almaktadır. Bu merkezler gençlerimize yalnızca bir meslek kazandırmakla kalmayıp aynı zamanda onların hayata yeniden tutunmalarına, sosyal beceriler geliştirmelerine ve geleceğe umutla bakmalarına imkân sağlamaktadır. İnaniyoruz ki eğitim bireyin hayatını değiştiren önemli bir araçtır. Bu anlayışla yürütülen her çalışma hem bireysel dönüşümde hem de toplumda güven açısından büyük bir değer taşımaktadır.

Bu duygu ve düşüncelerle ziyaretinizin yapılan çalışmaların yerinde görülmesine ve kurumlar arası iş birliğinin daha da güçlenmesine katkı sağlayacağına inanıyor, katılımlarınız için hepinize teşekkür ediyor, verimli bir ziyaret geçirmenizi diliyorum, saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

MODERATÖR - Mesleki Eğitim Genel Müdür Yardımcımız Sayın Murat Demir'e konuşmalarından dolayı teşekkür ediyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırma Komisyonu Başkanı İstanbul Milletvekili Sayın Müşerref Pervin Tuba Durgut Hanımefendi'yi değerli konuşmalarını yapmak üzere kürsüye davet ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Teşekkür ederim.

Bugün bizleri bu önemli merkezde ağırladığınız için teşekkür ediyoruz.

Suçta sürüklenen çocuklarla ilgili her türlü risk faktörünü analiz ettiğimiz ve alınması gereken tedbirleri değerlendirdiğimiz araştırma Komisyonumuzun çalışmalarının artık son on günündeyiz, bir iki haftamız kaldı, 10 Nisanda tamamlıyoruz çalışma takvimimizi.

Biz bu çalışmalarımızda gördük ki çocukların bir örgün eğitimden ya da eğitim terki önemli risk faktörlerinden biri fakat her çocuk da akademik olarak belli bir eğitimi tamamlamak istemeyebiliyor veya başka kariyer planları da olabiliyor. Bir an önce bir meslek, bir el sanatı, teknik bir alanda yetişmek de isteyebiliyor. Bu anlamda, MESEM'lerin ne kadar kıymetli kurumlar olduğunu görmeye başladık. Doğrusu benim çok fazla bir bilgim yoktu ama Gaziantep ziyaretimizde gördük ki gerçekten böyle pırıl pırıl, kariyer planı olan, belli bir el becerisini geliştiren, teknik alanda kendini geliştiren bir sürü çocuğumuz var. Dolayısıyla, örgün eğitimin dışındaki çocukların MESEM gibi böyle korunaklı alanlarda hem kendi kariyer planını yapması hem bir taraftan da haftada bir gün eğitim alması çok kıymetli. Fakat bununla beraber, yine alanda müşahede ettiğimiz bazı sıkıntılar da oldu. Biz, aslında, gelip de her kurum ne kadar güzel işliyor, bunu görmek için burada değiliz, aksayan tarafları görmek, bunları raporumuza dercetmek ve bununla ilgili gerekli revizyonları, önlemleri almak için de buradayız. Dolayısıyla bugün hem buradaki çalışan, hizmet veren öğretmenlerimizi dinlemek hem de öğrencilerimizi dinlemek bizim için kıymetli. Onlardan alacağımız veriyi, geri bildirimini çok önemsiyoruz. Bugün burada bizi ağırladığınız için tekrar teşekkür ediyoruz.

Kıymetli Müdürüm, nasıl olacak, öğrencilerle ve müdürlerle yapacağımız toplantılar bu salonda mı gerçekleşecek?

SİTELER MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ OKUL MÜDÜRÜ HAYRETTİN KARAZİYAN - Yan tarafta.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Tamam, yani şöyle yaptık, buraya bir masa koymuştuk, burada öğrencilerimiz ya da öğretmenlerimiz oturmuştu. Ama ona uygunsa diğer masa...

SİTELER MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ OKUL MÜDÜRÜ HAYRETTİN KARAZİYAN - Yan tarafa hazırladık.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Tamam, öyle yapalım.

Tekrar çok teşekkür ediyoruz, sağ olun, var olun. İnşallah toplantımız hayırlara vesile olsun diyorum. (Alkışlar)

MODERATÖR - Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyon Başkanı İstanbul Milletvekili Sayın Müşerref Pervin Tuba Durgut Hanımefendi'ye hitaplarından ötürü teşekkürlerimizi arz ederiz.

Mesleki eğitim merkezlerinin en güçlü yönü eğitimi doğrudan üretim ortamında gerçekleştirmeleridir.

MESEM tanıtımı sunumunu yapmak üzere Merkez Müdürümüz Sayın Hayrettin Karaziyan'ın kürsüye davetini arz ederim. (Alkışlar)

SİTELER MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ OKUL MÜDÜRÜ HAYRETTİN KARAZİYAN - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Siteler Meslek Eğitim Merkezi 1985-1986 eğitim öğretim yılı itibarıyla Demirhendere Caddesi dediğimiz alanda Siteler'de mobilyacılar sitesi olarak işleyişe başlamış, faaliyetlerine başlamış, 1999 yılından itibaren de bu binada eğitim öğretim faaliyetlerine devam etmektedir. Hâlen okulumuzda 10 meslek alanı ve 24 meslek dalında eğitim öğretim faaliyetlerimizi yürütmekteyiz.

Şu anda merkezimizdeki meslek alanlarımıza baktığımız zaman elektrik elektronik teknolojisi, güzellik ve saç bakım hizmetleri, makyaj teknolojisi, mekanik teknolojisi, mobilya ve iç mekân tasarımı, moda tasarımı teknolojisi, motorlu araçlar teknolojisi, muhasebe ve finansman alanı, tesisat teknolojisi ve iklimlendirme, yiyecek ve içecek hizmetleri alanlarında eğitim öğretim faaliyetlerini yürütmekteyiz.

2 Ocak itibarıyla öğrenci sayılarımıza baktığımız zaman erkek 1.950, kız 362 olmak üzere toplamda 2.312 öğrencimize meslek eğitimi veriyoruz. Aynı zamanda merkezimizde değişik ülkelerden şu anda kayıtlı 211 yabancı uyruklu öğrencilerimiz mesleki eğitim almaktadırlar. Merkezimizde 9 yöneticilerimiz, 72 öğretmenimiz ve toplamda 9 destek personelimizle eğitim öğretim faaliyetlerini sürdürüyoruz.

Meslek eğitim merkezleri kalfalık, ustalık eğitimi ile mesleki ve teknik kurslar programının uygulandığı eğitim kurumudur. Aynı zamanda meslek eğitim merkezleri mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu olarak da 2017'den itibaren kayıtlara geçmiş ve bir kurum olarak eskilere hayat verebilme geleneğine bağlıyken 2017 yılından itibaren de Mesleki ve Teknik Eğitim genel müdürlüğüne bağlı olarak bir mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu olarak faaliyetlerine devam etmektedir.

Çıracılık eğitimi, örgün eğitim, zorunlu eğitim kapsamına da yine aynı şekilde 2016 yılından itibaren alınmıştı. Biliyorsunuz, ülkemizde 1997'den sonra sekiz yıla, 2013-2014 yılından itibaren de on iki yıla çıkarılmıştı. Bu süreç içinde de özellikle meslek eğitim merkezindeki öğrenci sayılarındaki azalıştan sonra Bakanlığımızın almış olduğu bir karar kapsamında mesleki eğitim merkezleri de örgün eğitim kapsamına alınarak eğitim öğretim faaliyetlerini yürütmektedirler.

Mesleki eğitim merkezlerinde bir gün okulda eğitim, dört gün de işletmede meslek eğitimi veriyoruz. Aynı zamanda, teorik eğitimlerini okulda, pratik eğitimlerini, uygulama eğitimlerinin tamamını işletmelerde verdiğimiz, uygulamalar içinde verdiğimiz bir

eğitim öğretim kurumuyuz. Kalfalık, ustalık belgesiyle beraber aynı zamanda mesleki eğitim merkezleri öğrenciyi diplomaya götüren eğitim kurumları olarak faaliyetlerini yürütmektedirler.

Bu kapsamda, özellikle çırak nedir, kalfa nedir, usta nedir kavramlarını birlikte bir değerlendirmek istedik. Çırak dediğimiz çıraklık sözleşmesi kapsamında bir meslek alanında mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve ilk iş alışkanlığını iş içerisinde geliştiren, öğrenen, faaliyetlerini yürüten birey. Kalfa dediğimiz de belli mesleklerde belli yetenekleri kazanmış ancak bağımsız iş yapmak değil, ustasının gözetiminde iş yapabilen kişi olarak tanımlıyoruz. Ustayı ise bir meslekte o meslekle ilgili bütün bilgi ve becerileriyle ilgili gerekliliklerini kazanmış, standartlar kapsamında iş üretebilen, üretim yapabilen, pratik hesaplamalar yapabilen kişi. Usta öğretici ise ustalık yeterliliği kazanmış aday çırak, çırak, kalfa ile mesleki eğitim öğretim kurumlarında staja giden ya da işletmelere mesleki eğitime giden öğrencilerin iş yerindeki eğitiminden sorumlu olan kişi olarak tanımlıyoruz. Teknisyen ise mesleki eğitim veren lise dengi eğitim kurumlarından mezun olan, teknik bilgi ve beceri isteyen, işleri yürüten birey olarak, kişi olarak tanımlıyoruz. Merkezimizde son beş altı yıl sürecinde özellikle mesleki eğitim merkezlerinin zorunlu eğitim kapsamına alınması sürecindeki bugüne kadarki öğrenci sayılarındaki değişimleri görüyoruz burada. Baktığınız zaman, 2018-2019'dan itibaren öğrenci sayılarına baktığınızda 578'den 2.318'e kadar sürekli bir artışın olduğunu burada gözlemliyoruz. Bunun en büyük tabii ki etkilerinden bir tanesi mesleki eğitim merkezlerinin zorunlu eğitim kapsamına alınmış olması. Bu da tabii, sevindirici, sonuç olarak, hem ülkemizin sanayisi, gelişmesi, ekonomisi açısından hem de öğrencilerimizin bir meslek edinmeleri açısından son derece sevindirici veri olarak ortada duruyor. Öğrenci sayısındaki artışların genel olarak nedenleri nedir diye baktığınızda, genel anlamda, bakıyoruz; birincisi, zorunlu eğitim kapsamına alınmış olması; ikincisi, meslekte Anadolu lisesi diploması alabilmeleri öğrencilerimizin; üçüncüsü, öğrencilerimize 9, 10 ve 11'inci sınıflarda asgari ücretin en az yüzde 30'u, bugünkü rakamla da 8.422 lira 65 kuruş aldığı ama bu en düşük rakam. 12'nci sınıfta yani kalfalık yeterliliği kazanmış öğrencilerimiz ise asgari ücretin en az yüzde 50'sini ne yapıyorlar? Ücret olarak alıyorlar. İş kazası ve meslek hastalıklarına karşı sigorta ettirilmeleri, muayene ve tedavi masraflarının Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanması, SGK primlerinin devlet tarafından ödenmesi, işletmelere devlet katkısı ödemesinin yapılması, kalfalık belgesi, ustalık belgesiyle birlikte öğrencilerin mesleki nitelikteki Anadolu lisesi diplomalarına erişimleri, aynı zamanda, mezun oldukları alanda yüzde 100 oranında istihdam olanaklarına sahip olmaları yani isteyen herkesin bugünkü şartlarda rahatlıkla bir sanayi bölgesine gittikleri ya da kendi işlerini kurmak istediklerinde rahatlıkla buna ulaşabilir olmaları istihdam açısından son derece önemli. İsteyenlerin yükseköğrenime gitmelerine engel bir durum olmaması yine burada teşvik edici bir durum olarak ortaya çıkıyor. İsteyenler, eğer iş yeri açmak istediklerinde KOSGEB kredilerinden, genç girişimci kredilerinden faydalanabiliyorlar ve askerlik tecillerinde diğer öğrencilere göre daha avantajlı durumda, artı uzatma süreleri mevcut. Bunların hepsi öğrencilerimizin mesleki eğitim merkezlerinde eğitim almak için tercih nedenleri, velilerimiz açısından da bu son derece önemli.

Burada özellikle vurgulamak istediğim bir konu var, o da şu: Eskiden mesleki eğitim merkezlerine gelen öğrenciler genel anlamda baktığımız zaman, sınıf tekrarına kalmış ya da sorunlu öğrenciler gibi görünürken bugün artık ortaokulu bitirmiş ya da imam-hatip ortaokulunu bitirmiş yani temel eğitimi tamamlamış olan öğrencilerin doğrudan mesleki eğitim merkezlerini tercih ediyor olmaları ve bu oranın şu anda yüzde 60'ları geçmiş, yüzde 70'lere gelmiş olması son derece sevindirici çünkü öğrenci akademik anlamda bir eğitim almıyorsa mesleki eğitime yönelmesi ve bir mesleğinin olmasını son derece değerli olarak görüyoruz ki gelecekleri açısından, ülkemizin sanayisi ve ekonomisi açısından bu rakamlar sevindirici.

Genel anlamda Türkiye'deki mesleki eğitime baktığımızda iki ana gruba ayırıyoruz. Bunlardan bir tanesi, hayat boyu öğrenme kurumlarımız, bir diğer kurumlarımız ise örgün mesleki ve teknik eğitim kurumlarımız. Hayat boyu öğrenme kurumlarımız Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı Bakanlığımızdaki, örgün eğitim kurumları da Mesleki Teknik Eğitim Genel Müdürlüğümüze bağlı olarak faaliyetlerini yürütüyorlar. İki tane ana bölüm var, bunlardan bir tanesi okul temelli mesleki eğitim kurumları; bunlar mesleki nitelikli Anadolu liseleri ve çok programlı liseler, diğeri ise iş yeri tabanlı mesleki eğitim kurumları, bunlar da mesleki eğitim merkezleri.

Bu okul türleri içinde uyguladığımız programlara baktığınızda, mesleki teknik Anadolu lisesi bünyesinde Anadolu teknik programı, Anadolu meslek programı ve ihtiyaç duyulan yerlerde, bağımsız MESEM olmayan yerlerde mesleki eğitim merkezî programları da o bölgelerde uygulanabiliyor.

Bir diğer husus, diğer çok programlı Anadolu liseleri. Bünyesinde genel Anadolu lisesi, Anadolu meslek programı ve mesleki eğitim merkezi programları da yine bu okul türleri içinde uygulanan programlar. Mesleki eğitim merkezi programına baktığımız zaman burada üç-dört tane program üzerinden yürütüyoruz mesleki eğitim merkezi olarak. Bunlardan bir tanesi MEP yani Mesleki Eğitim Programı, daha sonra onları kısaca anlatacağım. Bir de Mesleki Eğitim Diploma Programı bunların süresi dörder yıl. Ustalık Telafi Programı yani lise mezunlarını istihdama kazandırmak için uygulanan program ve TÜRGEV'de Diploma Telafi Programı, ustalık ya da kalfalık belgesi bulunanların diplomaya erişmelerini sağlayan bir program. Bizim burada Mesleki Eğitim Merkezlerinde en önemli hususlardan bir tanesi şu: Kalfalık belgesi almadan yani öğrenci 9-10-11'i okuyacak, 11'in sonunda yapılmış olan beceri sınavında başarılı olacak, kalfalık yeterliliğini kazanacak, ondan sonra 12'ye geçebilecek. Öğrenci, kalfalık yeterliliğini kazanmadan 12'nci sınıfa devam edemiyor. Bu 12'nci sınıfı da eğer tamamlarsa mezuniyete hak kazanmış oluyor. Onun için biz 9-10-11'inci sınıf öğrencileri için kalfalık eğitimi, 12'nci sınıfları da ustalık eğitimi olarak değerlendiriyoruz.

Programlara baktığımız zaman Anadolu teknik ve meslek programlarında 9-10-11 ve 12'nci sınıfların sonunda diploma alınırken Mesleki Eğitim Merkezleri Programlarında 9-10 ve 11'inci sınıfların sonunda kalfalık belgesi, 12'nci sınıfın sonunda ustalık belgesi ve diploma fark derslerini vermek koşuluyla öğrencilerimizin diplomaya erişimleri sağlanmaktadır.

Burada, yine, meslek eğitim merkezlerinin işleyişine baktığımız zaman öğrencilerin imam-hatip veya ortaokul mezunu olmak ve 14 yaşını tamamlamak koşuluyla eğitim merkezlerinde devam edebilmektedirler. Yine, kalfalık belgesi, ustalık belgesi, iş pedagojisi belgeleriyle birlikte diplomaya erişimleri sağlanmakta.

4 programımıza baktığımız zaman bunların uygulamaya konulduğu yıllara bakıyoruz. Burada ustalık programı dediğimiz yani bizim ahilik kültürümüzden gelen bu program usta-çırak ilişkisiyle yapılan, öğrenciyi diplomayı götürmeyen "Ben diploma almak istemiyorum." diyorsa kalfalık belgesini, ustalık belgesini alıp hayatına devam edebilir. Biz bunlara Mesleki Eğitim Programı diyoruz.

İkincisi, diploma programı dediğimiz programımız ise öğrenciler, kalfalık belgesi, ustalık belgesi ve diploma fark derslerini tamamladıkları takdirde burada da diplomalarına erişebiliyorlar, bu programın adı da Diploma Programı. Diploma fark derslerini vererek daha önceden kalfalık ve ustalık belgesi olanların da diplomaya erişmek isteyenlerin yüksek öğrenimlerine devam etmelerini sağlayacak bir programımız var.

Bir diğer husus da lise mezunlarımızın istihdama kazandırılması için kullanılan, yürürlüğe konmuş olan Ustalık Telafi Programımız. Mesleki Eğitim Kurumlarına kayıt kabul şartlarına baktığımızda Anadolu teknik ve Anadolu Meslek programlarında ortaokul imam-hatip mezunu olmak, sınavla öğrenci alan okullardaki koşulları taşımak, başvuru yapılacak okulla ilgili koşulları taşımak, aynı zamanda da mesleği seçtiği zaman, alan ya da dalı seçtiği zaman sağlığının o alana uygunluğunun olması gerekiyor ki o alana devam edebilsin. Mesleki Eğitim Merkezlerine baktığımızda Anadolu meslek ve Anadolu tekniklerde olmayan bir koşulumuz var: 14 yaşını tamamlamış olma koşulu var. Herkes en az 14 yaşını tamamlayacak ki Mesleki Eğitim Programı'na kaydolsun yani imam-hatip ortaokulunu ya da ortaokulu bitirdi, geldi, "Ben Mesleki Eğitim Merkezine kaydolmak istiyorum." dediğinde biz diyoruz ki 14 yaşını tamamladın mı? 14 yaşını tamamlamamışsa önce o sürecin tamamlanmasını bekliyoruz, kayıtlarımız ondan sonra devam ediyor.

Yine, sağlık durumunun geleceğin mesleğinin gerekli değişiklikleri yapmaya uygun olması lazım çünkü buradaki olay öğrenci sürekli olarak işletmede olduğu için sağlığının buna elverişli olması gerekiyor.

Mesleki teknik kurumlarında alanlara ve meslek dallarına geçişlerde yine ufak tefek bazı nüanslar var. Bunlara baktığımız zaman Anadolu teknik programında okula yerleştirmeler merkezi sınavla yapılıyor; merkezi sınavda aldığı puanla öğrenciler istedikleri alanlara geçişleri -tercih ettikleri alanlar- başarı puanları dikkate alınarak yapılıyor alan geçişleri. Anadolu meslek programlarında ise merkezi bir ile yerleştirme ama il bazında merkezi yerleştirme okul başarı puanı burada esas alınıyor; okul başarı puanı kapsamında öğrenciler ne yapıyor? Alanlara yerleştiriliyor ve 9'uncu sınıfın başında da öğrenciler yine tercihlerini okul başarı puanlarıyla istedikleri alanlara geçiş yapabiliyorlar. 2 okul türümüzde program türümüzde baz geçişleri ise 10'uncu sınıf başında yine okul başarı puanları ve tercihleri dikkate alınarak okul müdürlükleri tarafından yerleştirme işlemleri gerçekleştiriliyor.

Mesleki eğitim merkezlerine baktığımızda ise öğrenci kayıtları yıl boyunca devam ediyor. Anadolu meslek ve Anadolu teknikte belli takvimde biterken mesleki eğitim merkezlerine yıl boyunca biz öğrenci kaydı alıyoruz. Öğrenci ne zaman gelirse gelsin tabii, bunun farklı uygulamaları var, o uygulamaya göre öğrencilerin mesleki eğitime erişimlerini sağlıyoruz.

Birinci aşamada öğrencilerimizin işletmelere kayıt olacağı işletmeler için mutlaka bir iş yerinin bulunması gerekiyor. İkinci koşulumuz: O işletmenin kriterlere uygun olması gerekiyor yani o işletmenin mesleki eğitim yapılabilecek şartları taşıyor olması lazım ki öğrenciyle biz orada sözleşme imzalayabilelim. Aksi takdirde oraya öğrenciyi göndermiyoruz.

Öğrencilerimiz 9, 10, 11'inci sınıflarda ne zaman bize kayda gelmişse alan ve dal seçimlerini de o zaman yapıyorlar. Başında alan ve dal seçimlerini yaparak eğitim öğretim faaliyetlerine devam etmiş oluyorlar.

Mesleki eğitime alan geçişleriyle ilgili mevzuatımızdaki hükümler ve 37'nci maddede gerek okullar arasında gerek programlar arasında gerek alan-dallar arasında kriterler var, o kriterler kapsamında öğrencilerimiz başladıkları alanlara devam edebildikleri gibi, istedikleri alanlarda mesleki eğitim merkezlerinde 10'uncu sınıfın birinci dönemi sonuna kadar, dallarda ise 11'inci sınıfın birinci dönemi sonuna kadar meslek dallarını değiştirerek eğitim öğretim faaliyetlerine devam edebilirler. Burada önemli hususlardan bir tanesi şu: İkinci dönem yani bizim öğrencilerimiz eğer 31 Aralık'a kadar başvuru yapmışlarsa o yılı okuma hakkını kullanmış sayılıyorlar ama 1 Ocaktan sonra eğitim öğretim faaliyetlerine başlamışlarsa o süreçte de eğitim öğretim faaliyetlerine teorik dersleri bir sonraki eğitim öğretim tarihinde başlamak üzere devam ediyorlar.

Mesleki eğitim ve stajlarda Anadolu teknik programlarında staj uygulaması, Anadolu meslek programında 12'nci sınıflarda üç gün işletme, iki gün okul uygulaması 12'inci sınıfta devam ediyor, önümüzdeki eğitim öğretim yılından itibaren de 11'inci sınıflarda da bu uygulamalar başlatılacak şekilde planlama yapılıyor. Mesleki eğitim merkezlerinde ise öğrenci 9, 10, 11 ve 12'nci sınıflarda dört yıl boyunca bir gün okul, dört gün işletmede meslek eğitimi görüyor.

Burada zaman zaman sorulan "Öğrenci işletmeyle nasıl buluşturuluyor?" sorusunun konusu var. Biz burada en çok öncelikle velilerin işletmelerini bulmaları, kendilerinin güvendikleri, kendilerine yakın olan işletmeleri tercih etmelerini bize söylediklerini biz oraların incelemesini yapıyoruz; incelemeden sonra eğer uygunsa öğrencilerimizin oraya sözleşmesini imzalıyoruz. Bunun dışında koordinatör öğretmenlerimizin saha ziyaretlerinde elde etmiş oldukları bilgilerle, bulgularla da yine uygun işletme havuzunu oluşturup bunları öğrenci ve velilerimizin bilgisine sunuyoruz; görüşmeler sonucunda uygunsa oraya sözleşme imzalıyoruz. Protokoller kapsamında yerleştirmeler var, bir de il-ilçe komisyonları kapsamında işletmelere öğrenci yönlendirme söz konusudur.

İşletmelerin belirlenmesi ve denetlenmesi konusu bizim için son derece önemli. 3308 sayılı Kanun'un 41'inci maddesinde açık bir şekilde ifade edilmiş durumda. Burada işletmelerin eğitim öğretim süreçleri kapsamındaki denetimleri Milli Eğitim Bakanlığı; iş ortamı, sosyal güvenlik, iş güvenliği ve sağlık şartları bakımından ise Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde denetimlerinin yapılması gerekiyor. Bunun dışında biz bu işletmelerle ilgili yine aynı şekilde 140, 141 ve 142'nci maddeler kapsamında, ortaöğretim kurumlarının maddeleri kapsamında eğer 10'dan fazlaysa komisyon kararı, eğer 10'dan küçükse, küçük işletmelerde kendi okulumuzda kurmuş olduğumuz komisyonlarla tek tek işletmelerimizi inceleyip uygun işletmelere öğrenciyi yerleştiriyoruz.

İşletmelerin mesleki eğitimi ve kontrollerinde koordinatör öğretmenlerimizin görevleri, sorumlulukları var. Bu kapsamda koordinatörlükler yapılıyor. Her öğrencinin mutlaka bir usta öğreticisi bulundurma şartı var. Eğer bir işletmede usta öğretici yoksa oraya öğrenci yerleştirmiyoruz.

Burada, yine, koordinatör öğretmen, usta öğreticilerin de diğer personelin yapmış oldukları görev ve sorumlulukların dağılımlarını ifade ettik.

Genel anlamda baktığımız zaman şu an itibarıyla Sayın Genel Müdürün ifade ettiği gibi genel anlamda on gün civarında bir süre içinde işletmelerin gezilmesi, kontrol edilmesi süreçlerimiz var. Ortalama olarak alanlara göre işletme sayıları değişiyor. Okul bazında baktığımız zaman büyük ölçekli işletmemiz, maalesef, bizim bölgemiz küçük işletmeler bölgesi olduğu için, büyük işletme 39,

orta ölçekli işletme 192 -bugün itibarıyla- küçük ölçekli işletme de 716 olmak üzere öğrencilerimiz işletmelerde meslek eğitimi görmektedirler.

Zaman zaman öğrencilerimiz meslek eğitimi gördükleri işletmeleri değiştirmek istemektedir. Bunun belli kriterleri var, belli sebepleri var. Bu sebepler çerçevesinde öğrenci bize geldiği zaman "İlla orada devam edeceksiniz." diye bir zorlamamız yok, eğer orada mutlu değilse, huzurlu değilse, kendini güvende hissetmiyorsa uygun işletmeleri bulup, yine öğrencilerimizi yerleştirip eğitim öğretim süreçlerini devam ettiriyoruz.

Bunlar da bizim okulumuzda sayısal olarak baktığınız zaman fesih sayılarımıza yıllar bazında baktığınız zaman bayağı bir fazla görünüyor ki buradaki öğrencimiz bizim tabii ki. Fazla görünüyor ama bizim buradaki esas kıstasımız, dediğimiz gibi, öğrenci gittiği yerde kendini mutlu hissetmiyorsa "İlla kalacaksınız." zorlamamız olmamasından kaynaklı olarak verilerimiz daha etkin oluyor.

İş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili olarak da 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında çıkmış olan mevzuatlar çerçevesinde bizler eğitim öğretim faaliyetlerimizi yürütmeden önce öğrenciye iş sağlığı ve güvenliği eğitimi veriyoruz. Bu kapsamda her yıl öğrencilerimizle en az on iki saat iş sağlığı ve güvenliği eğitimi veriyoruz, onun dışında işletmeye gitmeden, öğrenciye o işletmeye başlamadan önce İSG uzmanlarından iş sağlığı ve güvenliği eğitimi aldırıyoruz, ayrıca da koordinatör öğretmenlerimiz yine 2024/36 sayılı genelge kapsamında, kendilerine verilmiş olan görev kapsamında koordinatörlük görevleri sürecinde iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili faaliyetlerini yürütmektedirler.

İşletmeler devlet katkısı ödemelerimiz var bildiğiniz gibi. Bunlarda asgari ücretlerin mesleki eğitim merkezlerinde tamamını, öğrenciye verilen ücretlerin tamamını yani 9-10-11'de yüzde 30'un tamamı, 12'lerde asgari ücretin yüzde 50'sinin tamamı devlet katkısı olarak işletmelere ödenirken bunlar mesleki teknik Anadolu liseleri bünyesinde baktığınız zaman 20 ve üzeri işletme için 1/3'ü, 20'nin altındaysa 2/3'ü olarak uygulanmaktadır.

Devlet katkısı ödememeyen hükümlerimiz var. Bu durumlar olduğunda o işletmelere devlet katkısı ödemiyoruz. 22 (h); sınıf tekrarları, devam, devamsızlık durumları, emekli durumları gibi durumlarda yine aynı şekilde devlet katkısı ödemelerini yapmıyoruz. Belli alanlarda devlet katkısı ödemesi var, bütün alanlarda yok. Bu bizim yıllara göre devlet katkısı ödeme miktarlarımız.

Öğrencilerimizi 11'inci ve 12'nci sınıf sonunda beceri sınavlarına alıyoruz. Bu sınavlarımız komisyon tarafından yapılıyor, kamera kaydına alınıyor. Kamera kayıtları yani mesleki teknik Anadolu lisesinden farklı olarak onlarda sınavlar sözlü, uygulamalı, yazılı olarak yapılırken bizdeki kalfalık sınavları, ustalık beceri sınavları mutlaka komisyon marifetiyle, aynı zamanda da kamera kayıtları alınarak yapılmaktadır. Yine iş dosyası tutuyorlar, iş dosyasını da bu sınavlar sürecinde değerlendiriyoruz. Oysa, değerlendirme esaslarımız diğer mesleki teknik Anadolu liseleri ya da diğer kurumlarda hangi hususlar varsa bizde de onlar var. O kapsamda eğitim öğretim faaliyetleri yürütülüyor.

Mezuniyet ve belgelendirmelere baktığımız zaman Anadolu meslek lisesi programının diplomasıyla iş yeri açma belgesi, Anadolu meslek programı öğrencileri için yine şekilde Anadolu meslek programı diplomasıyla iş yeri açma belgesi, mesleki eğitim merkezlerinden mezun olanlar için de kalfalık belgesi, ustalık belgesi, Anadolu meslek programı diploması ve akabinde de isteyenler için de iş pedagojisi belgesini de veriyoruz.

Bilim ve meslek eğitim merkezlerinin önemli bir görev ve işlevi burada ortaya çıkıyor. Önceki öğrenmişliklerin değerlendirilmesi var yani kişiler hayat boyu öğrenme kapsamında ya da çalışma kapsamında almış oldukları belgeleri ya da iş çalışmaları, iş tecrübelerini, birikimlerini burada değerlendiriyoruz. Mesleki çalışma süresi eğer bin sekiz yüz günün altındaysa önce kalfalık belgesi alıyor, bin sekiz yüz ve üzerindeyse önce kalfalık belgesini alıyor, başarılı olursa daha sonra ustalık belgesini alıyor. Yine kurslardan almış olduğu belgeleri değerlendiriyoruz, ona göre teorik sınavlara giriyorlar, beceri sınavlarına giriyorlar. MYK belgeleri olanların belgelerini değerlendiriyoruz, aynı zamanda daha önceki yıllarda üç yıllık meslek lisesi mezunlarının yine aynı şekilde ustalık sınavlarını alarak onlara da ustalık belgelerini veriyoruz. Farklı meslek dallarında belgeler varsa yan daldan da aynı şekilde belgelendirme yapabiliyoruz. Bunları da bizim kurum olarak yapmış olduğumuz belgelendirme sayılarıyla ilgili istatistiki veri olarak bilgilerinize sunmak istedim.

Ödül ve disipline baktığımız zaman yine aynı şekilde diğer kurumlarda olduğu gibi ödül ve disiplin hükümleri bizde de geçerli aynı şekilde. Verilere baktığımız zaman memnun edici bir hususu ifade etmek istiyorum. Mesleki eğitim merkezlerindeki işleyiş, kapsam, içerik açısından baktığınızda bazı algıların yanlış olduğunu düşünüyoruz çünkü merkezi eğitim merkezine giden öğrenci profiline bakarak sanki fazla disiplin olayları oluyormuş gibi görünüyor ama şu andaki verilere baktığımız zaman ben fen lisesindekinden daha iyi olduğumuzu düşünüyorum. Anadolu teknik, Anadolu meslek demiyorum ya da düz Anadolu demiyorum, verilerimize baktığımız zaman -bir yıllık verilerimiz- şu an itibarıyla hiçbir şekilde daha şu ana kadar okul değiştirme cezası almış tek bir öğrencimiz yok. Bunu da memnuniyetle sizinle paylaşmak istedim.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - İş yerindeki disiplin meselesi de buna dahil mi?

SİTELER MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ OKUL MÜDÜRÜ HAYRETTİN KARAZİYAN - Dahil. Aynı şekilde birlikte bize geliyor, onların dosyasını biz inceliyoruz.

Mezunlarımızı yine aynı şekilde biz izliyoruz, bunun için mezunlar portalimiz var biliyorsunuz, İŞKUR kayıtlarımız da var ve şu ana kadar baktığımız zaman bizim öğrencilerimizin yüzde 90'ının kendi mesleğini, mezunu olduğu mesleğini devam ettirdiğini memnuniyetle müşahade ettiğimizi sizlerle paylaşmak istedim.

Arz ederim. (Alkışlar)

Kapanma Saati:14.30